

311442

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 21-వ తేది మంగళవారము } No. 220
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర మార్గశిరమాస బహుళ ద్వితీయ. } సంచిక ౨౨౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే జేలకుజేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలె శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి పెహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

చెన్న పురి రాయల్ థియేటరు నందు

9-12-1926 తేదినుండి 9-1-1927 తేదివరకు ప్రతిదినము

మధుర బరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీ వారు
రూ 1,50,000 ఖర్చుచేసి తయారు చేసినట్టి.

దశావతారము ను ప్రదర్శింతురు

పగటి నాటకములు:—సోప, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గం-30 నిమిషములకు ప్రారంభింపబడును.

రాత్రి నాటకము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభింపబడును.

టిక్కెట్ల ధరవివరములు:—రూ 8, 2, 1 అణాలు 8 మాత్రమే

ముఖ్యమనింపు:—మొదటి రెండుతరగతులు మాత్రమే టి 1-కి రు 0-8-0 చొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రిజర్వేషన్లు చేయబడును.

3257

ఎస్. ఎం. సచ్చిదానందపిల్లై, ప్రొప్రైటరు.

39 వ భారతజాతీయ మహాసభ, బెల్గాము.

గాంధీ మహాత్ముని

అభ్యుదయోపన్యాసము, తీర్మానములు

మహాత్ముని ఈ యభ్యుదయోపన్యాస ముత్కృష్ట భావభరితమై స్వరాజ్యప్రాప్తి కు తీరుమార్గమును నిరూపించుచున్నది. ప్రభుత్వమునకు ప్రజానాయకులను, స్వభిచ్ఛనుష్ఠానవిధానమును మృదువుగా గ్రహించున్నది. దేశమాత్రాధాన నాసక్త మగు నాంధ్రలోకమునకు మహాపకారక మయినది. వెల 0-4-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము,

మదరాసు.

ముత్తయ్య కంపెనీ నిలవ బట్టల విక్రయము

15 - 12 - 1926 తేది నుండి ప్రారంభింపబడినది.

విలువగల చీరలు, మంచి ట్రేడ్ గుడ్డలు, పూల్ గుడ్డలు, లాగులకును వర్తులకును ఉపయోగపడు పలురకము లగు సిల్కు గుడ్డలు, చిత్రము లైన దుస్తులు యింకను వందలకొలది యితర రకముల గుడ్డలు అతిచౌక ధరకు యివ్వబడును. ఈతరుణమును పోగొట్టుకొని అనతల చింతింపకుడు.

కె. యస్. ముత్తయ్య కంపెనీ, 287 ఎస్టేట్ నేడ్
మదరాసు.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108 Apply to:-

Imperial Telegraph Collage, Delhi

మీ కారు ఎంత మంచిస్థితిలో
నున్నదో అంత మంచిస్థితిలో
మీ బాటరీ గలదా?

బాటరీ తొందరను తొలగించుటకు

మీరు వెస్టింగ్ హౌస్ బాటరీతో అమర్చిన
చాలును. ఒకదానిని అమర్చుడు. అందుచే
గలుగు అద్భుతశక్తులను మీరు గ్రహింప
గలరు. అవసరముగా నున్నప్పుడు మీకు
నమ్మికను గలిగించును.

ధర రూ 90 నుండిగలవు

ఆన్ని గా రేజులందును స్టాకుచేసి

ఉంచబడును.

Sole Agents:-

R. PATEL & Co, 2545
Madras.

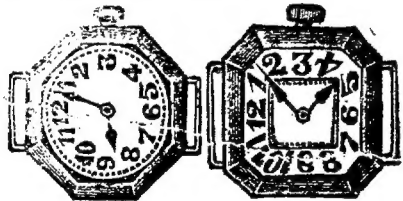
Sole Agents also for Wolseley Cars.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తును గురించి ధర్మస్వాయంబగు 5 ప్రశ్నలు
వ్రాసిపంపిన ఎడల సరియగు జుబులు వ్రాసిపంపెదము ప్రశ్న
వ్రాయుకాలము లేక బాతక సభలైనను తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్న
లకు రూ 1-0-0 వై ప్రతిప్రశ్నలకు రూ 0-4-0 చి. పి.
ఖర్చులు 0-4-0 అవును. 2598

ఆంజనేయ స్వామి జ్యోతిషాలయము
చిరుత్తపేటి

HALF RATE 14-Kt. SOLID GOLD
Bridge Movement 10 Jewels.

Original Rs. 30. Sale Price Rs. 15.
Very Strong Bridge Movement, 10 Jewelled in 10 holes
very handy and beautiful really a boon, solid gold, guaran-
teed for 10 years. Do not lose this opportunity.
Waltham Watch Co., Waltham, Mass., U.S.A.

ప్రాచీనార్థిక భావళి గ్రంథమండలి

పూర్వప్రాంతపరిజ్ఞానము వైపుగొప్పనిహావలోకము
అష్టదశపురాణములలోనున్న యద్భుతకథలు మట్టుకు
సుబోధముగ వచనములో ప్రకటించుచున్నాము.

‘భారతకథావళి’ ప్రథమగ్రంథము

తెలుగు భారతములో లేనివిహాడ మూలమునుండి తీసి
28 కథలును సుతంత్రముగా వ్రాసితిమి. సమస్తశీతులును, యుక్తు
లును, ధర్మములును గలవు. వల వలదాదారులకు 0-8-0.
ముతరులకు 0-10-0. చలదాదారులకు ప్రవేశమును 0-2-0.
రాజోపుత్రులకు రాజము భాగవతకథావళియారగుచున్నది.
వలయువారు : కం. పి. బసవరాజుగారు, ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యా
లయము-కోల్హారు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలయు.

మోహినీ తైలము

5 మం. నూనెగల సిసా 1-కి రూ. 0-12-0

మోహినీతైలము:- గుణావన గలిగి యుండును.

మోహినీతైలము:- తలయందు మందు పోగొట్టును.

అమ్మతాంబూలం డిప్, మదరాసు - బొంబాయి

శ్రీ ఆంధ్ర నాటకలోకము

శ్రీ శతావధాని కాశీ, కృష్ణాచార్యులవారి
సంభాషణలు

భ్రమవిచారము

ప్ర:-ప్రమాత్మకముగు దృశ్య మేరూపమును కల్పిం
చును?

ఉ:-స్వరూపానురూపముగురూపమును.

ప్ర:-భ్రమత్మకముగు దృశ్య మేరూపమును కల్పిం
చును?

ఉ:-అదియుస్వరూపా అను రూపముగురూపమును.

ప్ర:-అదియు,యిదియునును వివేక మెప్పుడుకలుగును?

ఉ:-వివిక్తరూపముగుడకయందు (రూపములు,విభిన్న

ముగా తెలియునప్పుడు)

ప్ర:-భేదములేనియీదశకును, భేదముగల నిజదశకును

సాంకర్యములేదా?

ఉ:-లేదు.

ప్ర:-ఏలే?

ఉ:-ఆదేశల, భేదమసాంకర్యముననేతలుంటు.

ప్ర:-మరి భేదములేని దెవరిదృష్టియందు?

ఉ:-ప్రేక్షకునిదృష్టియందు.

ప్ర:-ప్రేక్షకధర్మమునం దీ వివేకములేకుండును?

ఉ:-ఈ వివేకము లేకుండునుంటయే ప్రేక్షక (దృష్టి

కి) ధర్మముగలచేత.

ప్ర:-అట్లుగనెడ ప్రమాదివేకము యెచటకట్టును?

ఉ:-భ్రమభావదశయందు.

ప్ర:-అదియెద్ది?

ఉ:-భ్రమకు పూర్వము; భ్రమకుపరమునగుదశ.

ప్ర:-పూర్వకాలమందు యీవివేకము కలుగదా?

ఉ:-ఒకప్పుడు కలుగవచ్చును.

ప్ర:-ఎప్పుడు?

ఉ:-భ్రమమధ్యముగ నుండినపుడు,నటుడు భ్రమను

ధర్మముగ నుండునపుడు (అనిగాభ్రమఅసంపూర్ణముగ నుండిన

పుడుగాని, నటునకు మధ్యమధ్య భ్రమకల్గినపుడుగాని)

ప్ర:-నటుడు, (ప్రేక్షకునకు)భ్రమ ప్రదర్శించెడు స్థల

మెద్ది?

ఉ:-ఒకప్పుడుతంగము మతయొకప్పుడుపూర్వరంగము.

ప్ర:-పూర్వరంగమం చెట్టు?

ఉ:-ప్రయత్నాతివృద్ధిచేత.

ప్ర:-పరరంగమం చెట్టు?

ఉ:-ప్రయత్నానావృద్ధిచేత.

ప్ర:-ఈ ప్రాభ్రమయన్నివ్వము?

ఉ:-నటనిష్ఠము.

ప్ర:-భ్రమపాత్రుడగునటునకు నటత్వమేదా?

ఉ:-అట్లుకానిదశయందు.

ప్ర:-యోగ్యుడగు నటపాత్రయెట్లుండును?

ఉ:-స్వధర్మమునకు పాత్రతినందియుండును.

ప్ర:-అవికలమగు భ్రమనీతికిని, అవికలమగుప్రమానీతి

కిని ప్రేక్షకునియందు భేదమేమాడదందురా?

ఉ:-మాడదనుటలేదు. ప్రేక్షకత్వదశయందుమాడదు.

ప్ర:-ఇదిప్రేక్షకునియందు యెప్పుడుసాధ్యమగును?

ఉ:-భ్రమనీతికాద్యంతములు ప్రేక్షకుని, కంటబడున

పుడు.

ప్ర:-ఇదియెట్టిదానియందు సాధ్యమగును?

ఉ:-వివిక్తజాతికము, భ్రమత్మకముగు మామిడిచె

ట్టు వంటిదానియందు.

ప్ర:-ఇందు భేద మేదశయందు లేదంటిరి? (భ్రమజన్య

పక్షమునకు ప్రమాజన్యమునకు భేదము)

ఉ:-వృక్షదర్శనదశయందు.

ప్ర:-నీవిషయమందుకలదంటిరి?

ఉ:-వృక్షదర్శంత, దశవిషయమందు.

ప్ర:-పూర్వజ్ఞానము లేనపుడు వృక్షముమాడ నేమి

కలుగును?

ఉ:-హర్షము.

ప్ర:-ఉన్నపుడు? (వృక్షముయొక్క పూర్వజ్ఞానము

న్నపుడు)

ఉ:-రోమహర్షము.

(విలేఖరి)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

బెజవాడయందు డిసెంబరు 10 తేదీన సమావేశమైన
ఆంధ్ర సెనెట్ సభలో బెజవాడ కేంద్రమువిషయమై జరి
గిన చర్చసందర్భములో మీ ప్రత్యేకవిలేఖరి వ్రాయుచు
గుంటూరు విశ్వవిద్యాలయ ప్రెసిడెంట్ గారగు పైపు జోశ
వారు తమకాలేజీలో ప్యాన్ కోర్సు మాత్రమే యుంచుటయు
ఆనర్సు వగైరా విద్యాక్రమములను పెట్టుమనియు గుంటూరు
సెంటరుగా చేసినయెడల భవిష్యత్ కాలమున ఆనర్సువగైరా
పెట్టుటకు ఆలోచించెదమనియు విశ్వవిద్యాలయమువాడ
చేయు వైఖరినిబట్టి చూచెద మనియు చెప్పినట్లుగా నెంచి
యొక్కారు. నేనున్న నామిత్రులు విష్ణుభొట్ల రామకృష్ణయ్య
పంతులు చి. పి. రి. రెడ్డి డిప్యూటీ కలెక్టరుగారును ఆసభకు
వెలియుంటిమి. కోటిలింగం పంతులుగారు గుంటూరును కేంద్ర
ముగ చేయుటకు కాసనసభవారికి సిఫార్సువిషయమై మాట్లా
డుచు నున్నతెరి వైస్ చాన్సలరుగారు పైపు జోశవారిని
తమకాలేజీని బెజవాడకు మార్చెదరా అని అడిగిరి. కాని
వారు జవాబుచెప్పటలో తాము బెజవాడకు మార్చుమనియు
వారికి 15 లక్షల రూపాయలు వున్నవనియు ఆనర్సు వగైరా
కార్యక్రమమును పెట్టెదమనియు బెజవాడయందు కేంద్రము
పెట్టిన గుంటూరు నందు ఆనర్సుకోర్సు పెట్టుటకు నీలు
లేక బెజవాడకు రావలసివచ్చినప్పుడు గుంటూరునందు పాస్
కోర్సుతో సంతుష్టి చెందెదము. కాని బెజవాడకు ఎంతమాత్ర
ము రాకునియు ఎటులైన విశ్వవిద్యాలయమువాడుచేయువైఖరి
మీద మా విషయము ఆధారము పడియుండుననియు చెప్పి
యుంటిరి. పైపుజోశవారు చాలాభయముతో చెప్పియున్నా
రు. వైస్ చాన్సలరుగారు చాలా మేధావంతులగుటచేతను
వారు చెప్పమాటలను సమన్వయము చేసి సరియైన అర్థమును
లోపింపజేయక ఉచ్చారణయందు గల సంశయమును అధి
రము చేసికొని తమకునువగు వర్తమును కల్పింపజేసివారు. ఆనర్సు
పెట్ట నుద్దేశములేదనియు ప్యాన్ కోర్సుమాత్రమే పెట్టుదురని
అపోహను పొంది దొరవారియొక్క సరియైన అర్థమును
చెడగొట్టిరి. ప్యాన్ కోర్సుకు 15 లక్షల రూపాయ లెం
దులకు? మొదటినుండియు బెజవాడయందు అభిమానము గలవా
రై వైస్ చాన్సలరుగారు దొరగారిమాటలయందు విరోధ
అర్థము వారోపించి గుంటూరుకు అన్యాయముచేసిరి గాని దొర
వారు గుంటూరులో తమ కాలేజీయందు ఆనర్సు పెట్టమని
యుద్దేశించలేదు. తర్వాత నేను దొరగారిని కలుసుకొని అడు
గగా గుంటూరుకు కేంద్రము వచ్చిన మరురోజున ఆనర్సు
క్లాసులను పెట్టుటకు ఇదివరకే విషయవారు నిశ్చయము చేసు
కొన్నట్లు చెప్పితూ గుంటూరునందు కేంద్రము కావలయునని
అందోళన వారు సర్వేయెడల విషయవారియొక్క పలుకుబడిని
ఎక్కువచేసుకొని విశ్వవిద్యాలయము విషయవారి అధీనము
ములో నుంచుకొను నుద్దేశము వారికి కలుగవచ్చునని కొంతమంది
పెద్దమనుష్యులు కాసనసభయందు నడిపినట్లు వినియుండుట
చేత విశ్వవిద్యాలయపువారు నిశ్చయించువరకు మేము చెప్ప
మని అని మాడ సందర్భానుసారముగా చెప్పినట్లు వారు చెప్పి
యున్నారు. కనుక గుంటూరులో వారు ఆనర్సు కోర్సు
పెట్టుట నిశ్చయము. గుంటూరునందుగాక బెజవాడయంత
కేంద్రము పెట్టబడెయెడల వారు రాజమండ్రి పోయి గుం
టూరులో కళాశాలలేని దొర్నాగ్యమువాడ కలుగవచ్చునోకా
కనుక తమ విలేఖరి వ్రాసినసంగతులు సరియైనవికావనియు
విషయవారు గుంటూరులో ఆనర్సుకోర్సు పెట్టుదురనియు
ఆపురమునందు కేంద్ర మేర్పరుచుట ముఖ్య అవసరమనియు
దానికి గుంటూరుజిల్లా ప్రజలు కాసనసభవారికి తెలియబరచ
వలసి వుంటుందనియు నేను తెలియజేయుచున్నాను.

న్యాయతి నారాయణరావు

విదవ ఆంధ్రదేశకళావంతుల సంస్కరణసభ

కాకినాడ

ఈసభ కాకినాడపురమునందు నిటి యెలక్టిక్కు సిసి
మాహాలలో 1926 సం. 10 డిసెంబరు 30, 31-న లేడీలయందు
(గురు, శుక్రవారములు) రాజకీయవిషయముతో నెట్టిపంబంధము
ను లేక కేవలము సాంఘికముగ జరుపబడునూకా యాసభకు అం
దరు విచ్చేసి,సభ నాశీర్వాదించి తమ సాన్నిధ్యముతోడను,సంకే
తముతోడను సంస్కరణకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు.అధ్యక్షునియా
మకము ప్రతికలయందు త్వరలోవెల్లడించబడును.

చిత్తజల్లు రామారావు,

కందుల వీరసుబ్రహ్మణ్యము,

కార్యదర్శులు.

చిత్తజల్లు పుల్లయ్య,

అధ్యక్షసంఘాధ్యక్షుడు

కన్డెన్సుడు పాలు అనగా నేమి?

పాలలోని మంచివైనటువంటిన్ని, పుష్టిచేయునటువంటిన్ని ఆహారభాగములు వుంచి పనికిమూలిన నీటి భాగమును హరింపజేసి చిక్కగాచేయబడిన పాలే కన్డెన్సుడు పాలు. కన్డెన్సుడు పాలు కొనుటవల్లన మీరు యిచ్చే సొమ్ము ఆహారపదార్థమునకుగాని నీటికికాదు. గ్రామములో పాలు కొనుటవల్ల పొదుకునుంచి పితకబడిన ఆవు పాలలో సహజముగానుండు నీటికేగాక, పాలమ్మువాడు యెక్కువ లాభముకొఱకు వాటిలో కలిపెడు నీటికికూడా మీరు డబ్బు యిచ్చుచున్నారు. కన్డెన్సుడు పాలు వుపయోగించునప్పుడు మీకు కావలసినట్లు నీళ్లు హోచ్చుగాని, తక్కువగాని కలపవచ్చును. లేక నీరు కలపకుండగనే అన్నములోను, చపాటీలు, రొట్టెలు మొదలగువానితో పుచ్చు కొనినయెడల, ప్రశస్తమైన ఆవుపాలు పుచ్చుకొనిన దానికంటె మూడురెట్లు పుష్టిని, బలమును యిచ్చును.

మిల్కు మెయిడు కన్డెన్సుడు పాలు (గొల్లభామ కన్డెన్సుడు పాలు) చిక్కగా చేయ బడిన పరిశుభ్రమైన, సారవంతమైన ఆవుపాలు. అది అనేక మాసములు యథాస్థితిలో నిలవయుండుటకుగాను ప్రశస్తమైన పంచదార దానిలో కలపబడినది. డబ్బా విడగొట్టిన తర్వాతకూడా, ఈ పాలు చాలారోజులవరకు శుభ్ర ముగాను, రుచిగాను వుండును. మీరు మిల్కు మెయిడు కన్డెన్సుడు పాలు (గొల్లభామ కన్డెన్సుడు పాలు) యిట్లో వుంచినయెడల పిల్లలకు పాలు పెట్టుటకుగాని లేక టీ, కాఫీ, వంట, మిఠాయిచేయుట, మరియేవైనా పాలతో చేయబడు పనులకుగాని మీకు అచ్చావుపాలు యెల్లప్పుడు సిద్ధముగా వున్నట్లే.

మీరు కన్డెన్సుడు పాలు వుపయోగించనియెడల, మిల్కు మెయిడు పాలు (గొల్లభామ పాలు) యెంత అద్భుతమైన, సారవంతముగల అచ్చావుపాలో తెలిసికొనుటకు ఆలస్యముచేయక త్వరపడుడు.

మీ పేరు, చిరునామా పూర్తిగా, స్పష్టముగా మూడు అణాల పోస్టేజీ స్టాంపులతో యీ దిగువ చిరునామాకు వ్రాసినయెడల, తిరుగ టపాలో మారిడిడబ్బా ఒకటి మీకు రాగలదు.

<p>MILKMAID MILK Post Box 396 CALCUTTA</p>	<p>దయచేసి మారిడిడబ్బా పంపుము. దీనితో మూడణాల పోస్టేజీ స్టాంపులు పంపియున్నది.</p>	<p>పేరు..... చిరునామా..... జిల్లా.....</p>
--	---	--

శ్రీ మిల్కు మెయిడు పాలడబ్బా (గొల్లభామ పాలడబ్బా) లో స్వచ్ఛమైన ఆవు పాలున్న, పంచదారమాత్రమే వున్నదని తయారుచేయించినవారిచే గాకుంటే చేయబడినది. ఇది అబద్ధమని యెవ రైనా రుజువుచేయగలిగినయెడల, వారికి 5,000 రూపాయలు యివ్వబడును.

మిల్కు మెయిడు పాలు (గొల్లభామ పాలు) వేటితో
తాకబడకయే తయారుచేయబడినది.

పంజాబునన్ని కలు-లాలాజీగారిని ఖండించుట

లాల్ బాగ్ నిర్దేశరాలాగారి కిట్లు వ్రాయుచున్నారు

పంజాబుదేశములో జరిగిన ఎన్నికల విషయములను యితర రాష్ట్రములవారికి తెలియజేయుటకై ఈ క్రిందివిషయములను పొందుపరచుచున్నాను. కాంగ్రెసు సభ్యులకందరికిని ఇది ఆవశ్యకమైన విషయమని వ్రాయుచున్నాను.

ఈసంవత్సర ప్రారంభమందు లాలాజీపతిరాయగారే ఎన్నికలన్నింటిలో తనపార్టీవారిని బయలుదేరిన యితరపార్టీల సరికట్టనలెనని తలచిరి. ఇది ప్రజాహిత్యమైన మార్గము కాదని మాడునందలత్తరములక్రింద నెలవిచ్చినట్లుగానే యిప్పుడుకూడా కాంగ్రెసువారు ఆశీషించిరి. ఇంతకుపూర్వ లజపతిరాయగారు హిందూసభాపక్షము నవలంబించి కాంగ్రెసుపక్షమందు విముఖ్యము జాప్తుచున్న కొంతవంది మిత్రులకు ఆశాభంగకరముగా నుండెను. కాంగ్రెసుపార్టీతో చేరకుండా స్వయముగా కొకపార్టీని బయలుదేరియుండుట భిన్నాభిప్రాయములను కక్షలును ప్రారంభించినవి.

లజపతిరాయగారును వారి యనుచరులను ఏకస్వత్రాధిభక్త్యుగా ఎన్నికలను నడిపించుటకు వీలుకలుగకపోవుటవల్ల కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గములో విరోధము పెట్టుకొన్నారు. కాంగ్రెసుపక్షము దుర్వినియోగముననున్నదనే మిషన్ తమ రాజీనామా లా నిచ్చిరి. కాని వారిరాజీనామాలు కొన్ని నెలల పరకును కాంగ్రెసునిర్వాహకులు అంగీకరించలేదు. లజపతిరాయగారితో రాజీలు ఏర్పాటుచేసినా కుదురలేదు. పండిత శాంతనంగారు కాంగ్రెసువర్గములో చేరినవారేగాని కాంగ్రెసు ధనవ్యయము తగాదాలో ప్రాధాన్యమునొంది అదివరకు కార్యదర్శిగారితో చేసిన ప్రమాణములనుకూడా ఉల్లంఘించిరి.

కలకత్తాలో నిర్వాహకవర్గమువారు చేసిన తీర్మానమునకు ఇంకొక చిన్నవాక్యమును లజపతిరాయగారికిని కార్యదర్శిగారికిని రాజీనామాపట్టుకొని జేర్చినప్పుడు శాంతనంగారు తమ పూర్వప్రమాణములనుకూడా ఉల్లంఘించిరి.

కాంగ్రెసుసభ్యులను నియోజకవర్గముచేయుట

లజపతిరాయగారు తమిళా వజ్రేముందు శాసనసభ్యులైన సభ్యులనున్న తమిళా ప్రాంతములను వజ్రేముందు తిళి తిళిగా వ్రాసివెళ్లిరి. కాంగ్రెసువారుకూడా సాధ్యమైనంతవరకును వారి సలహాలను అనుసరించియే పంజాబు శాసనసభాసభ్యులను ఎన్నికలను నియోజకవర్గముచేసిరి. అనేకరాయ బారములు జరిగినవి గాని, కాంగ్రెసువారితో హిందూసభవారు సమాధానమునకు రాలేదు. లజపతిరాయగారు జీనీవానుంచి తిరిగి రాక పూర్వమే హిందూసభవారు తమ శాసనసభాసభ్యులను నియోజకవర్గముచేసి ప్రకటించిరి.

లజపతిరాయగారు నచ్చినతీర్మాన హిందూసభవారి బాబితాలో కొన్ని మార్పులు చేయించుటకు తంజూరు పడ్డారుగాని సాగలేదు. తరువాత ముగ్గురునాకులకు పంచాయితీగా ఏర్పరచి అభ్యర్థులను నియోజకవర్గము చేయవలసినదిగా కోరినారుగాని అపంచాయితీవారు ఏమివ్యవహారము జరుపలేదు.

ఇంతలో లాలాజీ స్వరాజ్యపార్టీలోనుండి చీలిపోయిరి. రాజీ కుదుర్చునలెనని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిగినవికాని ఫలములేకపోయెను. వారికి వీరికి వైషమ్యము పొచ్చినది దీని ఫలితము లేమిటంటే "ఇండిపెండెంటు" అనే పెద్దపేరుతో ఒక పార్టీ బయలుదేరింది దీని నాయకుడైన ఆ లాలాజీగారికే తమ స్వంతరాష్ట్రములోనే విశేషవిశ్వగౌరవము పొగుకాలేదు.

లజపతిరాయగారి ఎన్నికలహడావుడి

ఇంతలో లజపతిరాయగారు తమ తంత్రములు మార్చుకొన్నారు. తమపార్టీవారు చెప్పుకుంటే ప్రజలలో పరపతిపుట్టకపోవుటచేత ఒక గొప్పపలుకుబడిగల కాంగ్రెసుప్రతినిధియగు అభ్యర్థికి పోటీగా బక్షే తేజచంపూగారిని బయలుదేరితీసారు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి దునిచందుగారు వీరు కాంగ్రెసువిషయములో అతిదీక్షతో పనిచేయకపోయినను వీరికి మించిన కాంగ్రెసు సేవాధురంధరు రాష్ట్రములో ఇంకొకరులేరు. కాంగ్రెసు నెహ్రు వీరికిగల దీక్షభక్తి యీపంజాబులో మరెవ్వరికీలేదు.

ఇటువంటి కాంగ్రెసు సేవాధురంధరును ప్రజలకందరికి పూజనీయుడను అయిన దునిచందుగారికి వ్యతిరేకముగా లజపతిరాయగారు పనిచేయవలసినట్లు. కాంగ్రెసుయొక్క గౌరవమును పడగొట్టుటకు ప్రయత్నింపసాగెను. ఇటుచేయుటవల్ల ఆస్థానకక్షలు ప్రజలలో పెరిగి ఎన్ని యుద్ధము తీవ్రమైనది. దీనివల్ల ఫలితమేమిటి? లాలాజీగారికి పోటీగా ఇంకొకరు నిలబడ్డారు. ఇటువైత లాలాజీగారుచేసిన ప్రతికక్షి వ్యాఖ్యానములన్నియు రాజ్యాంగసూత్రములనుగించి కాకుండా అభ్యర్థులయొక్క మంచికష్టాలను గౌరవాగౌరవములనుగూర్చి సాగించిరి. ఆయన చేసిన ఉపన్యాసముల సారాంశమేమిటంటే:—

కాంగ్రెసు హిందూమతమునకు ప్రతిహతునినన్న స్వరాజ్యవాదులు హిందూమత విరోధులనినన్న ఆధ్వర్యంతోకలిసి

హిందువులను నాశనముచేయుటకు కట్టచేస్తున్నారనినన్న స్వరాజ్యపార్టీవారికి వోటుయివ్వడమంటే ఆస్థానప్రభుత్వ ఆహ్వానించడమనినన్న కాంగ్రెసుకు వోటుయివ్వడమంటే సర్. ఫట్టి హుస్సేనుగారికి వోటుయివ్వడమేననినన్న బోధించినారు ఈయన అనుచరులు ఇంకొక అడుగు ముందువేసారు. కాంగ్రెసు 40 ఏండ్లనుంచీ నడుస్తున్నప్పటికీ కాంగ్రెసునాయకులకు హిందూమతమంటే ఏమిటో తెలియదనినన్న స్వరాజ్యపార్టీకి యివ్వడమంటే గోహత్య చేయడమనినన్న వాదించారు. లాలాజీపతిరాయగారి స్వాధీనములో ఉన్న వారాపత్రికలలో అన్నిచోట్లకు వార్తలను పంపించే అసోసియేటెడ్స్ ఆఫ్ సెన్సెషన్సులవారినికూడా తిట్టడానికి ప్రయత్నించేసారు. కాంగ్రెసునాయకులను బహిరంగంగాను అంతరంగికంగాను తిట్టడం ప్రారంభించారు కాంగ్రెసు నాయకులపట్ల జరుగకుండా అల్లరులుచేసారు. ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి పంజాబుకు ఎవరైనా కాంగ్రెసునాయకులను తీవరీని అవమానించడం మొదలుపెట్టారు. ఇవన్నీ చూచి చిట్రి బ్యాంకుపత్రిక అదివరకు లజపతిరాయగారియెడల గౌరవభావముగా ఉంచేయన్నప్పటికీ ప్రజానాయకుల వాక్యావ్యతిరేకమునకూడా భంగపరచుచున్నందుకు ఆయనను దూషించినది.

కాంగ్రెసుపక్షమునాడేవడును ఇదివరలో ఇంతఅక్రమముగా నెప్పుడును ప్రవర్తించలేదు.

ఈయన యీలాగున జేసేసేగాని కాంగ్రెసువారి సభలన్నిటిలో ప్రతివారి ప్రశ్నలకును సమాసముతో సమాధానము లివ్వబడెను.

లజపతిరాయగారి వ్రాతలలో నేమి ఉపన్యాసములలో నేమి వెనుకాడకుండా ప్రతికక్షులను ఖండించినట్లెను. తమదేశమునకు చేసినత్యాగము నేన తలచవలసినదన్నాడు. తన వృద్ధాప్యమును గౌరవించమన్నాడు. తాను పక్కా హిందువు జన్మించడమే తానుచేసిన పాపమన్నాడు కాబట్టి యీయన ప్రజలయొక్క ఆవరణ కోరుటలో ధర్మమాత్రములు ఆధారముగా ఉడుగలేదు. తన్నుచూచి గౌరవించి తనపార్టీలో చేరమన్నాడు. పంజాబుదేశములు మొత్తంమీద తీవ్రవాదు లనేసంగతి తెలిసి యీపవతి ఆలంభించారు. తాను మంత్రపవతులనుకోరుచున్నానని ఆయన యెప్పుడు చెప్పలేదు.

వైశిష్ట్యతాను మంత్రపవతులయిచ్చినా నిరకారితీసినని ప్రజలపైన మాయమందు చట్టాదును. కాంగ్రెసుపార్టీని ధ్వంసముచేయడానికై గొర్ఖుమేటువారులలో విరాజిల్లుచు కాంగ్రెసు విరోధులై ప్రభుత్వమువారికి రామభజనచేసేవారిని తోడుగా తీసికొన్నారు. ఇదంతామూస్తే లజపతిరాయగారు రాజ్యాంగసూత్రములను సాధించుటకు యీపనిచేసినారని చెప్పుట ప్రత్యక్షవిధముగా ఉంటుంది. అసెంబ్లీ సభకు రెండు నియోజకవర్గముల తరపున అభ్యర్థిగా నిలబడుటయున్న ఆయన ప్రతికక్షుల తమసాసమును విడుదలకొన్నతరువాతకూడా వీరు-యథా ప్రకారమే ఉండడమూమూస్తే యిదికేవలము అన్యోన్యనాయక కలహముగాఉన్నది. ఆయన కాంగ్రెసుమీదను పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిమీదను ధ్వజమెత్తవలెనని ఆందోళపడ్డారు కాని ఆయనశ్రమకు ఏపాటిఫలితము లభించిందో వారిచే బాగా తెలియును.

లజపతిరాయగారి అవకతవకలు

లజపతిరాయగారియొక్క వ్యవహారములో బయటపడిన స్వవచనావిభాతములు కొన్నిచిత్రముగా నుండగలవు. (1) తాను కాంగ్రెసు అనుచరుడవని అన్నారు. కాని కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులందరిని పడగొట్టుటకు పనిచేసినారు.

2. ఆయన హిందూసభలోకూడ ఉన్నానని అన్నారు. కాని హిందూసభవారి అభ్యర్థులనందరిని యీయన ఆమోదించలేదు.

3. వీరు ఇండిపెండెంటుఅనే క్రొత్తపార్టీని బయలుదేరి తీసారు. కాని ఆపార్టీ పేరు తమకు వోటుయివ్వమని అడుగలేదు.

4. యథానుసూల సహకారవాదులను ఆమోదిస్తున్నానని అన్నారు. కాని మంత్రపవతి ఆక్రమలేదన్నారు.

హిందూసభవారు తమసభపేరు స్వయంగా కొంతమంది అభ్యర్థులను పంపుట తనకు ఇష్టములేదని అన్నారు. కాని వారిలో చాలామందికి చేయూతగా నిచ్చినారు.

అభ్యర్థులయొక్క ప్రత్యేక సామర్థ్యాలను చూచి ఎన్నుకోవలసినదనిచెప్పిరిగాని సమర్థులను అర్హులునైనవారిని ఎదిరించి పనిచేసినారు. వీరినిగూర్చి యితరులు ఖండించుట లజపతిరాయగారికి బాగుండనియెడల వారు తమ ప్రతికక్షులను నిరంకుశముగా దూషించుట బాగున్నదేమో.

బొంబాయిలో వారుపర్యటించుచూ లిబరలుపక్షమువారందరు దేశద్రోహులని దూషించినారు. ఆదూషింపబడిన మిత్రులు ఇప్పుడు వారిమాటలను మరువలేదు. అయినా వారిప్పుడు చేసిన తప్పేమిటి? ఇప్పుడు లాలాజీగారు దేశమునకై చేయుచున్న ఆందోళనమే వారున్ను చేసేవారు.

సి. ఆర్. దాసుగారు పంజాబుదేశముల యొడంబడికతయారుచేసినప్పుడు లజపతిరాయగారు చెప్పిన మాటలను బారికిప్పుడు

తీర్చి నేను జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. లాలాజీగారి ఆప్తమిత్రులే ఆమాటలు విని కలవరపడ్డారు. పంజాబ్ గాంధీగారిని గూర్చియు సరోజినీనాయుడుగారినిగూర్చియు వెనుక లాలాజీగారుపయోగించిన వాక్యము లిప్పుడు వారికి నేను జ్ఞాపకము చేసెదను.

కాంగ్రెసు మాని ఫెస్టివల్ యిటీవల వీరువ్రాసిన వ్రాతలసంగతిఏమిటి? వారువ్రాసే వ్రాతలలోను చేసే ఉపన్యాసాలలోను ఏదోఒక ఎదిరిపార్టీని తూలనాడుతూఉంటారు. కాబట్టి తూలనాడకూడదని తాము ఉపదేశాలు చేయుటకంటే ఆచరించి చూపిస్తే మంచిది ఆయన పరస్పాసము నేర్చుకుంటే మంచిది. లేదా తమవలెనే యితరులు తమరిని దూషించినప్పుడు ఊరకుండుటయైనా మంచిది.

ఇతర రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసుపార్టీకి విజయంకలుగుట లాలాజీకి కష్టంగాఉంది. ఇప్పుడు వీరుకొడిసే ఆటనుబుట్టి పంజాబులో అనుకొన్నంత అయింది.

ఆయనకుమాత్ర ప్రజలు ఆవరణ చూపలేదు. వీరుచేసిన అల్లంవల్ల కలిగిన ఫలితమేమిటంటే నిజమైనదేశభక్తులు ఎన్నుకొనబడకపోవడమున్ను కాంగ్రెసుకు ప్రతిహతులైనవాళ్లు క్రొత్త సభ్యులు ఎన్నుకోబడడము తటస్థించిరి.

పంజాబులో స్థితి

ఇప్పుడు పంజాబుస్థితియేమి అంత చెడిపోలేదు. పూర్వంకన్న యిప్పుడు శాసనసభలలో ఎక్కువ స్వరాజ్యవాదులే తయారైనారు. కాని లాలాజీగారుచేసిన అల్లంవల్ల దేశములో ప్రజల మనస్సులు విరిగిపోయినవి. ఈమనోవైకల్యము కొంతకాలం వరకు పోయేది కాదు. కాంగ్రెసు పార్టీలో నుంచి సిక్కులను చీలకొట్టవలెనని ప్రయత్నించేసినారు. కాని దేవుని దయవల్ల సిక్కులు కాంగ్రెసు జండావలకుండా పట్టుకొన్నారు. కాని హిందూసభకు కాంగ్రెసుకు మధ్య విరోధం పెట్టారు. ముఖ్యంగా మహమ్మదీయులకు హిందువులకు మరింత విరోధాలు కల్పించారు. దేశభక్తులైన జాతీయ నాయకులు తీవ్రమైన యావృద్ధిభయము కొంతకాలము చేస్తేనేగాని యీహిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యము అంతరించదు.

నాయకులలో మనఃస్వర్థాలు

అన్నిటికన్నను శోచనీయమైనవిషయమేమిటంటే నాయకులలో కలిగిన మనఃస్వర్థలే. దీనికి లాలాజీగారే కారకులు. కాంగ్రెసులో మధూర్ కమిటీ లేనదీసాట. తాను ఏపార్టీకిన్నీ చేయూత ఇవ్వలేదని ఆయన అంటారు.

లాలాజీపతిరాయగారు సుధాతు కమిటీకి కారకులు కాకపోయినయెడల వైకమిటీ మొదలు ఊరూక రిరిగి కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకులను గూర్చి విషపూరితమైన అపవాదులను చాటించుటకు సాహసించి యుండురా? వీరందరికి ఖిచ్చులు ఎవరిచ్చినారు?

కాంగ్రెసు రాష్ట్రీయ కార్యవర్గమువారియొక్క గాఢ ఆభిలషారత కార్యవర్గముయొక్కగాని సభలు జరిగిన తోడనే ఈ సుధాతు కమిటీ మొదలై లాలాజీ బసకు వెళ్లి జరిగిన సంగతులన్ని నివేదిమతూ వచ్చినారు. కాని బాగా ఆలోచిస్తే ఇందులో ఉన్నదోషమంతా ఎక్కడ ఉన్నదంటే లాలాజీయొక్క పద్ధతులను ధర్మసూత్రములను కాంగ్రెసు నాయకులు ఆమోదించక పోయినా వారికి దాసోహమ్మని ఆగిమిగి యుండడమే. ఇదివరకు ఇట్లా అధికారం చలాయించిన మత గురువులను యెరుగుదుముగాని ఇటువంటి రాజకీయ గురు పితమునెరుగుకూ. దేశక్షేమముకోత వారందరు ఇది నిరసించగినది. పరోక్షంలో యీనాయకులందరు లాలాజీయొక్కచర్యలు ఖండిస్తారగాని సభలోకి విచ్చేసరికి మెదలకుండా ఆమోదిస్తారు.

ఎంతగతిపట్టిందో చూడండి! ఇందుకు ఉదాహరణములు ఇప్పుడు చూపదలచుకొలేదు. కాని ఇది పంజాబులో అందరికిని తెలిసిన చింతబరహస్యం-ఈరాజకీయ గురువీం ఏమైవాసకే ఊడవీకేయవలసిందే.

పంజాబులోని పరిస్థితులలో ముఖ్యమైన విషయాలన్ని చూపించినాను. ఇందులో నేను అతిశయోక్తిగా వ్రాసినదిలేదు. నేను కాంగ్రెసుకొరకై నిరాడంబరంగా నిత్యముగా నాకుతోచినసేవ చేయుచున్న అల్పజనుకాని యిప్పుడునేను అంతరియేతుకువచ్చి లజపతిరాయగారి దుండగములను దురాగతములను నాకాంగ్రెసుసహోదకులందరికిని యితరరాష్ట్రీయులందరికిని నివేదించుటకు సమకట్టినాను.

మస్తిం టౌలులుకు- వ్యవహారము

రాజీనామా నిచ్చినందుకు సంపాదకులు కారణము తెలుపుట

లాహోరు, డిసెంబరు 18:—మస్తిం టౌలులుకు పత్రికలో డిసెంబరు 17 వ తేదీ కుక్రవారము నాడొక వ్యాసము ప్రకటించబడుటయు దానిపైన సంపాదకులు అప్పకవీ గారు రాజీనామా నిచ్చుటయు జరిగిన విషయ మిట్టిగాని చిత్రములు జరిగెను.

ఫజల్ హుస్సేన్ గారిపై నేరములు

అస్సాసియేట్ టెంట్ ప్రతినిధిలో మాట్లాడునపుడు తాము రాజీనామా నిచ్చుటకు కారణములను చెబుటకు అప్పకవీ గారు ఫజల్ హుస్సేన్ గారిపై కొన్ని నేరములు మోపిరి. "డిసెంబరు 17 వ తేదీ కుక్రవారమునాడు మస్తిం టౌలులుకు పత్రికయందు ప్రకటించబడిన వ్యాసములోని అభిప్రాయములతోనే నెన్నడును అంగీకరింపజాలను. నేను లేనిసమయమున కా వ్యాసమును ప్రాప్తయింపరన కెవ్వరో సర్ ఫజల్ హుస్సేన్ గారి యందు మిక్కిలి యిష్టము గలవారిచ్చియుండిరి. ఆవ్యాస మా నా డు ప్రధాన వ్యాసముగా పత్రికలో పడవ లేనది నాకు ఉత్తరపులు వచ్చియుండెను. ప్రాప్తయింపరగా రానాడు వినమంతయు కా క్యాలయమున లేకుండుటచే వ్యాసములోని యింగ్లీషు కొంత వరకు దిద్దుటయు నాయభిప్రాయములతో నేకీభవించు చున్న నొకభాగమును చేర్చుటయులేవ్వ నేనేమియు చేయజాలకుంటి ది కాని నేను ప్రాప్తయింపరగా వ్యాసమును ప్రకటించడము ప్రాప్తయింపరగా నాతో నేర్పరచుచున్న కాంట్రాక్టుకు విరుద్ధమని తలచితిని. మరియు నాకంట్రాక్టువలన మహమ్మదీయుల షేమముకొరకే పాటుబడుటకు నేను నిర్బంధింపబడుటచేతను ఆవ్యాసమును ప్రకటించుట నేను మహమ్మదీయులకు షేమకరముగా దనియు అందువలన నాకంట్రాక్టుకును విరుద్ధమని తలచుటచేతను పత్రికలో నాసంబంధమును వదులుకొంటిని. ప్రభుత్వముండు రిజిస్టరుకాబట్టి ఫజల్ హుస్సేన్ గారికి గొప్పసాన ముండటచేవారధి పార్టీ విషయములందు జోక్యము కలిగించుకొనుట అ నావశ్యకమని నాతలంపు. ఒకతవీయాయన అట్టి పరిస్థితులలో జోక్యము కలిగించు కున్నయెడల హిందూపత్రికలును మహమ్మదీయ పత్రికలును కూడ మండిపడక మానవు.

అప్పగారు వారపత్రికయగు అబ్దుల్ హక్ సంతాపమును బాగ చేరిరి. కొంతమంది ప్రముఖులగు మహమ్మదీయుల సహాయముతో నూతన సంవత్సరాదినుండి దినపత్రికగా నడువవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు. (అ. (పె.)

పంజాబు కౌన్సిలు మంత్రివర్గపు టేర్పాట్లు

లాహోరు, డిసెంబరు 18:—పంజాబు కౌన్సిలు పార్టీలను విడదీయును గురించి మస్తిం టౌలులుకు అను పత్రికలో ఒకవ్యాసము ప్రకటించబడుటయు దానిపైన దాని సంపాదకులు అప్పకవీ గారు రాజీనామా నిచ్చినందుకు జరిగిన తరువాత మరొకంతకథ నడిచెను. కౌన్సిలు క్వి కొందరు మహమ్మదీయులు మాడవ మహమ్మదీయ మంత్రియొండవలెనను అభిప్రాయముతో బారిష్టరు సర్ మహమ్మదు ఇక్బల్ గారివద్దకు వెళ్లి తమకు మంత్రిపదవియొసంగి నట్లయిన అంగీకరింపవలసినదనియు, వెనుకటి సభలోవలె రూరలు ప్రజలతరపున సేగాక అందరి షేమముకొరకు పాటుబడగల ట్టి స్వతంత్ర జాతీయపక్షము నేతృత్వపవలసినదనియు చెప్పిరి. ఇందువలన కౌన్సిలులోనున్న మహమ్మదీయ పక్షములోనే నీ లిక గలిగినది. వెనుక సర్ ఫజల్ హుస్సేన్ గారికింద నేవనలో యూనియనిస్టుగా పనిచేసినవారందరను అర్బన్ మహమ్మదీయు డెవ్వుడును మంత్రికాగూడదని ప్రయత్నించుచున్నారు.

అప్పగారు నూతనముగా ఏర్పడు మహమ్మదీయపక్షము నిని యిష్టముగలవాడనియు సర్ మహమ్మదు ఇక్బల్ గారికి తమ పత్రికలో సహాయము చేసెదననియు చెప్పినట్లు తెలియ చున్నది. అప్పగారిట్లుచేయుట పత్రికాధిపతి కిష్టములేకపోవుటచే వారు రాజీనామానియవలసివచ్చెను. వెనుకటిసభలో సర్ ఫజల్ హుస్సేన్ గారిప్రాత్యహముక్రింద నేర్పాటైన నేవనలో యూనియనిస్టుపార్టీపైన తీవ్రప్రచారము చేయుటకై అప్పగారు అబ్దుల్ హక్ సంతాపములుగా చేరిరి. (అ. (పె.)

మస్తిం టౌలు, డిసెంబరు 19:—లాహోరులో బహుళనాదు యాడులక్షలు కుమారు నవ్వపరచుచు పరుగురావత్తీయి యొను. నూరు సొపులు 50 ఇండ్లు తగులుట. (అ. (పె.)

బింగోలు తాలూకా రయితుల దురవస్థ

పూర్తిగా వార్షాధార మగు నీతాలూకాలోని బింగోలు జీవనవరకు ఎండిపోయినవి. భూమారు నూటికి యనభైవంతులైన వేయనేలేదు. అయిదారు సంవత్సరములనుండి పకాలవన్న ములులేక సరియైనపంటలు లేవు. ఈసంవత్సరము పూర్తిగా పంటలు లేనందున పరిస్థితులు మిక్కిలి దుర్భరముగనున్నవి. 1876 సంవత్సరము (ధాతకలపు) తర్వాత యంతటి తీవ్రముగు దురవస్థయగుట కన్నడును తటస్థింపలేదని ప్రజలభిప్రాయపడుచున్నారు. గ్రామములలో త్రాగుటకు నీరు కూడ లేదు. ఉడయమున లేచి నేద్యముకొరకు పాలమునకు వెళ్లిన పశువులు మనుష్యులు తిరిగి సాయంకాలము యిండ్లకువచ్చి నీరు త్రాగవలసినట్లున్నది. పాలములయందున్న చెరువులు పూర్తిగా ఎండిపోయినవి. పశువులకు నేతదొరకుటయేలేదు. పశువుల నేతకొరకు నల్లమలకొండలకు వెళ్లినపశువులు అన్నట్లు నీర్లు తేర చక్కగాలేకుండున తిరిగి గ్రామముచేరినవి. ధాన్యము ధరలు అమితముగా పెచ్చింపబడినవి. ప్రజల శీతము మాగాణి తాలూకాలకు వెళ్లుచున్నాడు. బీదవారికి కూలిపనులు దొరకుటయే లేదు. ఇదిట్లుండగా సర్కారు కిస్తీలు చెల్లింపలేమని రయితులు నిరాశచెందియున్నారు. పరిస్థితు లెంతతీవ్రముగానున్నను సానిటోడ్యోగీయ లీవిషయమునందు సర్కారువారికి నిజపరిస్థితులు తెలుపగల రిపోర్టు యింతవరకు పంపివట్టు కనుబడదు. 1876 సంవత్సరములో యిదేవిధముగా తీవ్రముగా షేమముతటస్థించినప్పుడు ప్రభుత్వమువారు కలుపుపని (Famine Work) గా జరిగించుకొనుటకు ప్రయించియున్నారు. అదే విధముగా ప్రస్తుతసమయమునందుకూడ అనేకజేలమంది కూలీలకు జీవనోపాయము కల్పింపగల పెద్ద కలపుపని ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభించుట అత్యవసరముగా నున్నది. చాకధరలకు ధాన్యమున్ను మేతయున్ను సప్లయచేయుటకు గవర్నమెంటు వారు డిపోల నేర్పాటుజేసి రయితులదురవస్థ నివారితప్రార్థితులు. గ్రామముల ఆంశ్యకతను గమనించి నీటిసప్లయకొరకు బావులుత్రవ్వించుటకు తాలూకాబోర్డువారికి ప్రభుత్వమువారు తమవిధిని విద్యహించుటకు కొంత యవకాశముండునని ప్రజలభిప్రాయ పడుచున్నారు.

కురుగంటి కామశాస్త్రి

తల్లి కూతురు మాయమగుట

శక్తి పూజాధురంధరులపై అనుమానము కెల్లారు, డిసెంబరు 20:—విల్లివాకం కాపురములు ముత్తరాజు సుబ్బారావు ననువారు కెల్లారు వచ్చి విశ్వేశ్వర సుందరరామయ్యగారితో వారి కుమార్తెను అల్లుడైన ఆదినారాయణగారు అధికముగ హింసించుచున్నట్లు చెప్పి సుందరరామయ్యగారిని వెళ్లి తమకూతురును తీసికొని రమ్మని కొలెను. తాను కూడ వెంటవచ్చెనని చెప్పెను. సుందరరామయ్యగారి భార్యయు కూతురును కలిసి సుబ్బారావుగారితో విల్లివాకమునకు బయలుదేరిరి. వారి సంగతి తిరిగి తెలియనందున సుందరరామయ్యగారు విల్లివాకం వెళ్లిరి గాని వీరు మాత్రము గనపడలేదు.

ముత్తరాజు వెంటట కృష్ణయ్యగారు (నయనాస్థి) అనుమానాస్పదమగు పరిస్థితులలో మాడించినది విరిరి. సుబ్బారావు ఆదినారాయణయ్యగార్లు శక్తి పూజాధురంధరులు కావున వారు కృష్ణయ్యగారి మరణమునకు తల్లికూతురూ కనపడకుండుటకు కారకులని అనుమానము గలుగుచున్నది. పోలీసువారికి సర్వము తెలుపబడినది. కాని తమ శ్రద్ధచేయుచున్నట్లు కనపడుటలేదు (ఒకవిలేఖరి తంతి)

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

ఇన్ సాల్వెన్సీ అర్జి నెం 32/1926 పెటిషనరు:—ఉమ్మంగి జీవరేవుదు. కాంటరు పెటిషనరు:—బొప్పన సుబ్బయ్యగారి కొమారుడు నూరయ్య, భూస్వామి, దోనెపూడి, తెనాలి తాలూకా. పైన తెలుపబడిన కాంటరు పెటిషనరు 1920 నంబరు 5 వ ఆక్టులో సెక్షను ననుసరించి ఈ కోర్టువారిచే 9-12-1926 తేదిన జారీ చేయబడిన ఉత్తరువునుసరించి ఇన్ సాల్వెంటుగా తీర్మానించబడిరి. బూబాతలందరును వారి హక్కులను గుంటూరు అఫీషియల్ రిజీస్టరుగారి సమక్షమున రుజువు చేసుకొనవచ్చును. విడుదలకాలము 9-12-26 తేదీనుండి 6 మాసములవరకు గలదు.

సబ్-కోర్టు, బాపట్ల } ఏ. ఎస్. కృష్ణస్వామయ్యర్
17-12-26 } ప్రిన్సిపల్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

నేటిరాత్రి 9-30 గం|| నేటిరాత్రి

సుప్రసిద్ధమైన వెల్లర్సు గ్రాండు సర్క్యూసువారు రాయల్ మ్యుజిక్ తో సహా మద్రాసు కోటమైదానమునందు ప్రదర్శనమును ప్రారంభింతురు 50 ఫ్రెంచి - ఇండియన్ ఆర్టిస్టులు 50 40 బాగుగా తరిఫీదైన మ్యుజిక్ 40 ప్రపంచ అద్భుతమును చూడుడు పాఫెసర్ యుల్ యెట్ ఫ్రెంచి మాన్ ప్రపంచ మీరుజైనట్టి ఈ శాంజోకుమట్టుకే మీరిచ్చునట్టి వైకము తగును. మిస్ ఫుంచి, ఈవా, జెల్సా, ఫ్లోరి, జానో, మాలు, బిడ్డలు లక్ష్మీ, మాయా, జూలి మొదలగువారు ప్రదర్శనము నందు గలరు. టి. జి. వెల్లరు, ప్రొవైటరు ఎస్. ఎస్. మహామెడ్, మేనేజరు.

నిత్యకర్తాష్టకము టిక్తాతామర్యస్వరసహితము

శృంగేరి జగద్గురువులవారిచేత ప్రశంసింపబడి, రు. ౨౦౦ బహుమాన మందిన గ్రంథరాజము ౬ వేల గ్రంథములు. దాదాపు విక్రయమయినవి. ఈ గ్రంథమునందు స్వాన, సంధ్యారోహ నిత్యకర్తలున్నా, వీనికి సంబంధించిన యజ్ఞోపవీరధారణ, సూర్య మస్కారాది ౪౦ ఇతరవిషయములున్ను గలవు. గాంధ్రాక్షరముల పటము గలదు. కొలపెడకులే గంపు. త్వరపడుడు. సాదాగ్రంథం 2-8-0 కలికోగ్రంథం 2-0-0 బైబిలియం 4-0-0 2138 సంస్కృతగ్రంథముల కేటాకము ప్రాయము. మానేజరు:—స్వధర్మ ప్రకాశిని, కల్పపాకు, మదరాసు.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షునకు ఘనమగు వీడ్కోలు

సెంట్రలు స్టేషనునందలి అత్యంత సహజము

కాంగ్రెసు యాత్రీకులు

అఖిలభారత జేషియమహాసభసభాధ్యక్షులపదవి భారతీయుల మానవమండలి ప్రధానస్థానము నాక్రమించునో, జాతీయ గౌరవపథపుల కెల్లము అగ్రగణ్యులగు కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షులపదవి జేషియమహాసభ గౌరవదరములకు, పరిశ్రమకై, నిర్వాహకరేషియమ కట్టు పాత్రమగునో, తత్వముధిష్టింపు భాగ్యము గల పూతనరిత్రుడు యావద్భారతదేశమున కెల్లము మానవీయుడగునో గాంధీజీయనునన గత రాత్రి గౌహాతీ కాంగ్రెసుసభాధ్యక్షు డగు శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారికి సెంట్రలు స్టేషనునందలి సన్నపురిపాటలూసంగిన ఆహార్యమును, అత్యుత్తమును విడుకోలను కనులార కాంచవలయునో గాని సత్రింపవలెగాదు. ఏగవర్షుడు, ఏగవర్షుడుజనరలు, ఏరాకాసుడు డబ్బి హృదయపూర్వక స్వాగతమునకు నోచుకొనగలడు? రాత్రి 8 గంటలకు సెంట్రలు స్టేషను అంతటిని జయజయధ్వనులచే సముద్రభూమిమునలే ముంచిజేసిన నందలకొలిది ప్రజలెవరి పిలుపు పేరంటములపై స్టేషనుకురుదెంచిరి? నిజముగ నిన్నటివృత్తమును ప్రత్యక్షముగ పీక్షించిన వారు అధ్యక్షునితో గలసి గౌహాతీయాత్ర సేవింపనరులవా రెంతటి యభ్యుప్తవంతులో యని తెలపాయకమానదు. ఆయుత్సాహితీకేకమున ఈకృతము మానవులకు కరవరణావ్యవయవములు సర్వము నోసంగి రెక్కలను మాత్రము లోపింపజేసినందులకు సృష్టికర్తకు బుద్ధిలోపించెనని వగచినవారును లేకపోరు.

రాత్రి 8 గంటలకు కలకత్తా మెయిలు సెంట్రలుస్టేషను నుండి బయలుదేరనగా 7 గంటలనుండియే స్టాటుఫారము టిక్కెట్లు కైకొను మెషీనునందలి జనులు గుంపులు గుంపులు గముగియుండిరి. అనేకులకు స్టాటుఫారము టిక్కెట్లు దొరకుటయే దుర్లభమయెను. చన్నపురినుంచి కాంగ్రెసు స్పెషలు నడిపింపకపోయినను నిన్నటికలకత్తామెయిలు "కాంగ్రెసు స్పెషలు" అనియే జెప్పవలెను. ఒకకొననుండి రెండవకొనవరకు ఏబండిమాచినను ఇద్దరు మువ్వరు కాంగ్రెసునాయకుల పేర్లుపెట్టెలపై వ్రాయబడియుండెను. 7-40 గంటలకే నాయకులు చాలమంది ప్రయాణమునూహలై స్టాటుఫారముపై యాత్రికులవలె పచారుజేయుచుండిరి. జాతీయపతాకములు గాంధీజీపీలను ధరించి స్వచ్ఛందసేవకులు పాదావిడిజేయుచుండిరి. కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు గూర్పుండు 1 రంగతి పెట్టెమట్టును వంటలొలిది ప్రేక్షకులు ముగియుండిరి. పెక్కెండ్రుపుప్ప మాలలను కొందరు సన్మానపత్రములను కరములందికుకొని అధ్యక్షుని రాకకై నిరీక్షించుచుండిరి. మరియొకరిముసము లైనవెంటనే (9-45 కి) స్టాటుఫారము "మహాత్మా గాంధీజీ" "శ్రీనివాసయ్యంగారిజీ" అనుధ్వనులతో నొక్కపెట్టెన మాత్యోగము, వెంటనేజనులలోనిచ్చుటలేని సంరంభము, వల్లికి, ఉత్సాహము, సంవత్సరము వ్యాపించెను. ఇరుప్రక్కల అటు నిటు స్వచ్ఛందసేవకులు వెంటనడచుచు మార్గమును దీయుచుండ శ్రీమాన్ అయ్యంగారు గాంధీజీపీ ధరించి తమకై నిర్దేశించబడినపెట్టెకు తీసుకొనిరాబడిరి. స్టాటుఫారము గేటువద్దనున్న టిక్కెట్టు వసూలుజేయుచు రాజసమర్పణమునకు వెంటి తలుపులు పూర్తికైతెచి వెనుకకు తొలగిరి. అయ్యంగారుబండిలోనికి బోవులోపల పుష్పవర్షమును గురిపించిరి. పూలమాలలచే అయ్యంగారిని ముంచిజేరి. అయ్యంగారు గూర్పుండిన పెట్టెయందే ఆంధ్రనాయకు లుగ జేషియమరాక శ్రీ కాకానాధుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారికిని స్థలమధ్యిరి. మరికొన్ని నిమిషములకు పంతులుగారును వచ్చి కూర్చుండిరి. రైలువెడలువరకు జనులు అత్యుత్సాహముతో వేచియుండిరి. మిగతపెట్టెలలో శ్రీయుతులు యస్. సత్యమూర్తి, డాక్టరు భాగరాజు పట్టాభిశిరామయ్య, పామి వెంకటాచలం కెట్టి, టి. ఆదివారాయణ శెట్టి అట్టు శామిద్ ఫాన్, గడ్డ రంగయ్యనాయుడు, పాశీమహమ్మదు, పి. భక్తవత్సలునాయుడు, ఓ. కందసామి కెట్టి, కె. శ్రీరాములునాయుడు, యస్. ముత్తయ్యమదలియారు, యామనీ పూర్ణ తిలకమ్మగారలు గలరు.

నేనునుబట్టి స్టేషనునందలి స్టాటుఫారముపై పేక్షకులనిలచి మెయిలుబోవునపుడు "మహాత్మాగాంధీజీ" యని పార్షధ్వనులుగాంచిరి.

(తీర్థసంవాసి)

41-వ భారత జాతీయ మహాసభ

ప్రత్యేక కుటీరములలో మిక్కిలి పెద్దది అధ్యక్షునకును, మిక్కిలి చిన్నది మహాత్మునకును ఏర్పరుపబడెను

వలంటీరులసభకు రాసంవత్సరము గూడ టి. సి. గోస్వామిగారే అధ్యక్షతవహించెదరు. జాతీయధ్వజారోహణము 24 వ తేదీని జరుగును

20 వ తేదీని టపా తంతి కార్యాలయము నేర్పరుపబడెను

ఉదయమున మంచును రాత్రి చలియున్న హెచ్చుగా నుండును. పగలంతయును బాగుగా ఎండకాయును సాయంకాలము గం 4-50 నిమిషములకే చీకటి పడును

భారత కాంగ్రెసుసంఘ సహాయకార్యదర్శి బారు రాజారావుగారును ఉద్యోగులును వచ్చిరి

21 వ తేదీని కార్యాలయము తెరవబడును

ఏర్పాటుల వివరములు

ఈసత్సరము యేర్పాటులన్నియును వివరముగా చేయబడెను. కాంగ్రెసుజేరాయెక్క వైకల్యములో నేమియు తగ్గలేదు. కాని విషయనిర్ణయసభాకాలలో 500 మందికి మాత్రమే తావుకలదు గాన ప్రేక్షకులలో హెచ్చుమందికి టిక్కెట్లు యియ్యబడవు. ప్రతినిధుల శిబిరములుగూడ 800 మంది పరిపడునటులే యున్నవి. అంతకంటె హెచ్చుమంది ప్రతినిధులు రాబోరు.

నాయకుల బసలు

నాయకుల ఆలోచనలు మహాసభాకాలలోను విశయ నిర్ణయసభాకాలలోనుగూడ జరుగవు. నాయకులకొరకు మైలుదూరమున బ్రహ్మపుత్రా నదీతీరమున కాంతియారమున తావున 20 చిన్నకుటీరములు నిర్మింపబడెను. వానిపైని తాటాకులు గడ్డి మున్నగువానిని చేసిరి. కావున ప్రేక్షకుల సమర్పణములేక నాయకులచట ముఖ్యవిషయములను చర్చించి నిర్ణయింప గలుగుదురు. అకుటీరములలో మిక్కిలి పెద్దదానిని అధ్యక్షుడగు శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారికిని మిక్కిలి చిన్నదానిని గాంధీమహాత్మునకును నిర్ణయించిరి.

మహాత్మునికోరిక

తనకు మిక్కిలి పెద్దబసల నిచ్చుచున్నావని మహాత్ముడు 2,4 యేండ్లనుండి ఆశ్రిపించుచున్నాడు. గుడిసెచాలుననన కోట నిచ్చుచున్నారని మహాత్ముడు తెల్లములోగూడనడిచెను. ప్రజలధనము తనకొరకు దుర్వినియోగము చేయబడుచున్నదనెను. జైల్లములో మహాత్మునకియ్యబడిన దొక పెద్దకుటీరమేగాని దానికి చాల అలంకారములు చేయబడుటచే మహాత్ముడు ఆగ్రహము కలిగినది. కాంగ్రెసు మహాసభలో ప్రతినిధిరుమును తగ్గించుటనుగూర్చి చర్చజరిగినపుడు మహాత్ముడివిషయమును తెలిపెను. కావుననే గౌహాతీకాంగ్రెసు సన్మానసంఘమువారు ఆవిషయమును జ్ఞాపకముంచుకొని మహాత్మునకు

శ్రీనివాసయ్యంగారి కాంగ్రెసు ప్రయాణము

రాజమండ్రిలో ప్రకాశంగారు కలుసుకొనుట

రాజమండ్రి డిసెం 21:- గౌహాతీకాంగ్రెసుకు అధ్యక్షతవహింపనున్న శ్రీనివాసయ్యంగారి మెయిలుబండి నేటియందయమున రాజమండ్రి సమీపించుట తోడనే గౌహాతీస్టేషనులో పలువురుజను లత్యుత్సాహముతో సెదర్చొనిరి. ముఖ్యసిపలు చైత్యునకు డాక్టరు గురుమూర్తిగారు అయ్యంగారిని పుష్పమాలాలంకరించేరి. కాంగ్రెసు సంపాదకులు అన్నపూర్ణయ్యగారు అయ్యంగారికి ఫలపుష్పములను సమర్పించిరి శ్రీయార ప్రకాశంగారును తదితరులును రాజమండ్రిస్టేషనులో కలుసుకొనిరి. జయజయధ్వనులతో మెయిలుబండిసాగిపోయెను.

(తంతివార్త)

పశ్చిమగోదావరి ప్రతినిధులవయనము

నిడదవోలు,డిసెంబరు 20:- పశ్చిమగోదావరి కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు దండు నారాయణరాజు, శనివారపు శుబ్బారావు, డా||బి. రామమూర్తి,ఎం. హనుమంతరావు ఎ. గోవిందాచార్య ఎఫ్. శేషగిరిరావు కె. రామస్వామిగారు 21-వ తేదీ మెయిలులో గౌహాతికి బయలుదేరెదరు. శేడుకొండకు వెడిపాటి వెంకటచారాయణ బంధవియ్యన్న, పోడూరు శ్రీరాజుగార్లు వెల్లిరి. 22-వ తేదీని యింక కొందరు బయలుదేరనున్నారు.

(తంతి)

మిక్కిలిచిన్న కుటీరమునే యీసారియేర్పాటుచేసిరి. అదిసభ్యుత్తీఅశ్రమమునకు తెనుగూడ నిరాడంబరముగానున్నది. మహాత్మునిఅశ్రమమునకు ప్రక్కను స్టేడుకన్యత్వీకరకన్య మున్నగుమహాత్ముని శిష్యులకొరకు కొంచెము పెద్దకుటీరములు ఆరు ఏర్పరుపబడెను. పండితమోతీలాలు నెహ్రూగారు యీకుటీరములలో నుండరు. మాడుమెల్ల దూరముననున్న వట్టామునందు భాకమి గారిగృహముననే బసచేయుదురు. శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారికి ఆస్పత్రుగానుండుటచే ఆమెగూడ భాకమిగారియింటియందే బసచేర్పాటుచేయగోరెను. కాని స్వరాజ్యరీసాన్నిప్తు పక్షముల కైకమత్తమునకలిగించుటకు సరోజినీదేవిగారు దీక్షపూని యున్నది.

రిసాన్నిప్తునాయకులు

పండితమాలవ్యాజయకరు మాంజీకాల్లెపుడు వచ్చెవరో ఎవరు బసచేసెదరో తెలియదు గాని అధ్యక్షుని భవనమునకు ప్రక్కను ఆరుకుటీరములను వారికొరకు సన్మానసంఘమువారు ప్రత్యేకించి యుంచిరి.

శని మరుకుగా జరుగుచుండుట

ఇకనెదురోజులమాత్రమే వ్యవధియుండుటచే ముగింపుపనులు చాలమరుకుగా జరుగుచున్నవి.

వలంటీరులు

19 వ తేదీని మొదటి తెగ వలంటీరులు వచ్చిరి. 20 వ తేదీని మరల 200 మంది వచ్చిరి. వంగరాష్ట్రము మున్నగు చేరువ రాష్ట్రములనుండిగూడ వలంటీరులు వచ్చుచున్నారు. వలంటీరునాయకుడు హర్షికరుగారు 21 వ తేదీని వచ్చెదరు. వలంటీరుల మహాసభ కాంగ్రెసు కాలలోనే జరుగును. ఈసంవత్సరము గూడ గోస్వామిగారే అధ్యక్షత వహించెదరు.

ఇతర సభలకు అదే 150 రూపాయలు

పాండవ నగరమున నితర సభలు కాంగ్రెసు కాలలో జరిగిననుచేకాలలో జరిగినను ప్రతిసభవారును కాంగ్రెసు సన్మానసంఘమువారికి 150 రూపాయలు అద్దెయియ్యవలెను.వలంటీరుల సభకును కాజీయత్తెడిల సభకును మాత్రము అద్దె లేదు.

స్వదేశీప్రదర్శనము

ప్రజ్వనకాలలో నపుడే యేడుకారంగములను పెట్టుచున్నారు. గౌహాతీ నేతపాతకాల మేనేజరు పరిశీలన ఆసామునందలి పల్లెటూర్లవారు ప్రదర్శనమున నూలుపడుకుట నేయుట మున్నగు పనులను చేసి చూపించెదరు. ఆపాతకాలలో తయారుచేయబడుచున్న వస్తువులను గూడ వారు ప్రదర్శించెదరు.

ప్రతినిధులు

ప్రతినిధులు హెచ్చుమంది యింకను వచ్చుటలేదు. పంజాబు బొంబాయి, మధ్యరాష్ట్రములనుండి హెచ్చుమంది రాదుగాని వంగరాష్ట్రమునుండి మిక్కిలి హెచ్చుగావచ్చెదరు. ఇతర రాష్ట్రములనుండి గూడ చాలమంది వచ్చెదరు. ఆయా రాష్ట్రములనుండి వచ్చు ప్రతినిధుల సంఖ్యను వారి భావములనుబట్టి తీర్మానముల స్వరూప మేర్పడును. వానిని గూర్చి యిపుడేమియును తెలంప వీలులేదుగాని కారాగృహమునందు నవయుచున్న వంగనాయకులను వదులవరకును ప్రభుత్వమునకు సహకారము చేయవీలులేదని నేనుగుప్తాగాను పట్టుపట్టెదరు. ఈమధ్య పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు తెలిపిన శందముననే నేను గుప్తగారు వాదించెదరు. ఇతర రాష్ట్రములనుండి ముఖ్యము గా మహారాష్ట్రము నుండి వచ్చెదరు వారు అనగా రిసాన్నిప్తిస్థులు దీనికి ప్రతికూలురుగానేయుందురు. ఆసాము ప్రతినిధులసంఖ్య చాలకొద్దిగానే యుండెను గాని వారు స్వరాజ్యపక్షమువారితోనే చేరుదురుగాని రిసాన్నిప్తి విప్తులతో చేరుదురు.ఆసాము శాసనసభలో స్వరాజ్యపక్షము వారు 14 మందియే యుండినను మరే పక్షమునందును గూడ శాసనసభలో వంతమంది లేరు. ఔనుకటిఆసాముశాసనసభలో స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడుగా నుండిన మార్టీన్ ఫయజుమారు అతి

నాగపూరు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ ఎన్నికలు

రెండుతొలకాలయెన్నికలు తిరిగి జరుగును
నాగపూరు, డిసెం 20:— రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటీ యెన్నికలనుగూర్చి నియమింపబడిన మధ్యవర్తులు కాంగ్రెసు కమిటీవారు రెండుతొలకాల యెన్నికలు సరిగాలేవని చెప్పటచే వానిని తిరిగిజరుపవలెనని నిశ్చయించినట్లు తెలియుచున్నది. ఎన్నికలు గౌహతీకాంగ్రెసు ముగిసినవెనుక జరుగును. అంతవరకు ప్రాతరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటీసభ్యులే పనిచేయుచుండెదరు. అఖిలభారతకాంగ్రెసుకమిటీ ప్రాతప్రతినిధులే గౌహతీలో మధ్యరాష్ట్ర మరాఠీప్రతినిధులుగానుండెదరు. కావున ప్రస్తుతము రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటీవారిచే అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీ కెన్నుకొనబడనట్టి అభయంగరుగారు అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీ సభకు వెళ్లగలుగుదురు.

(ప్రీ. ప్రెసు.)

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ

సంయుక్త జాతీయపక్షము సేర్పరచుట

డాక్టరు మూంజీగారియంటిలో సభ
నాగపూరు, డిసెం 20:— స్వతంత్రకాంగ్రెసుపార్టీ యధోచిత సహకారపక్షములవారి కార్యక్రమముల ననుసరించియు నితరవాద్యముల ప్రకారమును మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ్యులందరిని రావించి డాక్టరు మూంజీగారు తమయింటియందు నిన్నటిదినమున సభజేయించిరి. మధ్యరాష్ట్రముల హిందీ మరాఠీ భీరారు సభ్యులను సి. పి. హిందీ స్వతంత్ర కాంగ్రెసుపక్ష నాయకులగు ఇ. రాఘవేంద్రరావుగారితో సహా 11 మందిసభ్యులును, ఇదివరకొకమారు మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ్యులగు కాశీగారును ఖుషర్ రామరావు దేశముఖు ఉమేశదత్తు పశ్చిమేశ్వర పాండవంగ దీననాథనాగేలు వైద్యకాలికరుగార్లును సభకువచ్చిరి. డాక్టరు మూంజీగారు అధ్యక్షతవహించిరి. ప్రస్తుత స్వరాజ్యకాంగ్రెసుపక్ష కార్యక్రమ మంగీకరింపని అన్నిపక్షములను ఒక్కటిగాచేర్చి సంయుక్తజాతీయపక్షమని నూతనపక్షమొకదాని సేర్పరచుటకు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానింపబడెను. స్వతంత్రకాంగ్రెసుపక్షసభ్యులు కొందరును రిప్పాంసేపు సహకారపక్షసభ్యులు కొందరును స్వతంత్రసభ్యులుకొందరు నీపక్షమందు చేరుటచేత ఇప్పటి నూతనపక్షసభ్యుల సంఖ్య 28 మరకొందరు స్వతంత్రపక్షములో చేరవచ్చును. కావున వివిధపక్షములవారిని చేర్చి నల్లయిన నీపక్షమే బలముగలదగును. స్వరాజ్యపక్షమువారు 15 మందిని, మహమ్మదీయులు 7 గురిని బ్రాహ్మణేతరులు, ముస్లిం కేర్పరచుచును. (అ. ప్రె.)

దొంగనోట్లు చలాయించి చేయుట

ప్రేమను మాప్తురపై సేరము

అహమదాబాదు, డిసెంబరు 18:— మేధిహాస్సేను సూర్యసేను అను ఖోదెరు ప్రేమను అసిప్టెంటు ప్రేమను మాప్తుర ఫిబ్రవరి 4వ తేదీన అహమదాబాదులో కొన్ని సామానులు 12 రూపాయలకు కొని ఒకనూరు రూపాయల నోటు నిచ్చెను. రెండుగంటల తరువాత ఆబురోడ్డు ప్రేమనులో ఒక టిక్కెట్టు కొని మరియొకనూరురూపాయల నోటు నిచ్చెను. ఈనోట్లు తరువాత దొంగనోట్లని తెలిసెను. మరియొక నోటుతో ఒక బంగారపు టుంగరమును కొనినట్లు తెలిసెను. రెండేండ్ల కఠినవకమును, 500 రూపాయల జరిమానాయు లేకున్న మతియొక సంవత్సరము శిక్షయు విధింపబడెను. రెండవ కేసులో మరిరెండేండ్లను నూరురూపాయలను విధించిరి. జరిమానా నీయకున్న మరి రూరులెల శిక్ష ననుభవించుచునిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

పాకేజీ బ్రదర్లై యంటుకొనుట

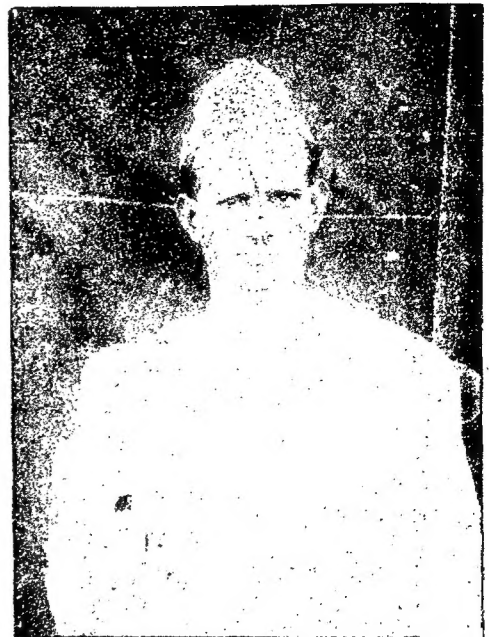
ఒక హులీ సీనిపోపుట చాలమంది గాయపడుట

అహమదాబాదు, డిసెంబరు 18:— 11 వ తేదీయవయమున హులీ ఒకపాకేజీని రైలులో వేయమండగా అది బ్రదర్లై అంటుకొని ఒకహులీ మరణించెను. మరియొకరు గాయపడిరి. గాయపడినవారు ఆసుపత్రిలో చికిత్సనందుచున్నారు. (ప్రీ. ప్రెసు)

అనంతపురం జిల్లా ప్రతినిధులు

చిన్నపడమల ఓబిరెడ్డిగారు
(కాంగ్రెసు)

చినులనాగువల్లి నారాయణ రెడ్డిగారు
(కాంగ్రెసు)

సింధు మహిళా మహాసభ

సుమారు 200 ప్రతినిధులు హాజరగుట

అత్యుత్సాహము ప్రబలెను.

హైదరాబాదు, సింధు డిసెంబరు 19:— శుక్రవారము నాడు సింధు మహిళా మహాసభ 500 వారీమణుల సమావేశముగా జరిగెను. సుమారు 200 ప్రతినిధులు వచ్చిరి. అధ్యక్షురాలు హమీదానాసతి ఇట్లుపన్యసించెను “బాలికలకు మతవిద్యయు, దేహపరిశ్రమయు యవసరమును విషయమును గూర్చి అన్నిజిల్లాలవారును నంగీకరింతురు. హిందూ మహమ్మదీయ క్రైస్తవమతములలో దేనికి సంబంధించినను అన్నిమతములను సమానదృష్టితో చూచు మతమే మతము. జ్ఞానము కొరను తపాతపాపుట్టించవలెను. సర్వప్రాపంచిక ప్రేమ యుదయింపవలెను. దేవుడు ఒక్కడే యని గ్రహింపవలెను. అట్టి పక్షనీయ గ్రంథ మొక్కదానిని ఎవరైనను రచించి దానిని ఆమోదింపబడు ప్రతినిధి సంఘమునకు పంపి ఆమోదము పడనిన యెడల మనము తృప్తిచెందుదుము. మిగిలిన శిశువిద్యయంతయు ఇంటియందే జరుగగలదు”

సింధులో స్త్రీవిద్యకు తగిన ప్రోత్సాహము లేనందున ఆమెవిచారమును తెలిపెను. బాలికలకు నిర్బంధ విద్యకొరకు మన మందరమును పనిచేయవలెను. స్త్రీలను సూపర్వైజర్లగలను ఉపాధ్యాయులుగను నియమింపబడవలెననియు, కార్యకారి పాఠశాలరీతి పాఠశాల యుండవలెను. అనెను.

రెండు తీర్మానములు బాలికలు దేహపరిశ్రమ మతైకవిద్యయు నిర్బంధము చేయవలెనని చేయబడిన తరువాత సింధిభాషకు దేవనాగరిలిపి అనుకరింప చేయవలెనని తీర్మానము ఉపపాదించబడెను. దీనిపై చర్చ జరిగెను. అధ్యక్షురాలు తీర్మానమును న్యతిరేకించెను. తరువాత రాజీ తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. (ప్రీ. ప్రెసు)

శ్రీ గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారు

శ్రీ. గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారు రేపటి దినము అనగా 20-12-26 న ప్రయాణమయి గౌహతీలో జరుగనుండు దేశీయ మహాసభకు బయలుదేరుచున్నారు. అత్యవసరముగా వీరికి చెంపవలసినవార్తలు పంపగోరువారు అస్సామ రాష్ట్రము గౌహతీలోని కాంగ్రెసు రిసెప్షనుకమిటీ అధ్యక్షులు చూచుకొని జి. హరిసర్వోత్తమరావు ఎం. ఏ., ఎం. ఎల్. సి. (ఆంధ్ర) గారికి ఇచ్చుకట్టు విలాసము వ్రాయవలెను. సామాన్య వ్యవహారములన్నిటినిగరించియు నందొలకు వ్రాయుచుండవచ్చును. వీరు వచ్చిమామకొందురు. బహుశః వీరు డిసెంబరు 31 వ తేదీకే మరల కర్నూలు జిల్లా ప్రవేశించి కంబం మార్కాపురంతొలకాలు చూచుకొని కోవలపల్లి, క్రోజాడలం, ప్రత్తికొంపలో సంచారము చేసి చెన్నపట్టణమునకు బయలుదేరిపోవుదురు.

గా. సర్ అలెగ్జాండరు
మడ్డిమెనుగారు

ఇండియా ప్రభుత్వపు హోంమెంబరుగ నున్నారు. త్వరలో సంయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరుగ నియమింపబడెదరని ఇండియను డెయిలీ తెలిగ్రాఫు ప్రతీక వ్రాయుచున్నది.

యశోదాసుందరి కేసులో తీర్పు

హిందువునితో చేసికొనిన వివాహము గద్దు చేయవలెను

చిట్టగాంగు, డిసెంబరు 18:— యశోదాసుందరిని మహమ్మదీయులు ఎత్తుకొని పోయిన కేసులో మహమ్మదీయులు విడుదల నొందిరి. ఆమె తన హిందూధర్మతోడి వివాహమును రద్దు చేయవలసినదిగా పెట్టిన అడ్డ కొట్టికేయబడెను. (అ. ప్రె.)

జపానురాజమరణము

ఇంకను రూఢిపరుపబడలేదు

కలకత్తా, డిసెంబరు 19:— తాత్కాలిక కాన్సులు జనరలు తన కింకను జపానురాజు మరణము తెలియలేననుచున్నాడు.

రాత్రి 9-30 గంటలకు తనకు ఇట్లు తంతి వచ్చినదని కాన్సులు జనరలు తెలుపుచున్నాడు. ఉపయము 8/30 గంటలకు వచ్చిన తంతిలో నిన్నటినుండియు ఏమార్పును కలుగలేదని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

లాహోరు, డిసెంబరు 18:— డైరెక్టరు ఆఫ్ ఇన్ఫర్మేషన్

నుగారు కొకేను, నల్లమందు అన్యాయముగ తయారుచేయబడి దొంగతనముగ ఎగుమతి చేయబడుచున్నవని తెలియుచున్నదనియు, చాల కేసులు దొంగతనవనియు తెలియబరచుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

సివిలు కోర్టులు

శిక్షాశిక్షా

1925 సంవత్సరపు సివిలుకోర్టుల రిపోర్టు జూచిన, వ్యాజ్యముల సంఖ్య మరల నానాటికి బెరుగుచున్నట్లు విదితమగును. 1923 సంవత్సరమునందు 551370 వ్యాజ్యములు దాఖలయ్యెను, 1924 సంవత్సరమునందు 559665 దాఖలయ్యెను. 1925 సంవత్సరమునందు 600682 వ్యాజ్యములు దాఖలయ్యెను. ఇట్టి పెరుగుదల, ప్రభుత్వమువారికిని న్యాయవాదులకును సంతృప్తి కరముగ గనుపించినను ప్రజలదుస్థితినిదర్శనమని ఎంచవచ్చును. వ్యాజ్యములజూదమునందు బడిగిజిజిలాడు జనసామాన్యమున కిందువలన తీర్చిన నష్టము వాటిల్లుచున్నదనుటకు సందియములేదు. ప్రజలు తమలోతాము తగాదాలను పరిష్కరించు కొనజాలక కోర్టుల కెక్కి డబ్బు దండుగ బెట్టుకొనుచున్నారు. అన్నికోర్టుల చుట్టును దిరుగుచున్నారు. తుదకు నోడినవారును గెలిచినవారును నొక్కస్థితిలోనికే వచ్చెదరు. మితిమీరిన ఖర్చు బెట్టిన పిమ్మట, లభించెడి న్యాయమున కెట్టి విలువయు గనుపించదు. గ్రామపంచాయతులను నెలకొల్పి కోర్టులకు బోకుండ ప్రజలను నివారించుట గ్రామపునర్నిర్మాణము గోరువారి ముఖ్యధర్మము. కాంగ్రెసు ప్రముఖులు గ్రామములలో నివసించి, తగాదాలను పరిష్కరించి ప్రజలలో వైకమత్యమును చేకూర్చుట కవకాశ మొత్తయో గలదు. పెద్ద పట్టణములలో సెలక్షనరము జరిగినను ప్రయోజనముండదు. గ్రామములలో జేరి, అక్కడ ప్రజలలో ప్రబోధముగలిగించి, పోరాటములను మాన్పి మేలు సలుపుచో, కాంగ్రెసు ప్రముఖులకు వారు శాశ్వతకృతజ్ఞత జూపక మానరు.

ఈసనికి బూనుకొనువారు, సచ్చిలురై, ప్రేమామృతమును వెనజల్లువారుగ నుండవలయును. దేశ సేవ సలుపదలంచువారికి అవకాశము తెన్నియెనను గలవు. మలబారు మండలములో వ్యాజ్యముల జూదము మిక్కుటముగనున్నది. బల్లారిమండలము నందు మిగుల తక్కువగ నున్నది. సివిలు, క్రిమినలు, రివిన్యూకోర్టులన్నిటిరాబడి కలిసి 15634425 రూపాయలయ్యెను. ఖర్చులు 96,96644 రూపాయలు. నిలువ 937,781. ఈలాభము ప్రభుత్వమునకు చేరుచున్నది. న్యాయనిర్వహణముపేరిట, ఇంత సొమ్ము సంపాదించుట, ఎంతవరకు సమంజసమోయూహించుకొనవచ్చును. ప్రజలికనయినను తాము సలుపుతన్నను, గ్రహించుట యవసరము. చీటికి మాటికి కోర్టుల కెక్కువద్దతిని మానుకొనవలయును. 1925 సంవత్సరాంతమున, హైకోర్టుపట్టికలో 252 మంది అడ్వకేటులును, 2250 మంది వకీళ్లును, 71

మంది అట్టార్నీలును, గలరు. ఇతరకోర్టులలో 3487 మంది ఫస్టుగ్రేడు ప్లీడరులును, 922 మంది సెకండుగ్రేడు ప్లీడరులును గలరు. ఆర్గురు అట్టార్నీలును, 7 గురు అడ్వకేటులును, 114 మంది వకీళ్లును, 487 మంది ఫస్టుగ్రేడు ప్లీడరును సంవత్సరమధ్యమున ప్రవేశించిరి. హైకోర్టున్యాయవాదులను జేర్చుకొనుటకును, 74375 రూపాయలు ఫీజులక్రింద వసూలుచేయబడెను. ప్లీడరులను జేర్చుకొనుటకు 8150 రూపాయలు వసూలు చేయబడెను. ప్లీడరు నర్టిఫికేట్లులను తిరిగి సంపాదించుటకుగాను, 88480 రూపాయలను చెల్లింపవలసి వచ్చెను.

సెకండు గ్రేడు ప్లీడరులకు జిల్లా మునసబు, సబార్డినేటు కోర్టులలో నెక్కడనయినను ప్రాక్టీసు జేయుటకు నూతనాధికారమియ్యబడెను. జిల్లాకోర్టు స్కాలుకాజుకోర్టులలోగూడ వీరు వాదించవచ్చును. క్రిమినలు కేసులలో మాత్రము సెషన్సుకోర్టులో తప్ప ఇతరకోర్టులలో ప్రాక్టీసు జేయవచ్చును. ఇంతియగాక, ఫస్టుగ్రేడు ప్లీడరు పరీక్షకు హాజరగుటకు సెకండుగ్రేడు ప్లీడరుల కవకాశ మియ్యబడినది. 1928 సంవత్సరము జూలై 1 వ తేదినండియు, ఈ పరీక్ష రద్దగును. ఇంకను మిగిలిన కొలదిమంది సెకండుగ్రేడు ప్లీడరులకు పరీక్షతో బనిలేకుండ, ఫస్టుగ్రేడు ప్లీడరులకుగల సంపూర్ణమగుహక్కులనిచ్చుట మేలు. న్యాయవాదవృత్తియందు వారు గడించిన యనుభవము, పరీక్షలేని కొరంతను దీర్చగలదు. కోర్టులలో న్యాయము త్వరితముగ జరుగునను నాశయైనను గనుపించదు. అంతకు పూర్వవత్సరమున కన్నను, 1925 సంవత్సరమున జిల్లా మునసబు కోర్టులలో వ్యాజ్యములు కొంత త్వరితముగ పరిష్కరింపబడినను, ఎంచదగిన అభివృద్ధి గలుగలేదని, ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు. 123 జిల్లా మునసబు కోర్టులలో, 250 రోజులకు మించిన వ్యాజ్యముల సంఖ్యచాలగలదట. సబుకోర్టులలో దాఖలయిన వ్యాజ్యముల సంఖ్యయు అప్పీల్స్ సంఖ్యయు తగ్గినను, పరిష్కారమయినవాని సంఖ్య వెనుకటికన్నను చాల తక్కువగనున్నదని, ప్రభుత్వమువారు భావించుచున్నారు. సంవత్సరమునకు పైబడిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య హెచ్చుటకోచనియము. జిల్లాజడ్జిలు, తగినచర్యల దీసికొని వ్యాజ్యములు త్వరగ పరిష్కారమగునట్లుల జూడవలయునని, ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. జిల్లాజడ్జిలు పరిష్కారముజేసిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య గూడ తగ్గిపోయినది. పరిష్కారముగాని ఒరిజినల్ వ్యాజ్యముల సంఖ్య హెచ్చుగనున్నది. జడ్జిలు సెషన్సు కేసులను విచారించవలసియుంటచే, సివిలు కేసులను విచారించుటలో నాలస్యము జరిగినదని చెప్పవచ్చును. కాని, యీసంగతిని సరకుదీసికొనినను, జిల్లాజడ్జిలు చేసినను స్తీ తంతవ్యముగాదని హైకోర్టున్యాయాధిపతులును, ప్రభుత్వమువారును భావించుచున్నారు. సెషన్సుజడ్జిలకు సివిలు కేసుల విచారణ సవలే తొలగించుట లాభకరమని తోచును. మద్రాసు సిటీ సివిలుకోర్టులో మాత్రము, పాత వ్యాజ్యముల సంఖ్య తగ్గినట్లుల సూచించబడినది.

చరాస్తి వ్యాజ్యముల సంఖ్య 489544 నుండి 525555 వరకు పెరిగెను. తనఖాకు సంబంధించిన స్థిరాస్తి వ్యాజ్యముల సంఖ్య 18986 నుండి 20189 వరకు పెరిగెను. రివిన్యూకోర్టులలో దాఖలయిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య 23103 నుండి 26598 వరకు పెరిగెను. తన

ఖాకు సంబంధించిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య 22046 నుండి 22429 వరకు హెచ్చెను. వ్యాజ్యముల విలువ 29498957 రూపాయలు అతిశయము చూపెను. గ్రామమునసబుల కోర్టులలో దాఖలయిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య నానాటికి తగ్గుచున్నది. 1924 సంవత్సరమున 93108 వ్యాజ్యములు దాఖలయ్యెను. 1925 సంవత్సరమునందు 89731 వ్యాజ్యములు మాత్రము దాఖలగుటకు, పంచాయతికోర్టులను ప్రజలధికముగ నభిమానించుటయే కారణము. పంచాయతికోర్టులలో దాఖలయిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య 144021 నుండి 179922 వరకు పెరిగినట్లుల రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. పంచాయతి కోర్టులు పరిష్కారము జేసిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య 136414 నుండి 178187 వరకు పెరిగెను. జిల్లా మునసబు కోర్టులలో దాఖలయిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య 106545 నుండి 111429 వరకు హెచ్చెను. 15 జిల్లాలలో హెచ్చుదల అగుపించును. నేలం కోయంబత్తూరు జిల్లాలలో హెచ్చుదల యధికముగనుండ, గోదావరి రామనాథు జిల్లాలలో తగ్గుదల చాలగలదు. అప్పీల్స్ విషయమున విశాఖపట్టణపు సబార్డినేటుకోర్టునందు చాల నుస్తి గనుపించును. బెజవాడ, నరసాపురం, బాపట్ల సబుకోర్టులలో, నిలువయున్న అప్పీల్స్ సంఖ్య చాల అధికముగ నున్నది. సివిలు జయిలుకు బవిస బాకీదారుల సంఖ్య 3732 నుండి 3658 వరకు దగ్గెను. విలేజ్ కోర్టులను గ్రామపంచాయతి కోర్టులను తనిఖీచేసిన జిల్లా మునసబుల సంఖ్య 162 నుండి 153 కి తగ్గెను. తనిఖీచేయబడిన రికార్డుల సంఖ్య మాత్రము అధికముగ నున్నది. జిల్లా మునసబుకోర్టులను సబుకోర్టులను తనిఖీచేయవలసిన విధి, జిల్లాజడ్జిలపై గలదు. కాని వారటివిధిని తిన్నగ నెరవేర్చినట్లుల దోచదు. దక్షిణార్కాటు, బళ్ళారి, గంజాం, దక్షిణ కనడా, మధుర, నేలం, తూర్పు తంజావూరు జిల్లాలలో మాత్రము, జిల్లాజడ్జిలు కోర్టులన్నిటిని తనిఖీజేసిరి. 16 జిల్లాలలో జడ్జిలు కొలదికోర్టులను మాత్రమే తనిఖీజేసిరి. కోయంబత్తూరులో 12 కోర్టులుండ, జిల్లాజడ్జిగారు రెండు కోర్టులను మాత్రము తనిఖీజేసిరి. గోదావరి, విశాఖపట్టణము జిల్లాజడ్జిలు తమకు తీరిక లేదని చెప్పిరి. కోయంబత్తూరు జడ్జి సెషన్సు పనివలనను, ఉద్యోగులను తరుచుగ మార్చుటచేతను తనిఖీపనికి వీలు గలుగలేదని నివేదించిరి. ప్లేగు చెలరేగుటచే, తమ విధిని తాము నిర్వహింపలేకబోతి మని, రామనాథు జడ్జిగారు చెప్పిరి. మిగిలినవారి కెట్టి కారణములుగలవో తెలియదు. కారణ మేదియైనను, జిల్లాజడ్జిలు తమ విధిని నెరవేర్చునట్లులగావించుటకు, మార్గమేమియు లేదాయను ప్రశ్న యుదయించుచున్నది. హైకోర్టువారుగాని, ప్రభుత్వమువారుగాని, యిందు కెట్టిప్రతిక్రియను సూచించరయిరి.

రాయల్ కమిషనువిచారణ

మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రిక, ఎన్నికల గూర్చి చేసిన వ్యాఖ్య సందిగ్ధముగ గనుపట్టక మానదు. ఇర్విను ప్రభువుగారి పైనను, బర్క్ హెడ్డు ప్రభువుగారి పైనను, హిందూదేశము ఆన చెట్టుకొనియున్నదట. కాని, బర్క్ హెడ్డు ప్రభువు గారు నిర్బంధము లేనిది ఎట్టి చర్యదీసికొనరని ఈ పత్రికకు

దెలియును. ఓటరులు రాయల్ కమిషను నియామకమువిషయమై నిశ్చితమగునభిప్రాయముదెలుపలేదుగావున, నాయకులు తమకు ఉత్తమమని తోచిన మార్గము నవలంబించవలయు నని, మాంఛెస్టరు గార్డియను కోరుచున్నది. భారతీయులు రాయల్ కమిషనుగూర్చి ఆతురము జూపుటలేదని, యీ ప్రతిక గ్రహించుటమేలు. ఓటరులు సత్వరస్వరాజ్యవాదులనే ప్రతినిధులుగ నెన్నికొనుటకు కారణము, తమ స్వరాజ్యాభిలాషను వ్యక్తపరచుటకుదప్ప వేరుగాదు. రాయల్ కమిషను విచారణలవలన ప్రయోజనముండునని, వారునమ్ముటలేదు. సంస్కరణములను నిర్వహించుటవలన లాభముండునని, వారు భావించుటలేదు. ఇండియామంత్రిగారు ఎన్నికలపాతమును గుర్తించుచో, కాంగ్రెసుసభయు, శాసనసభలును గోరిన సేషనల్ డిమాండును వెంటనే సఫలపరచుట వివేకము. ఆవిషయమై, వోటరులు తమయభిప్రాయమును స్పష్టముగ దెలిపిరి. తా మేమియు ఎరుగనటుల మెలగుటవలన, ఇండియామంత్రిగారు తమ ధర్మమును విడనాడినవారగుదురు. ఇండియామంత్రిగారి యభిప్రాయములనే, ఇర్విను ప్రభువుగారును నితీవల అనుసరించిరి. వీ రిరువురును హిందూ దేశముపట్ల తమధర్మమును నెరివేర్చిన సంతసమే. కాని, వీరిప్రసంగముల గాంచి, భారతీయు లాశాపూరితులగుచున్నారని తలచుటమాత్రము, సత్యదూరము. మాంఛెస్టరు గార్డియను ప్రతిక నిజస్థితిని గ్రహింపకున్నది. ప్రజలు స్వశక్తిపై నాధారపడి, కృషి నలుపుచున్నారనియు, కాంగ్రెసు మహాసభ స్వయంకృషిని ప్రోత్సహపరచుచున్నదనియు తెలుపనక్కరలేదు. భారతీయులకు స్వపరిపాలనపు హక్కునిచ్చుట, ఇంగ్లండుకు కనీసధర్మము. ఈధర్మము నెరవేర్చుచో, హిందూదేశమునకన్న ఇంగ్లండుకే ఎక్కువ సప్తము గలుగుట సహజము.

షణ్ముఖం చెట్టిగారు : జస్టిసు ఉద్యమము
షణ్ముఖం చెట్టిగారికి, జస్టిసుపక్షమువారు సన్మాన మొసగగ, వారికి శ్రేష్టిగారు తగిన రీతిని ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. వెనుక కొంతకాలము వీరు జస్టిసుపక్షమున జేరియుండుటచే, సర్ పాసగల్గారు మరల వారిని తమవంక కాకర్నింప బ్రయత్నించిరి. జస్టిసు సంఘమువారు సమర్పించిన విన్నపము సాంఘిక విభేదముల నుదహరించెను. షణ్ముఖం చెట్టిగారు యిట్టి పొగడ్తలకు లొంగక, బ్రాహ్మణేతర ధర్మమును చక్కగ బోధించిరి. బ్రాహ్మణాధిక్యమును నిరసించు జస్టిసుపక్షమువారు తామే జాతిదురభిమానమును కనుబటచుట భావ్యముగ లేదనియు, సాంఘికభేదములను నిరసించు బ్రాహ్మణులు తమ హితబోధను ఆచరణలోనికి తెచ్చుచున్నారనియు బలికిరి. బ్రాహ్మణేతరోద్యమము నుండి, సాంఘిక దురభిమానమును తొలగించి, అన్ని సంఘములకును సమానావకాశముల నొసగవలెనువారి నందరను తమ పక్షమునందు జేర్చుకొనవలయుననియు సాంఘికభేదముల విషయమున ఒక్క సంఘమువారిని మాత్రమే నిరసించుట సాధిగాదనియు, అందరును సమానబాధ్యులేమనియు, తమజాతివారిని ఇతరులు గుడులలోనికి రానిచ్చుటలేదనియు, జెప్పి జాతీయభావవ్యాప్తికి గల యవసరమును సూచించి షణ్ముఖం చెట్టిగారు

కాంగ్రెసు ఆదర్శములను సువ్యక్తపరచిరి. వీరు గలపిన హితమును, సర్ పాసగలు ప్రభృతు లికముం దనుసరించెదరా?

తగిన సలహా
వ్యవసాయ విచారణసంఘమునకు, రా. సా. నారాయణ బహుగారు తగినసలహా నిచ్చిరి. ప్రభుత్వోద్యోగుల సాక్ష్యమును మాత్రమే విచారించిన ప్రయోజనము లేదనియు, గ్రామములకు బోయి వ్యవసాయదారుల ఆధికపరిస్థితులను స్వయముగ విచారింపవలయుననియు, వీరు గోరగ, మరు నాడు ఉదయమున అటుల గావించెదమని, విచారణ సంఘాధ్యక్షులు బదులు జెప్పిరి. పిమ్మట వీరు ఒక గ్రామమునకు మాత్రము పోయి రయితుల స్థితిని విచారించినటుల, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఏదియో యొక గ్రామమునకు బోయి, ఒకగంటనేపు చూచి వచ్చినమాత్రాన, విచారణసంఘమునకు రయితులస్థితి తెలియదు. ముఖ్యమగు గ్రామములకు బోయి, అక్కడ సందర్శనములను జాగరూకతతో పరిశీలించవలయును. రయితులతో ముచ్చటించవలయును. వారి కప్తసుఖములను గ్రహింపవలయును. అంతియగాని, నగరములలోగూర్చుని ప్రభుత్వోద్యోగులను విచారించి, వీరు నారగించి వెడలిపోయినమాత్రమున, విచారణసంఘమువారికిగాని, ప్రజలకుగాని ఇనుమంతయు లాభముండదు. ఇంతవరకు జరిగిన వ్యవసాయవిచారణగాంచిన, రయితులనిజస్థితిని గ్రహించుటకు విచారణసంఘమువారి కవకాశము గలుగలేదనియే తలంపవలయును. రాయల్ కమిషనులవలన ప్రజల కేమాత్రము ఉపయోగముగలదో, వ్యవసాయ విచారణ తెలుపకనే తెలుపుచున్నది.

స్టేట్సుమెను: సుభాషచంద్రబోసు
స్టేట్సుమెను పత్రికపై సుభాషచంద్రబోసుగారు దెచ్చిన మాననప్రపు వ్యాజ్యములో, న్యాయమూర్తి బక్లేండుగారు గావించిన తీర్పు ఏ మాత్రము సమంజసముగ దోషదు. ఇంగ్లీషుమెనుపత్రిక కేసులో లేని ప్రత్యేకసందర్భము లీ కేసులో నేవి గలవో తెలియదు. సుభాషచంద్రబోసుగారిపై ప్రభుత్వము వారెట్టి నేరమును మోసి కోర్టులో విచారించి యుండలేదు. బ్రాహ్మప్రపంచమునకు వీరు గావించిన నేర మేమియో తెలియదు. ప్రభుత్వమువారి యనుమానములతో ప్రజలకు బనిలేదు. బోసుగారి శీలమును బట్టి వారు నేరస్థులు గారని ప్రజలు నమ్ముచున్నారు. స్టేట్సుమెను పత్రిక మాత్రము, వెనుకముం దాలోచింపక బోసుగారిని నేరస్థులని చాటినది. లిట్టను ప్రభువుగారి ప్రసంగమును స్టేట్సుమెను పత్రిక యాధారపరచుకొనె నను వాదము నిలువజాలదు. లిట్టను ప్రభువు, చెప్పిన మాత్రాన అది వేదవాక్యము గాజాలదు. ఏవిధమున జూచినను, స్టేట్సుమెనుపత్రిక గావించిన నిందను సమర్థించుటకు సాధ్యపడకున్నది. న్యాయమూర్తి బక్లేండుగారు, బోసుగారు దెచ్చిన దావాను కొట్టి వైచుటలో, దూర మాలోచింపలేదని చెప్పవచ్చును.

ఇంగ్లండు: రాబోపు ఎన్నిక
లేబరుపక్షసభ్యులగు డేవిసనుగారు రాజీనామానిచ్చుటచే, తాత్కాలికపు ఎన్నిక 21 వ తేదిన

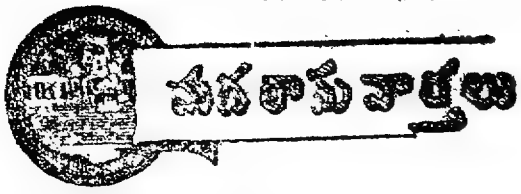
జరుగనున్నది. కర్జను ప్రభువుగారి అల్లుడగు ఆస్వాల్లు మాన్లేగారు లేబరుపక్షముతరపున పోటీచేయుచున్నారు. కన్సర్వేటివుసభ్యులగు మార్షలుపైకుగారు, వీరికెదురుగ నిలిచియున్నారు. ఎన్నికలఫలిత మేమగునో యని, ఆంగ్ల దేశ మెదురుజూచుచున్నది. ఇందలినిశేష మింకొకటిగలదు. ప్రధానమంత్రిలగు బాల్బువినుగారును వారిపక్షమువారును కన్సర్వేటివు అభ్యర్థికి చేయూతనొసగుచుండ, బాల్బువినుగారి కుమారులగు ఆలివరు బాల్బువినుగారు లేబరుపక్షపు అభ్యర్థికి ప్రోద్బల మొసగుచున్నారట. వీరిసోదరి బేలిసుగారుమాత్రము తండ్రిపక్షమును బలపరచుచున్నది. పరిస్థితులు కడువిచిత్రముగనున్నవి. ఒక్క కుటుంబమునందే తీవ్రభేదములుగలవు. లేబరుపక్షపు అభ్యర్థికి విజయము గలుగుగాక యని, భారతీయులు గోరుట సహజము.

పూర్వ ఆధునిక హిందూదేశము లందుగల స్వరాజ్యము

బిషిన చంద్రపాలుగారి ఉపన్యాసము
నాగపూరు, డిసెం 18—పూర్వ ఆధునిక హిందూదేశములందు స్వరాజ్య మెట్లుండెడియు నిర్వచించుటకై బిషిన చంద్ర పాలుగారి యుచలంచిన మాడుఉపన్యాసములలో మొదటి యుపన్యాసము అభయంకరుగారి అధ్యక్షతకైంద జరిగెను. స్వరాజ్యమనగా సామ్రాజ్యములోనికి తర్జుమా చేయబడుచున్నదనియు కాని నిశ్చయముగా మనతాత ముతాతల అభిప్రాయములలో స్వపరిపాలనసమర్థించుచున్న రాష్ట్రములుకూడ యనియు ఇప్పుడు సామ్రాజ్యవాదులు చెప్పేదిదానికంటె అప్పటిలో సామ్రాజ్యాదర్శము ఎక్కువ విశాలముగా నుండెననియు పాలుగారు చెప్పిరి.
మరియు వారిట్లు చెప్పిరి—రాజ్యపదవి హిందూదేశమున ఎప్పుడును ఎన్నికలచేతనే జరుగుచుండెను. రాజు సాధారణముగా రిపబ్లికన్లను అధ్యక్షుడన్నమాట. రాజు సామాన్యముగ ప్రజలచేతగాని ప్రజల ప్రతినిధులచేతగాని ఎన్నుకొనబడుచుండెను. ఎప్పుడుగాని రాజు ప్రజల అభిప్రాయములకు భిన్నముగ నడిచెనేని వానిని తొలగించుటకు లా శాన్స్ ను చేయబడెను. వీటి యన్నింటిని బట్టి మహమ్మదీయులు హిందూదేశముపై రాకముందు నిరంకుశప్రభుత్వమున నేమిటో హిందూదేశ మెరుగదనియే చెప్పవచ్చును. శాసనాధికారమునుండి కార్యనిర్వాహకవ్యవస్థను విడదీయుట ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమునందు ప్రధానాంశము. భారతదేశమునందు హిందూరాజుల కాలములో రాజు కార్యనిర్వాహకవ్యవస్థను కధిపతియేగాని శాసననిర్వాహు బమలన్నియును ప్రజలుగాని వారిచే నెన్నుకొనబడు ప్రతినిధులుగాని జేయుచుండిరి. ప్రజలుగావించిన చట్టములే రాజు అమలునందు పెట్టలని వచ్చుచుండును.
ముగింపును పాలుగారిట్లుచెప్పిరి:— ఇన్నిసాంప్రదాయములు మనక నాటమండివచ్చుచున్నప్పటికిని, దాదాభాయి నా రోశీగారు స్వరాజ్యమని చెప్పువరకు మనకదితెట్టలేదు. అప్పుడే మనపూర్వు లనుభవించుచుండిన స్వపరిపాలనాదర్శము మనకు గోచరింపయ్యెను. (ఆ. ప్రె.)

రవీంద్రుని సాశ్వాత్యపర్యటనము
శ్రీశ్రేష్ఠ ఆధ్యయింశియా ప్రతినిధితో ముచ్చటించు రవీంద్రనాథ టాగూరుగారిట్లు చెప్పిరి. సాశ్వాత్యదేశవాసులందరును హిందూదేశమునుగూర్చి సావరాభిమానములై యున్నారు. ప్రతిదేశములోని యంతరికలహములు పోవుచున్నవి. మనదేశమును మన కృషిని విదేశీయు లిప్పుడు గ్రహించి గౌరవించుచున్నారు. నాకు వారోసంగిన సన్యాససత్కారములును మహాత్మాగాంధీగారినిగూర్చియు, జగదీశ చంద్రబోసుగారినిగూర్చియు వారికిగల గౌరవాతిశయమును నామనస్సునాకర్షించినవి. హిందూదేశము కేవల మాధ్యాత్మికభూమియనియు వేదాంతరంగచునియు పూర్వముండెడి యభిప్రాయము లిప్పుడు మారుచున్నవి. మన ప్రాచీన నాగరికతను అర్థముచేసికొనవలసినది కోరిక పాశ్చాత్యులకు గలుగుచున్నది.

(b) (5) DPP, (b) (5) ACP

22 సంవత్సరముల యువకుడొకడు జీవితము మీద విరక్తి తేంది శనివారంనాడు రాయప్రోలులో ఉరితీసికొని చని పోయెను.

అగ్నిప్రమాదము:— పోలీసుకార్యదర్శన మొన్న ఉదయము వడి యువకులు గుడిపెలు కొన్ని తగులబడినవి. ప్రాణహాని కలగలేదు. అగ్ని ఎందువల్ల అంటుకున్నదో పోలీసువారు విచారణ చేయుచున్నారు.

మైలాపూరు దొంగలు:— మైలాపూరు చోరీలు చేసిన ముగ్గురు దొంగలను పోలీసువారు పట్టుకొన్నారు. ఆర్. వి. కృష్ణయ్యగారి యింట్లో పోయిన ఆస్తియు న్ను ఇంకా యితర ఆస్తియును పోరకొనవి.

మైలాపూరు మొండెము:— మైలాపూరు దగ్గర సాంధ్యము సమయపు పాయలో పడియున్న మొండెము విషయములో దరిమితులు జరుగుచున్నది. ఈపంటపడినవాడు రాబట్టు పేట కాపురముననున్న యితడు కొన్నిదినముల నుంచిన్న కన్నీరులు లేదని తేలికపడి.

మోటారుబస్సునకు మరణము:— ఎం. ఎస్. యం. రైల్వే ఎల్లెక్ట్రిక్ డిపార్టుమెంటులో పని చేయుచున్న లక్ష్మయ్యనాయుడు అనే అతడు పెంట్లటాప్ నువద్ద మోటారుబస్సు ఎక్కి తిరువళ్ళీకి వెళ్ళెను. టెబుల్ బోర్డువద్ద మోటారుబస్సు తోలేటటువంటి ద్రోవరును మోటారు ఆపవలసిన దని కోరిన గాని-మోటారుబస్సు ఆగితగ వూర్వమే అందులోనుంచి దుమికిదిగెను-అదుముకుటలో నేలమీదపడిన గాథ మైన డెబ్బలు తగిలెను-ఆస్పత్రికి తీసికొనిపోబడిన గాని తర్వాత చనిపోయెను.

నెల్లూరుజిల్లాలో ఆత్మకూరు డివిజను ఎత్తివేయుటను గవర్నరు మెంటు మానుకొన్నారు
నెల్లూరుజిల్లాలోని ఆత్మకూరు తాలూకాను నెల్లూరుజిల్లా నులో కలిపి ఉదయగిరి తాలూకాను కావలి డివిజనులో కలిపి ఆత్మకూరు డివిజను ఎత్తివేద్దామని గవర్నరు మెంటువారు పూర్వం ఆలోచించినారు గాని ప్రజలుచెప్పిన అభ్యంతరములన్నీ ఆలోచించి, ఉన్నది ఉన్నట్లుగానే ఉండుటకు నిశ్చయించినారు. ఈసంగతి నెల్లూరు జిల్లా గెజిటులో ప్రచురింపబడినది.

తిరువళ్ళీలో చోరీలు:— ఆదివారం రాత్రి తిరువళ్ళీలో రు 3500 లు విలువగల నగలు, వస్త్రములు దొంగిలించబడినవి. ఇంటిపంతులను ఊడదీసి లోపలికి ప్రవేశించిరని, తిరువళ్ళీలో పోలీసువారు ముగ్గురు మనుష్యులను అరెస్టుచేసిరి. వీరిలో ఒక ఆడనుగిహూడా ఉన్నది. వీరు చోరీ ఆస్తిలో పాలుతీసికొన్నట్లుగా ఆచూకే చిక్కినది. రు 500లు విలువగల ఆస్తి దొరకినది.

అయిదుచోటనువద్దను ఒకయింట్లో కాపురమున్న గుమస్తా యిల్లు తాళము వేసి సమద్రపు బొడ్డునకు వెళ్లి తిరిగివచ్చి చూచుకొనునట్టికి తుపాళు తేవబడియుండెను. రు 125 లో రొక్కమున్న ఒక వెండిపాత్రయున్న కన్నీంచలేదు. దీరి యావు జరుగుచున్నది.

రాకపోకలు:— ఆర్. కే. వజ్రకుంభంజెట్టిగారు సర్ రాబట్టు స్థానముగారు గతరాత్రి మద్రాసునుంచి కోయంబుత్తూరు వెళ్లిరి. బాక్ ముగ్గురుగారు తిరువారు వెళ్లిరి.

శ్రీయుత కాల్ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు గతరాత్రి కలకత్తా మెయిలుమీద గౌహతి కాలగ్రెనుకు వెళ్లిరి.

సి. టి. ముగ్గురుగారు నేటి ఉదయము మద్రాసుకు వెళ్లిరి.

టి. ఆదినారాయణ జెట్టి, ఓ. కందస్వామి జెట్టిగారు లోనైత్రా మెయిలుమీద గతరాత్రి గౌహతి కాలగ్రెనుకు వెళ్లిరి.

శ్రీమన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఎస్. సత్యనారాయణ ఇంకా అనేకమంది ప్రతినిధులతో సహా కాలగ్రెనుకు గతరాత్రి పయనమై వెళ్లిరి. వీరందరు 22 తేదీ కలకత్తాకు చేరదరు. వీరు కలకత్తానుండి తిరిగి గౌహతికి బయలుదేరునకి మద్రాసునుండి మరొక ప్రతినిధిదళము వారిని కలిసికొనగలదు.

ఎం. సి. సి. వారితో కలకత్తాలో క్రికెటు ఆటపడుటకు ఏర్పాటుచేయబడిన 11 మందిలో నొకరగు సి. సి. బాప్తస్టునుగారు గతరాత్రి కలకత్తా వెళ్లిరి.

శిల్పశాస్త్ర పండితునిరాక:— బొంబాయి లో నున్న గవర్నరు మెంటు స్కూలు ఆఫ్ ఆర్ట్స్ లో శిల్పశాస్త్రపండితుడగు పండిత బాట్టేగారు 20 మంది విద్యార్థులతో కలిసి మద్రాసు చేరిరి. మధుర ని శిల్పకళానైపుణ్యమును పరిశీలించి చిత్రరచనను వ్రాసి తెచ్చుటకై వెళ్ళుచున్నారు. హిందూదేశములోని అనేక ప్రాంతములకు వీరు ప్రకారముగా వెళ్లి తరుచు పరిశోధించు చుందురట—ప్రాచీన హిందవశిల్పమును పునరుద్ధరించి నవీకరణను నిర్వహించుటకు పాండుపర మట యావశ్యకమై యున్నదనియు, కేవల పాశ్చాత్యులకరణము చేయుట అసహ్యముగా నున్నదనియు ఈ దేశముయొక్క శిల్పవిమల కన్పలనశిల్పనిర్మాణమునే ఆవరణలో టెట్టవలయుననియు బాట్టేగారు చెప్పిరి.

మద్రాసురాజధాని పోస్టుబెంట్రోతుల సంఘము
పైసంఘముఒకటి యిదివరలో ప్రత్యేకముగా పనిచేయుచున్నది. ఇదిగాక పోస్టులు గుమస్తాలసంఘముఅనేది చేరే ఉన్నది. ఈరెంటిని ఒకటిగాచేయవలెనని కొందరికి సంకల్పము కలిగినది. మరికొందరు అభ్యంతరపెట్టు చున్నారు. ఈరెంటిని కలిపి ఒకసంఘముగా చేయుటవల్ల ఎట్టిలాభములుకలవో పూర్వపరములు విచారించి తేలియజేయవలసినదని ఒక ప్రక్కావరిని తయారుచేసి మద్రాసు పోస్టుబెంట్రోతుల సంఘమువారు అఖిల భారత పోస్టుల యూనియనువారికి నివేదించియున్నారు.
ప్రత్యేకంగా పోస్టుబెంట్రోతుల సంఘము ఉండడము
నేది గుమస్తాలసంఘమునకు హానికరమో వారివారి అభిప్రాయములను సదరు ప్రక్కానికి ప్రత్యుత్తరీతిగా గౌరవ కాత్యదర్శిగారగు వి. బాల్మకృష్ణయ్యంగారికి పంపవలయున్నది. సదరు ప్రక్కానికి ముదిరిపత్రములు మద్రాసు పోస్టుబెంట్రోతు సంఘముయొక్క పైకార్యదర్శిగారివద్ద లభించగలవు.

పెరంబూరు బారక్కు హత్యలు:— మొన్నటి దినం ఎలిపెంటు గేటు శవపరీక్షాశాలవద్ద జనము త్రొక్కినలాడిరి. పెరంబూరు బారక్కులవద్దపంపబడినవారిని పోలీసువారు పంచాయితీపరీక్ష చేయుచుండగా శవముల చూచుటకై జనము నేలయూనినట్లుగావచ్చివడిరి. కిటికీలఅడ్డాలుకూడా బ్రష్టుల కొట్టిరి. కాని పోలీసువారు జనమును వెనుకకుత్రొక్కి సర్దుబాటుచేసిరి.

ఉద్యాయయొక్క కూతురు (అనగా చంపబడిన అల్లునిభార్య) వాగ్ధ్యులమునిచ్చెను. తనతండ్రి త్రాగుబోతనియును ఇంతకుపూర్వముకాసాతి తనతండ్రికి చీటిఫండులో నొక కొంతసామువచ్చినదనియు అదిఅంతయును ఆతడేదర్శించెనా గను చేసినాడనియు ఈచీటిఫండును చనిపోయిన తనభర్తయే చంపాడెనిమిటా ఉండుటవల్ల వచ్చినదెబ్బను ముద్దాయితీసి కొనుటకు వీలులేకుండా వచ్చినదనియు— చనిపోయిన తనభర్త ఈపర్వాయము వచ్చిన రు 800 లున్న ముద్దాయితీలకు అధారముగ దాచియుంచవలెనని ఎంచి ఆతనికివ్వలేదనియు— ముద్దాయితీ సాముయ్యనందున పోట్లాడినాడనియు— ఈతగాదా తీర్చుటకు పంచాయితీదార్డు పంచాయితీచేయబోలే— వారిని పంచాయితీ చేయనియ్యలేదనియు తనభర్తపైపెబడికొట్టినాడనియు— తనభర్తకుతగిలినదెబ్బలకు ఉపచారము చేయుచుండగా ముద్దాయితీ తనఇంట్లోకి వాతాత్రుగా పరుక్కుకొనివచ్చి తనభర్తను రక్తవరదలలోనుంచి పారిపోయెననియు— చెప్పెను.

తనభర్త గ్రానయూపిరితో తన్ను సమీపించిచెప్పినకడపటిమాటలను వ్యాధయము కరగునట్లుగా నామె చెప్పెను.

“నేను నిన్ను దిక్కులేనిదానినిగా నడిచిదులపాలుచేసి పోవుచున్నాను. నీకింక ఎవరు దిక్కుకావాలిదో గదా!” యని కడపారిమాటలను నావెపులికి చెప్పెను. ప్రాణము వదలెను. అని యామె వాబ్బాలము నిచ్చెను.

ఇంకొకసాక్షి తనవాబ్బాలము నిచ్చుచు విజయరంగముయొక్క తమ్ముని ముద్దాయి పాత్రగావించినసంగతి చెప్పెను. ఇతడు తన స్నేహితుని ఇంటిలో చొరబడిన. గాని అన్నీహితునిగది తాళమువేయబడి యుండుటవల్ల అల్లాడుచుండెను ఇంతలో ముద్దాయి అతనిమీదికివచ్చి పాత్రగావించి ఇంటిలోనుంచి పారిపోయెను.

నాగప్ప మొదటియే యీ ముద్దాయి బుద్ధిపూర్వకముగా పాత్రచేసెననియు చనిపోయిన యిద్దరును అయ్యధములు కలిగిన లోతైన గాయములములవల్లనే చనిపోయిననియు పోలీసువారి పంచాయితీలో తీర్పుచేసిరి. నాగప్ప మొదటి అరెస్టులో నున్నాడు.

మద్రాసులోని పశువుల వ్యాధి
మద్రాసు నగరములో నిరిండురుపెట్టు అనే పశువుల పేరు జాడ్యము యింకా విస్తరించియున్నది. ఇది చాలా అపాయకరమైన వ్యాధి. వ్యాధి తగిన స్వల్పకాలములోనే గొడ్డు చనిపోవును. వ్యాధి తగలగానే పశువునకు జ్వరమువచ్చును. నీళ్ళ విశేషములు అగును. వ్యాధి తగినట్లు అనుమానముగానున్న పశువులసంగతి వెలసినకొలేజి ప్రెస్సిపాలుగారికి తెలుసే తెలియజేయవలెను. వాటికి టీకాలు ఉచితముగా వేయబడును.

హిందూయువత శరణాలయము
శ్రీమన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారికి జేమాములో నున్న గా ఉండుటవల్ల హిందూయువత శరణాలయము వారు సన్మాన పత్రము నొసంగుటకు నిశ్చయించెను. వారు కాలగ్రెనునుంచి తిరిగివచ్చినతర్వాత నొసగబడును అని వ్యవస్థాపకులును, కార్యదర్శిగారును అగు శ్రీమతి యూమినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు వ్రాయుచున్నారు.

మద్రాసులోని మరణసంఖ్య
18 తేదీవరకు అంత్యమయ్యే వారమునకు సాల్వరీ దామామయిని వెయ్యింటికి 89.4 చొప్పునమరణించిరి. గతవారము 89.7 చొప్పున రెక్కలేనది. మహాచికిత్స గుర్తకరిగినది గాని ఒకరుమాత్రమే మరణించిరి. ఆటలమ్మవల్ల ఒక్క మరణముకలిగెను. ఒకవిధమైన జ్వరము (బాక్ వాటరు జ్వరమువల్ల) 1 మరణమున్న ఎంబరీక్ జ్వరమువల్ల 2 మరణములును మోశ్రియావల్ల 30 మరణములును ఇతర జ్వరములవల్ల 18 మరణములును సంభవించినవి. గతసంవత్సరము ఇదేవారములో మరణ సంఖ్య 55.8 చొప్పున ఉండెను.

సాధువులసభ-చింతాద్రిపేట
చింతాద్రిపేటలోని చెన్నయి వేదాంతసంఘము వారి యాజమాన్యమున కలవల కట్టకచెట్టి బాలికాపాఠశాలలో ఈ నెల 28 తేదీ మొదలు 29 తేదీవరకు 6 వ సాధుమహాసభ జరుగును. ఈరాజధానిలోని అనేక ప్రాంతములనుండి విద్యాంధులైన సాధువులువచ్చి వేదాంతశాస్త్రమునుగూర్చి యావస్థ సించెదరు. పైసంఘమువారి భోజనవసతుల నుచితముగా ఏర్పాటుచేయుదురు. ఈసభ జరుగు దినములలో బీదజనులకు అన్న దానము చేయబడును.

అరుంధతీయ సభ్యునకు నన్దానము

మద్రాసు శాసన సభకు సభ్యుడుగా నియమింపబడిన యో. సి. గురుస్వామిగారిని గౌరవించుటకై పెరంబూరులోని అరుంధతీయులు నిన్న నొక గొప్ప యుత్సవముజరిపిరి. సభను సమావేశపరచిరి. వీధులలో గురుస్వామిగారిని యూరే గించి స్వాగతపద్యములను చదివి పుష్పములతో అలంకరించిరి.

అరుంధతీయ మహా జన సభ. కార్యాలయమరణములో సభ జరిగెను. యం. సి. రాజాగారు అధ్యక్షత వహించిరి. విద్యాకామునిస్వామి పిళ్ళే మొదలైనవారు రుపన్యాసములనొసంగిరి—ప్రభుత్వమువారిని పొగడి— గురుస్వామిగారే సభ్యత్వమున కర్హులని చెప్పిరి. అరుంధతీయుల నుద్దరించుటకు మీరు కృషి ఆమోఘముని వర్ణించిరి.

అంతట గురుస్వామిగారు యిట్లుపన్యసించిరి. అరుంధతీయుల తరపున సభలో ముగ్గురు ప్రతినిధులైనను ఉండవలెనని గవర్నరు మెంటువారిని ఈ మహాజనసభ కోరిరి. అభిమతి ముగ్గురు ప్రతినిధులైనను ఉండవలెనని కోరిరిగాని గవర్నరు మెంటు వారు ఎందుచేతనోగాని అట్లు చేయజాలక విక్క ప్రతినిధిని మాత్రమే తీసికొనిరి. ఇది చాలా కోపనీయము. అరుంధతీయ సభవారు తమ చాక్కుల విషయమై ప్రభుత్వమునకు నచ్చునట్లుగా నివేదించి యుండలేదని అనేకమంది కోపముగా మన్నదె. మనుష్య మాత్రులకుసాధ్యమైనంతవరకును అరుంధతీయుల తేజమునకై యీ మహా సభ పాటుపడుచున్నదనే సంగతి నేనెరిగియున్నందున నిశ్చయముగా చెప్పగలను. ఈ అరుంధతీయ సభవారి ఆజ్ఞలను నేను నా కక్షింపవలెక కలిగినావహించి నెరవేర్చెదను. ఏ పనియును సంఘీభావము లేనియెడల జరుగదు గనుక అరుంధతీయులందరును సాహచర్యముతో మెలంగి నాకు లోబ్బడ కోరుచున్నాను.

పిమ్మట రాజాగారు మాట్లాడుచు నిట్లు చెప్పిరి. గురుస్వామిగారు ముగ్గురిపలు కొన్నిలరుగా పనిచేయుటయును కాసనసభలో నిదివరకు చేసిన కృషియును నేను బాగా యెరుగదును. అగ్రంధతీయులను వారిని నమ్మిగ్రహించుటమే గలగమగగలదు. గురుస్వామిగారు ఎప్పుడును నేపానిరతులవారు చేయనేవ నిరాడంబరముగాను లోపరహితముగాను చేసెదరు. యెగురు స్వామి గారి కి గ వ ర్న రు మెం టు వారు చేసిన గౌరవమును అరుంధతీయ సంఘమునకే చేసినట్లుగా భావించవలెను. నామినేషనులు అనేది కోరినట్లు పంపిణీయింపబడినట్లు తేలులో సిగ్గుగా నుండేవికావు. అరుంధతీయులకు ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యము లేరపోయిన పోయిన యెడల అది గురుస్వామిగారి లోపముగాదు.

అరుంధతీయులందరును వారికి లోబ్బే వారి నేవకు మును కలగజేసెదరని నమ్మచున్నారు.
అభ్యుత్థానికి కృతజ్ఞావందనము లర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

కార్పొరేషను-దక్షిణ ఇండియా వ్యాయామసంఘముల తగాదా

ఒడంబడిక గావించబడినది

ద. ఇ. వ్యా. సంఘమువారు తమ వాక్యముల నుపసంహరించుకొనుట

దక్షిణ ఇండియా వ్యాయామసంఘమువారిచేత జరిగిన ప్రతిపక్షాన్ని జరుపబడు పార్కు, డుకలకుగాను నిర్మించబడిన పాకలు, పందిళ్లు మొదలగువానిని కార్పొరేషను వారికిని, వ్యాయామ సంఘమువారికిని జరిగిన తగాదాలను కార్పొరేషనువారి తీర్మానముపై కమిషనరుగారు తీసివేయించ కుండుటకు సంఘమువారి తరపున యి. చంద్రశేఖరయ్యగారు గత శనివారము వ్యాయామార్తి బీచ్ గారి ఎదుట మాంస మనుకొరకు అనుజ్ఞ గోరిరి. వ్యాయామార్తులు తాత్కాలిక ముగ ఇంజక్షన్ ఉత్తరవాసంగి నిన్న సోమవారము కేసును కోర్టులో విచారించిరి. చంద్రశేఖరయ్యగారు వ్యాయామసంఘమువారి పక్షమున వాదించుచు కార్పొరేషనువారు తమకొసం గవలిన రు 8000 లనుగాక గేటువద్ద వసూలుగనములో నూటి కి 12 1/2 వంతు ఒసంగవలసినదిగ మరతులు నియమించినదియు, కార్పొరేషనువారిపై చారితేయబడిన లాయరుకోటీసులోని కొన్ని అగ్రహకారములను వాక్యముల నుపసంహరించుకొన వలసినదిగ గోరియుండిరి. నియమములనుగారు తనస్వంతహోదా పై గాని కొన్నింటిని తీర్మానము ననుసరించిగాని ఎట్లు ప్రవర్తించి నను రై సెన్సుడబ్బును ముందుగ నిమగ్నకొరకు కధికారము లేదనియు, వారు నియమించినవరతులు క్రమమైనవిగావనియు కార్పొరేషను చట్టము 261 కి క్షు న క్రింద ఒ సంగి న నోటి సుక మి మ న రు త న అధికారము ను దుర్వినియోగము గావించుటయనియు, పార్కు వేడుకలకై వ్యా యామసంఘమువారు నిర్మించిన పాకలను పెరికివేయుటకు ఒ సంగి న నోటి సుకపునుబంధముల ననుసరించలేదనియు బట్టిరి.

కొంతవారడ జరిగినవిమ్మట కార్పొరేషనువారికి యి. చంద్రశేఖరయ్యగారు మాట్లాడుచు సంఘమువారు లాయరు నోటీసులో అగ్రహకారములను కొన్ని వాక్యముల నుపయో గించియుండిరి. వానిని ఉపసంహరించుకొనవలసినదిగ గో రిరి. వ్యాయామసంఘమువారు పయోగించినట్టియు, కార్పొరే షనువారు రాజేపరా గొనిన వాక్యములేమన "మీరు (కార్పొ రేషనువారు) మాకు (వ్యాయామసంఘమునకు) పైరుఇంజను తది తర మునిసిపల్ పౌకర్యముల నివ్వవలసియున్నారై, అట్లు మీ కొసంగిచో మీవిషయమై ఎట్లు ప్రవర్తించవలెనో ప్రజలెరుం గుదురు."

వ్యాయామార్తులను ఈపక్షములు ఆక్షేపకరములని అంగీకరించి వాని నుపసంహరించుకొనవలసినదిగ వ్యాయామ సంఘమువారిని గోరిరి. తుట్టుదకు సంఘమువారి తరపు వీటిలు చంద్ర శేఖరయ్యగారు పైగాక్యముల నుపసంహరించుకొనినటుల చెప్పిరి. అంతట నిన్నటిదినము విచారణ నిలిపివేయబడి నేటికి వాయిదావేయబడినది.

రాజీనామా

నేను ఇరుపక్షములవారును కోర్టులో తగాదాజరుగ కుండ ఈ క్రిందివరకులపై రాజీనామాచేసితిని.

1. కోర్టులో బహిరంగముగ వ్యాయామ సంఘమువారు లాయరు నోటీసులో ఉపయోగించిన ఆక్షేపకరములను వా క్యముల నుపసంహరించుకొనిన హేతువుచే గేటువద్ద వసూలు యొడి ధనములో నూటికి 12 1/2 వంతు చెల్లింపవలయునను మర తును రద్దుజేయుచున్నాను.

(2) మొట్టమొదటి ఒడంబడిక ప్రకారము దక్షిణ ఇండి యా వ్యాయామ సంఘము వారు ఈకోజునుంచి వారము దిన ములలోగ కార్పొరేషనువారికి చెల్లింపవలసిన రు 8000 లను చె ల్లింపవలసి. కార్పొరేషనువారు తాము స్వయముగ జరుపనెంచి వ నిదికు ప్రవర్తనమును మానివేసినందున వ్యాయామసంఘమువా రిదివరలో మామూలగా చెల్లింపచేసే నెన్న ఫీజులు మొదల గువానిని చెల్లించువరకు పార్కు వేడుకలను జరుపుకొనుట కు అనుమతించుటకును, మామూలగా నోసంగడి పౌకర్యముల నొసంగుటకును సమ్మతించుచున్నాను. ముమ్మందు ఇరుపక్షము లవారి కుండెడి హక్కులు మరతుల కీరాజీనామా ప్రతిబంధము గ నుండవలదు, పైరాజీనామామరతుల ప్రకారము వ్యా యామార్తులు ఉత్తరువు గావించిరి.

జస్టిసు పక్షమువారు పట్టుగం శెట్టిగారికి స్వాగత మొసగుట

సాంఘికవాదమును ఖండించుట

దక్షిణ ఇండియా లిబరలు ఫెడరేషనువారు నిన్న సా యంకాలము పచ్చయప్పహాలులో ఆర్. కె. పట్టుగం శెట్టి గారికి స్వాగతమొసగిరి. జస్టిసు పక్షపు నాయకులు పలువురు సభకువచ్చియుండిరి. పానగలురాజుగారు అధ్యక్షతనహించిరి.

పానగలు రాజుగారు

సభను ప్రారంభించుచు పానగలురాజుగారు ఇట్లుచెప్పి రి:—ఈ మహాసభకు అధ్యక్షతనహించు భాగ్యము లభించినం దులకు సంతసించుచున్నాను. ఆస్ట్రేలియానుండి తిరిగివచ్చిన మి త్రులగు పట్టుగం శెట్టిగారికి స్వాగతమొసంగ మనమిచ్చుట సమా నేశమైనదాము. గొప్పభావిదళ గలిగిన యువకులలో పట్టుగం శెట్టిగారిగొకరిని చెప్పవచ్చును. చిన్నవారైనను వీరు ఇప్పటికే యావద్భారతనాయకు లను కీర్తి సంపాదించగలిగిరి. పదిపం న త్వరముల క్రింద కోయంబుత్తూరులో జరిగిన దక్షిణ ఇండియా లిబరలు ఫెడరేషను మొదటి సమావేశమునకు నేను అధ్యక్షత నహించితిని. అప్పుడు ఇంకను విద్యార్థిగనున్న శెట్టిగారి పరి చయము నాకుకలిగెను. వీరు గొప్పకీర్తి సంపాదించెదరని నేను అప్పుడే తలచితిని. మొదటి ఎన్నికలలో వీరు మదరాసుకాసన సభయందుండిరి. కొంతకాలము ముక్రి కార్యదర్శిగ నుండిరి. పిమ్మట వీరు అసెంబ్లీ సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడి భారతదేశ నా యకులలో నొకరైరి. భారతదేశపు కాసనసభల ప్రతినిధిగ ఆస్ట్రే లియానుండి జరిగిన పార్ల మెంటులను సభకువచ్చిరి. ఆస్ట్రే లియాలో భారతదేశముయొక్కయు, భారతీయులయొక్కయు గౌరవమును వృద్ధిచేసిరి. నేటిదినము ఆస్ట్రేలియాలో భారతీయు లకు ఎక్కువ గౌరవముజరుగుచున్న అందులకు శెట్టిగారి కృషి యే కారణమనిచెప్పవచ్చును. భారతదేశమునకు ఇట్టిగొప్ప సేవ చేసిన మిత్రులకు మిత్రమున హృదయపూర్వకముగ అభినంద నముల నందజేయుచున్నాను.

స్వాగతపత్రము

దక్షిణ ఇండియా లిబరలు ఫెడరేషనువారి స్వాగతపత్ర మును పి. టి. కుమార స్వామి శెట్టి గారు చది విరి. ఆస్ట్రేలి యా యం దు మట్టుగం శెట్టిగారు చేసిన సేవ ప్రశంసించబడినది. రాజకీయములందు భిన్నముల అభిప్రాయము లున్నను దేశగౌరవముకు అభివృద్ధి చేయుటకై గావించిన సేవను ప్రశంసించక తప్పదని బ్రాహ్మణే తరుల శక్తిసామర్థ్యములను రుజువుపరచి నందులకు వందనము లర్పింపబడినది.

బ్రాహ్మణేతరు యువజనసమితి పక్షమున నుర్రందనాథ ఆర్యాగారు మరియొక స్వాగతపత్రము సమర్పించిరి. బ్రాహ్మ ణేతరుల ఆత్మగౌరవమును కాపాడుటకై ఏర్పడిన యువజన సమితిని ఆదరింపవలయునని వారు కోరిరి.

పట్టుగం శెట్టిగారి ప్రత్యుత్తరము

పిమ్మట పట్టుగం శెట్టి గారి క్రిందివిధమున ప్రత్యుత్త ర మొసగిరి:—

మీ స్వాగతమునకు వందనములు. మీ ప్రశంసావాక్యము లకు నేను అర్హుడనుగాను. రెండు దినములక్రితము రాజాసాహే బుగారు నన్ను కలిసికొని దక్షిణ ఇండియా లిబరలు ఫెడరేషను వాకి స్వాగతము నందుకొన సోమవారము వీలుండువా యని ప్రశ్నింప నాకు ఆశ్చర్యము కలిగెను. వీలయినన మీరు చెప్పి నట్లు రాజకీయవిషయములందు మీరు నేను భిన్నాభిప్రాయ ములు గలవారై యున్నాము. అట్టి పరిస్థితులలో మీరు నాకు స్వాగతమొసంగ తీర్మానించుట ఆశ్చర్యమును పురికొల్పెను. నేను ఆస్ట్రేలియాకు వీపక్షపు ప్రతినిధిగ వెళ్లలేదు. అందుచే నా కీ గౌరవము జరిగినదని తోచుచున్నది. ఇంతే కాక నాకు పరమ మిత్రులగు రాజాసాహేబుగారు ఈపక్షపునాయకు లుటచే నాయందు అభిమానముంచి ఈ స్వాగతసభను జరిపి రని నమ్ము చున్నాను. నేను కాంగ్రెసు పక్షమునకు చేరుటకు పూర్వము రాజాసాహేబుగారి సలహా ఆడిసితిని. నేను కాంగ్రెసు పక్ష మునందు చేరు విషయమై రాజాగారు ఆమోదము తెలిపిరి. రాజకీయవిషయములందు భేదాభిప్రాయము లున్నను స్నేహ విషయములందు ఆభేదములను పొడింపకుండుట ఉన్నత రాజ కీయజీవితపు లక్షణమై యున్నది. ఇట్లు లేకున్న, జీవితమే దు ర్గమగును. రాజకీయరంగమున ప్రతిపక్షులుగ నుండువారిపె గురుద్దేశముల నాకోపించు అలవాటు నాకులేదు. ఎవరికి తో చినవిధమున వారు దేశసేవ చేయుచున్నారని తలపడలేను. విధానములందు భేదములుండవచ్చును. కాని అన్ని పక్షముల లక్ష్యము ఒకటే.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియాకు 42 మంది ప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి. వీరిలో నేనొక్కడనే నల్లవాడను. ఆస్ట్రేలియాలో నల్ల వారు నిరవసరించి వసతుల నేర్పరచుకొనుటకు కొన్ని నిర్బంధములున్నవి. కాని ఆస్ట్రేలియానుండి తెల్లవారికి భారతీయులపై ఎట్టి ద్వేషములేదు. భారతీయులు సీరముగు నివాసముల నేర్పరచు కొను విషయమై యున్న నిర్బంధములను తొలగింప నేను పూను కొనలేదు. భారతీయులు ఇతరులవలెనే సమానముగ గౌరవింప బడవలయునను ఉద్దేశముతో నేను కొంతకృషి సలిపితిని. ఆస్ట్రే లియాలో వర్త ద్వేషము లేదు. నన్ను వారు గొప్పగ గౌరవిం చిరి. అచ్చటనున్న భారతీయులందరికి సంపూర్ణ పౌరసత్వ పుహక్కు లున్నవి. కాని విదేశీయులసంఖ్య అత్యధికముగ వృద్ధిచెందుట ఆధికముగ నన్ను ప్రవమని ఆస్ట్రేలియావారి అభి ప్రాయమైయున్నది. భారతీయులు అనుభవించుచున్న స్వల్ప మగు ఇబ్బందులను అంతమొందింప ప్రభుత్వమువారిని నేను కోరితిని. సానుభూతితో ఈ విషయమై ఆలోచింప వారు అంగీకరించిరి. ఆస్ట్రేలియావారు స్వాతంత్ర్య ప్రయోలు, సా మ్రాజ్యకాంక్షగలవారు కారు. వారు భారతీయుల ఆశయ ములపట్ల సానుభూతి చూపుచున్నారని దృఢముగ చెప్ప వచ్చును.

సాంఘికవాదము ఖండింపబడుట

నేను సదుద్దేశముతో గావించు వివర్యనను మీరు స్నేహ భావముతో ఆదరింపవలయునని కోరుచున్నాను. నేను ప్రథమ మున బ్రాహ్మణేతరోద్ద్యమమున చేరియుంటిని. ప్రతివానిని సంఘమునందుండు గౌరవము అతని జన్మపై ఆధారపడి యుం డెను. కాని కేవలము పుట్టుక ననుసరించి ఏర్పడు అనుకూలావ కాళములను దుర్వినియోగ మొనర్చుట అన్యాయము. అందుచే అందరు వృద్ధిగాంచుటకు సమానముగ అనుకూలావకాళములు నేర్పరచ బ్రాహ్మణేతరోద్ద్యమము ప్రారంభమయ్యెనను ఉద్దేశ ముతో నేనీ ఉద్యమమున చేరితిని. కాని జన్మవల్ల ఏర్పడిన భేదముల నాధారముగ గైకొని రాజకీయ కక్షల నేర్పరచు పద్ధతిని నేనెంతమాత్రము ఆమోదింపజాలను బ్రాహ్మణేతరులు సాంఘిక దురభిమానమును ఖండించుచున్నారేగాని తదనుగుణ్య ముగ ప్రవర్తించుట లేదు. కాని బ్రాహ్మ ణులు సాంఘిక దురభిమాన ము ఖండించుచు న్నారు. మాటల కనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించుచున్నారు. భారతదేశ త్రేమము కోరువారు అందరు సంఘమత భేదములు లేక కలసి పనిచేయవలయును. కనుక తీవ్రముగ సాంఘిక దురభిమానము ఈ బ్రాహ్మణేతరోద్ద్యమమున ప్రధాన లోపమై యున్నది. జస్టి సుపక్షమువారు తమ క్రిమిని మార్చుకొనవలెను. అన్ని సంఘ ములవారు వృద్ధిగాంచుటకు సమానముగ అనుకూలావక ముండవల యునను ఆవిర్యమును అంగీకరింపవలయును. ఈ ఆవిర్యమును ఆమోదించువారందరు ఈపక్షమున చేరి పని చేయుట కు అవకాశముండవలెను. అప్పటికిగాని బ్రాహ్మణేతరోద్ద్యమ ము ప్రజామోదము వడయజాలదు. ఉత్తరహిందు సానమున సాంఘిక దురభిమానమువల్ల గొప్ప నష్టములు కలుగుట స్వయ ముగ చూచియున్నాను. అందుచే ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రతిష్ఠా పనలనిన నాకు భయము కలుగను. కావున జస్టిసుపక్షమువారు తీవ్రముగ సాంఘిక దురభిమానము వదలి భారతదేశముపై దృష్టియుంచి పనిచేసిన ఈ ఉద్యమము వృద్ధి గాంచగలదు. జె. యస్. రామనాథంగారు అధ్యక్షునకు శెట్టిగారికి వందనము లర్పించిరి. అంతటితో సభ ముగిసెను.

మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభ

సంయుక్తజాతీయపక్ష మేర్పడుట

నాగపూరు, డిశం 20:— మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభకు ఎన్నుకొనబడిన ఇండియన్ టెంట్ కాంగ్రెసు పక్షము, స ముచిత సహకార పక్షము, స్వతంత్ర సభ్యులందరును (స్వరా జ్యపక్షేతరులు) తమయింటిలో సమావేశ మునట్లు డా॥ మాం జీగారు ఏర్పాటుజేసిరి. స్వతంత్ర పక్షనాయకుడగు రావుగారు ను, కొలుగారును, కప్పగారును, రామరావు దేశముఖగారును, మున్నగు వారు 11 గురు సభ్యులువచ్చిరి. డా॥ మాంజీగా రు అధ్యక్షత వహించిరి. శాసనసభలో స్వరాజ్య పక్షమువారి కార్యక్రమమునకు అంగీకరింపని సభ్యులందరిని చేర్చి సంయు క్తజాతీయ పక్షముగ నేర్పరచుటకు సభవారు నిశ్చయించిరి. ఏ పక్షమునకు చెందని సభ్యులుగూడ కొందరుచేరి మొత్తము 28 గురితో నూతనపక్షము ప్రారంభమయ్యెను. ఇంక కొందరుజేరి యితరపక్షము లన్నింటికన్న యీపక్షము బలమే యొక్కవ యుండునట్లు చేయుదురు. స్వరాజ్యీయులు 18 గు, మహమ్మదీ యులు 7 గు, బ్రాహ్మణేతరపక్షము 3, గు. (ఫ్రీప్రె)

రంగూను, డిసెంబరు 19:— రాసన్నుదాంతు కాళి డేపాజీలులు నిరుడు 19099000 పానులు ఎక్కినను. (అ. ప్రె)

ఖద్దరు ప్రచారమునం క్రాంతి

రంగనాయకులు (అక్కుపర్లు)

పదకొండవ తేదీన గుంటూరు ఖద్దరు వస్త్రాలయము వారు తెలియజేసినట్లు ఖద్దరు ప్రచారమునకు సంక్రాంతి పూర్వకముగా మొత్తము తగియున్నది. వ్యవసాయ విచారాసంఘము వారు దేశమునందు విరుగుచున్న యీముఖ్యమైన యదమనందే ప్రభుత్వము, నిరుద్యోగ నివారణ ముఖ్యయధమైన ఖద్దరు రోడ్డుమనునకు ప్రోత్సహము కల్పించవలసినది. కాని మన దురదృష్టవశాత్తు దేశపు వ్యావసాయక యాధిపత్యముల సరియగు మాన్యుల నారయుటకు మారు శ్రీ రాజగోపాలాచార్యులు గారు తెప్పినట్లు, బ్రిటిషువారి యంత్రములను హెచ్చుగా ఖద్దరు పెట్టుటకు, ఇంగ్లీషు వ్యవసాయ కాస్త్రములకు హెచ్చుయద్యోగములు గల్గుటకు ప్రజల దృక్పథము స్వరాజ్య రథమునుండి కదీయవలెనై ప్రతిపక్షము మాత్ర ముపయోగించుచున్నది.

మన దేశపు శైలిలందు నిరుద్యోగము దుర్భరముగ నున్నది. పనివారి స్థితిగతుల నిక చెప్పవలయునా? నిరుద్యోగ నివారణకై తగుక్రమ మన ప్రభుత్వము తీసుకొనుటలేదు. అట్లని విద్యాధికులుగూడ కనులు మూసుకొనుట దేశద్రోహమనవలెను. ఊరకయందలి తిండిలేక యతిమటియవారికి, దిచ్చు మెత్తుల తప్పని, ఆత్మగౌరవమునకు లోబని కలంకు గౌరవ పాత్రమును పొందయవలసినవారికి, దినమున కొక యజ్జా రెండ జాలు సంపాదించుకొను కష్ట కష్టించుటకంటె భర్తకార్యము, సాంఘిక సేవ మరొకటి కలదా?

మేషములను పూజించుచు ఆర్థికమహా ప్రపంచమునందు గొప్పస్థితియందున్న యింగ్లండునందుకూడ నిరుద్యోగనివారణకై ప్రభుత్వము, రక్షువకులకై పనివారికి యద్యోగము కల్పించుచున్నది. అక్కుపర్లు విశ్వవిద్యాలయ ఆర్థికకాస్త్రములూడ మహర్షిగాంధీయొక్క చరకామాత్రము నోప్పుకొనవలసి వచ్చెను.

మన దేశమునందు విద్యాధికుల మనకొని ఆర్థికకాస్త్ర వల్ల మనకొను పెట్టలు నివృత్తిపాతముగ వీధివారి స్థితిగతుల విచారించినచో ప్రస్తుతపు స్థితిగతులందు ఖద్దరు కంటె మరొక యాయుధము నిరుద్యోగమును రూపు మాపుటకులేదని తెలుసుకొనగలదు. భర్తమున జేయవలెన యీ సంక్రాంతికాలమునందు సాంఘిక సేవ కనుపగు యీ తరుణమున ప్రతి జిల్లాయందు సంపాదకునియజ్జ ప్రార్థన ప్రకారము ఖద్దరు దీక్షాసంఘముల సేర్పరచి దేశసేవచేయ ప్రోత్సహము. ఆర్థికకాస్త్రములకు సమాధానమిచ్చుచు విద్యాధికులకు వచ్చుకెప్పుడు గాంధీగారి యాధిక నూత్రమును బలపరచుచు యొక ప్రకరణ నా 'Economic Organisation of Cotton M. A. Industry of the Madras Presidency' యందుచున్నది. కాన. సాంఘిక సేవ కులు, ఆర్థికకాస్త్ర విద్యార్థిగను నా ప్రార్థన కాలకింప ప్రార్థింతులు.

ఆయాధము

3288

భర్తవ్యాయంబున ప్రశ్నలును, తేలి వ్రాయుకాలము తో సహా, వందించిన, బదులంబును. 1. మొదలు 5. ప్రశ్నలకు. రూ. 1-0-0 నై ప్రతి ప్రశ్నకును. చు. 0-4-0 వి. పి. ఖచ్చులు ప్రశ్నకము. బాలకృష్ణశాసనము, వంగవట్టు, చోళింగపురము పోస్టు.

మహాసూత్రికాభరణము

శ్రీ ముక్త్యాల సంస్థానమున తియ్యరైనది. అదివిపంచి మొదలి, పులి, మొదలైనవాటి పిత్రములన్నియు చేరినవి. బాలింతలకు పరమాధము. నెలకు 1 కి రు 80/- కేటలాను ఉచితము. వివరములకొరకు వ్రాయుడు. 2126 ఆర్నరనాయనశాల ముక్త్యాల; కృష్ణా.

శ్రీ జీవయాత్ర

గంధక క్రి శ్రీమతికవిలిక కాంచనపల్లి కవకాంబ-విద్యాక. (ఈ గ్రంథము రత్నమును బోధించు ఉత్తమ పద్యకావ్యము కథ కాదంబరివింకోలి రసవంతముగనుండు. నెల. రూ. 2-0-0. "గీతాకాస్త్రము వెజక" గీతాకామాంజనేయ నిరసంవాద 3150 భ్యాగ్రంథంధిపుడి భూమిమున వేదయాత్ర బోలుకా బొగడక. శ్రీమద్రాంధ్రక వేదముకాంతి. నెల రూ. 3-0-0. జలయువా ర్పిండి. విలాసమునకు వ్రాయవలయునా. పి. టి. జగన్నాథరావు 2/11 అలంగా శ్రీ శైలి, వియలశ్రీ-మద్రాసు.

వాతావరణస్థితి

1926 సం. డిసెంబరునెల 21-వ తేది మంగళవారం

Table with 6 columns: Location, Max Temp, Min Temp, Rainfall, etc. Rows include Gopalkrupa, Vithalapuram, etc.

సర్కారులు:—ఆకాశము మొత్తముమీద నిర్మలముగ నున్నదనవచ్చును. గోపాలపురంలో రాత్రివేడివి 8 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. డక్కన్:—ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. రాత్రివేడివి కర్నూలులో 7 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కర్నాటకము:—మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. నల్లూరులో 2 1/2 మద్రాసులో 3 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడివి ఎక్కువ. రాత్రివేడివి కడపలో 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాజధాని కాశ్మీరుకును అవలంబ పలచగ వర్షించెను. తక్కినచోట్ల ఎడ గాయుచున్నది.

పి. పి. నారాయణ అయ్యరు, సహాయ వాతావరణ కాస్త్రజ్ఞుడు.

రాజమహేంద్రవరపు గుడ్డుయాత్తు

అచ్చట గోదామల కట్టరాదు రాజమహేంద్రవరము, డిసెంబరు 20. శ్రీమత్ ఖండవల్లి రాజారావుగారు ఇట్లు తెలిపింపియున్నారు. నెల రోజులనుండి ఈయార రైల్వేగుడ్డున్నదను యాత్తు మాట్సిన వెనుక గోదా మల నిర్మించుట గూర్చి అఖండ చర్చలు నడుచుచుండగా రాజమలను గొప్ప అందోళమును గనపడుచున్నది. టౌను ప్లానింగు డెకర్లు గూర్చు మతము నివేదికయందు 1924 జూలై 3 తేదీన నిట్లు వ్రాసియున్నారు. గోదావరినదిపైనుండి వచ్చు స్వచ్ఛ కా యువు నావిజనశమ్యర్థ ప్రదేశములకు చొరకుండ నాపునట్లు గోదావరి కట్టపై నెట్టి యాటంకములు నిర్మింపరాదు. బహిరంగ ప్రదేశముగగాని తోటగగాని యుండవలెను. అది సగర మధ్యమున నున్నది. ముక్కాలు మైలులలోపున ఎట్టి బహిరంగ స్థలమును లేదు. 1926 డిసెంబరు 10 వ తేదీన ఆంగ్లకృతాని పీని యిరుఅస్సిస్టెంటు డైరెక్టరు ఈవిషయమునుగూర్చి ఇట్లు వ్రాసి యున్నారు. "అసలమును చూచితరువాత నాకు ఆసలము ఆమట్టునువారికి ఊపిరితిత్తిలేనట్లు నున్నది. అట్లే యుండవలెను. అక్కడ పీ ధవనములు నిర్మించినను గాలిని వెలుతురుకును ఆ గట్టుననున్న ఇండ్లవారిని బాచియంతున్నట్లు చేయుటయగును. అధికాకనదినంబేవచ్చు సరిశుద్ధనాయువు సగరమున కంటిమనున కేకుండ చేసినవారగుదురు" మరియొక ఘన బెయ్యడం అక్కడ ధవనములను గోదామలను కట్టుటకన్న దురాగతమునందనగలిగి.

హిందూ మహాయుగము

గంధక ర్త: 3151

శ్రీ శ్రీ కొమటాజు వేంకటలక్ష్మణరావు ఎం.ఎ. గారు ఈ విభాగ గంధరాజు మిష్టాదు తిరిగి 6 వ కూర్పు అచ్చురింపబడినది. మాతృదేశ చరిత్రాభిమానియైన ప్రతి యాంధ్రుడూను దీనిని చదివితీరవలయును. ఆంగ్లమున దీనిని మించిన చరిత్రగ్రంథ మింకొకటిలేదు. ఇది పఠనీయగ్రంథముగ నుపయోగింపబడుచున్నది. ఇందు దేశపటములు, సుహృదుల విత్తవులు కలవు. ధర కాగితపుత్రైండు రు1-4-0, అట్టలైండు 1-6-0, క్యాబింట్లైండు 1-8-0. ఎక్కువ పుస్తకము తొకే సారి కొనువారికి కమిషన్ వ్యవధును. కానూరు, వీరభద్రదేవ్వరరావు, బి. పి. యల్.టి, మేకేజరు, లక్ష్మణరావు గంధమాల, గవర్నరు కేట- వెజకాడ.

లలిత

3149

విజయనగరమున యువజన సంఘపక్షమున వెలంబడు యందు మాసపత్రిక. విద్యార్థుల కాస్త్రవాదములకు కవులకి కా శిల్పమునకు పండితుల వివిధవిషయవిమర్శలకు విద్యార్థులవ్యాపరచనకు ఇది మాతవరంగస్థలము. చారిత్రక సాంఘిక సాహితీ గ్రంథము విశేషములందు వెలంబడుచుండును వింతవింతకథలు దిక్షవిదిక్షములైన ప్రశ్నములు! విద్యార్థులకు పోటీపరీక్షలు! జనామానములు! ఇట్లు సర్వలక్షణలతో బహు 'లలిత' పండిత, పామర శ్రీ పురుషాది సర్వజనసమాదరణీయమై రాగలవిజయ కవిసాధన వెలంబడుచున్నది. వ్యాసములను పంపగోరువారు ఆక్టోబరు 31-వ తేదీలోపున కార్యస్థానమునకు చేరువటులంకత కలెను. మాదిరిప్రతి ఉచితముగ పంపవలయును. జలయువాడు, అరణాలు విక్రయపంపిన బడియగలగు. పిమ్మట ఎందాదాతులకు వారి చందానుండి, ఈ అరణాలు విజయమునుకొందును. చందా సంవత్సరమునకు రూ. 2-0-0 ఆరు కలలకు 1-12-0 8డికరి 0-6-0 కార్యదర్శి లి. తా. కార్యస్థానము, విజయనగరము.

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులకు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది మూర్త్యవారాయణకాస్త్రీగారు రచించినది. దీనికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ-రా-శ్రీ కట్టమంచి రామ లింగారెడ్డి యన్. పి. గారు ప్రశస్తమైన పీఠిక వ్రాసి యున్నారు. ఇందు ప్రాచీనాచార్యా వీన సాంకేతకాయములు తెండును చక్కగా వివరింపబడినవి. నమరు 180 మంది పూర్వ కవుల క్రయోగము లుదాహరింపబడినవి. తెలి విక్సెలి కుల భము. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభిమానులుగూడ జదువ వలసినది. ఇట్టి వ్యాకరణ మంతకుమున్ను తెలుగులో లేదు. రెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు. 860 పుటలు రెండు సంపుటములు పోస్టేజికా రు 1-4-0 రెండు కలసిన లైండు 1-8-0 ఆంధ్రదేశయాత్రకము, నాటకాల లక్షణము 0-8-0 కావలసినవా రిట్లు వ్రాయవలెను. తాడూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు, 8170 ఇన్నీసు కేట, రాజమండ్రి.

శతావధాని సంపన్నుడుంబ

3138

సింగరాచార్యులగారి గ్రంథములు అమృతము:—ఇందలి పద్యములు నిజముగా నమృతమే అ 4 శ్రీహరిశతకము:—భక్తిరసపూరితము నెల అ 1 నడుత్రమాల:—వేదాది, మట్టపల్లి, యాదగిరి, లక్ష్మీ నృసింహస్వామి ప్రోత్రము. నెల అ 1 ప్రత్యేక గ్రంథములు గీతావళి:—మరిత్రయ్యాభ్యా నవిశ్చయము ఇందు శ్రీ భాగ్య వతాంతర్గతములకు రుద్రగీత, క్రుతిగీత, గోపికాగీత, క్రమరగీత, అవధూతగీత, భిక్షుగీత యనునాఱుగీతలు గలవు. ముముక్షువుల కవశ్యతకవీయగ్రంథము. నెల అ 12 శ్రీ భాగవత ప్రథమపద్యము:— ఇందు ద్వైతా ద్వైత విశిష్టాద్వైతమతరహస్యములన్నియు చక్కగా వివరింపు గొప్ప వ్యాఖ్యానముగలదు. నెల అ 6 నరనృసింహార్యాలయము, బగ్గయ్యపేట, కృష్ణాజిల్లా.

ఇండియా గజెటు

ధీర్, డిశంబరు 18:— శేషు వెలవడిన యిండియా గజెటునందు భారతదేశము తరపున నానారాజ్యసమితి ఏడవసమావేశమునకు చెందిన డెలిగేటుల యింటిరిమిటిపార్టీ ప్రకటించుచున్నది. రిపోర్టులో 82 పేజీలు అనుబంధముగలవు. సర్ విలియం మింఝెంటు, కవుర్లా మహారాజా, షేకు అబ్దుల్ ఖాదరుగార్లు నవంబరు 2 వ తేదీన సంతక మిడినట్లుగలదు.

ఏడవసమావేశమున జరిగినవ్యవహారములలో జర్మనీదేశము నానారాజ్యసమితియందు సభ్యత్వము బడయుట మిక్కిలి ప్రాముఖ్యమైన అంశమని సంతకమదారులు సంగ్రహముగ చెల్లుచున్నారు. కాంగిలు కాంపొసిషను గురించిన అసంబద్ధిపాక్షపక్షములను విశేష ప్రాంతములందు కాంతిభద్రతల సంతకము లోకలోపంధి గావించబడినందులకు అసంబద్ధి లోకలోపంధికి సమంజసమైనదని సంతకమిజాపెను. విశేషాదేశములందలి పెక్కుచిన్న దేశములు ఆయాభవిగర్హనము తొందరగ చేశూర్పు గుర్తునని ఆవేదనను జూపుచున్నది. ఆయాభవిగర్హనసమస్య క్లిష్ట సమస్యయనియు జాగ్రత్తగ సమస్య పరిశీలించినగాని ప్రయత్నములు సఫలీకృతము గాకపోవచ్చుననియు పెద్దరాజ్యముల ప్రతినిధులు నుడువుచున్నారు. ఈసమస్య సమావేశముగానున్న ఎకనమిక్సు కాన్ఫరెన్సు నంటిది. ప్రయత్నములు సఫలమగుట ముందుగ జేయబడిననన్నాహము లపై నాధాతపడియుండును. ఏడవ అసంబద్ధి సమావేశమందు భాగినవ్యాపారముగర్హితయుటకు భారతదేశముచూపిన ప్రయత్నములు సఫలంపాపాత్రములు. సమస్యలమధ్య మునిగియున్న సభ్యులను కవుర్లా మహారాజా భారతదేశము నానారాజ్యసమితియొడ దీసికొనినశ్రద్ధలకును తన్మూలమున భారతీయులు అసంబద్ధిసమావేశములందు అధికప్రాముఖ్యముగ గుర్తింపవలయుననియు నొసంగిన గంభీరపద్యాసము సభ్యులహృదయముల నాకర్షించెను. విశేషావసరముల బరిష్కరింప సమితి కాలము గడపరావలయును. సమితిపట్టి విశేషావసరకొట్టె ప్రసరింపవలయుననియు ఒకరికరునాత నొకరుగ పెక్కుసభ్యులు పన్యసించిరి. ఈవిషయముగు ర్తించుటకొయన సింగపురం ధీరోకు ఆధికసహాయ మిచ్చుటకు అసంబద్ధి ఆమోదించుట శుభప్రదముగ నున్నది. నల్లమందు ఉత్పత్తి, వ్యయము, పంపకము, నిరోధించుటకు దీసికొనినచర్య ఆసియాదేశములందు సంతకమిజరముగ నున్నది. పట్టికవ్యయము సాధ్యముగనంకవరకు తగ్గింపబడవలయునని ప్రపంచమండలియు గగ్గోలు పెట్టబడుచుండు సమయమున నానారాజ్యసమితి వ్యయముం జాదరప్రాయముగ నుండవలయును. ఆరవఅసంబద్ధి సమావేశమందు భారతదేశమునకు నిపులనుగ ప్రాతినిధ్యము గావలయునని భారతదేశప్రతినిధులు గోరిరి. ఈసంవత్సరమున భారతదేశముతరపున వచ్చిన సభ్యులెల్లను కమిటివిచారణలందు సంపూర్ణముగ నిమగ్నులైరి. ఉదయము సాయంత్రములందు కమిటిలు సమావేశమై విషయముల చర్చించుచుండినను సభ్యులు సాంఘికముగ కలసిమెలసి పరస్పరాభిప్రాయముల యిష్టాగోష్ఠిప్రసంగముల గావించుటకు అవకాశము లభింపకపోలేదు. ప్రతివోటును ఆతిశ్యము మమ్ము ఎదురుకొనెను. మేమును అసంబద్ధియందలి ప్రముఖులకు విందు లచేసితిమి. అసంబద్ధియొక్క కమిటిమిటింగులు, లాంఛనముగ విషయముల బరిష్కరింపగూడెన సమావేశములందు పాల్గొనుటకు భారతదేశమునందుండి పంపబడిన మిత్రసంఖ్యగల డెలిగేషనునకు సంపూర్ణ మగువని గలదు. విదేశములందు భారతీయుల పట్టికవేధము ప్రతిస్థాపనలు, సంస్థలగురించి గల విచిత్రాభిప్రాయముల బారదోలుటకు వీరలకు అవకాశముగూడ లభింప గలదు. (అ. ప్రె.)

రెండుభవనములు కూలుట

5 గురు వరణించుట
ప్రజ్ఞా, డిసెంబరు 18:— మార్వారీ సందులో రెండు పెద్ద భవనములు అకస్మాత్తుగా గూలి మువ్వరు మగవారిని ఇరువురు స్త్రీలను చంపెను. చాలమంది గాయపడిరి. చంపబడినవారు గాయపడినవారు అందరును ఆయింటిని కట్టుట యందు నియమింపబడినవారే. గాయపడినవారిలో నిరువురు వైద్యాలయమందు నిరాశులై యున్నారు. బాలభటులు చాల సాయపడిరి. రెండవ అంతస్తు పురపాలకసంఘమువారి అనుజ్ఞ లేక యే కట్టబడుచుండెనట. విచారణ జరుగనున్నది. (అ. ప్రె.)

గుంటూరు

టవున్ హైస్కూలు (స్వకీయవిలేజిరి)

ఎక్కటివలెనే యీసంవత్సరము టవున్ హైస్కూలులో బాలుర వ్యాయామపోటీలు జరిగి బహుమతు లొసంగబడినవి. 18-తేదీ సాయంత్రము పాఠశాలావరణలో యొక గొప్పసభ జేయబడినది. జిల్లా విద్యాకాళాధికారియగు చావలి నూర్యప్రకాశరావు పంతులుగా రన్వత్తుపీఠము నలంకరించిరి. బాలురచే విశోదములగు పాఠ్యము హాస్యరసాద్వితములైన పద్యములు జరుపుట మున్నగునవి జరిగెను. పట్టణమునగల పెద్దలందరు సభ నలంకరించిరి. బాలుర జనకలకుగూడ నాహ్వానము లంపబడినది. బాలురకు విద్యయందుగూడ ప్రభుమమున ఇగినవారికి ప్రత్యేకముగా బహుమతులొసంగబడినది. పోటీలలో జయమొందిన వారలకు పాఠశాల కార్యదర్శియగు సుప్రసిద్ధ యశహాయదాదియు, గాథ భిక్షరభిమానియగు శ్రీయుత మాడభూషి వేదాంత నరసింహాచార్యులుగా రీతర్యరము బహుమతులనన్నిట భిక్షువులవస్త్రముల రూపమున నొసగి భిక్షువర్గానికి తోడగుటయేగాక విద్యార్థిప్రపంచవంతయు నా పరిశుభవస్త్రములనే వాడవలయునను నభిప్రాయము వ్యాపింపజేయగలిగిరి. ఇదియొక నూతనమార్గము. ప్రేక్షకుల సంతోషాతిశయములు భిక్షువస్త్ర బహుమతులన్నియును మిన్ను ముట్టెను. తదుపరి శ్రీయుత నూర్యప్రకాశరావు పంతులుగారు ముచ్చటించుచు భిక్షువస్త్రములు గాంధీజీపీలు ప్రతివారును ధరించవచ్చుననియు అట్టి దేదయన పలువురు ప్రారంభించుట పాడియనియు, విద్యాలయమును ఉదయములందు డెరచుట ప్రారంభించుట మంచిననియు మున్నగువిషయముల దెప్పి విద్యాలయమును దీవించిరి. అంత ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ పెసెటరును, విద్యాలయ పాలకవర్గాధ్యక్షులును నగు శ్రీకొంపల్లి కోటిలింగంపంతులుగారు బంధువువారు హైస్కూలును సెకండుగ్రేడు కాలేజీగా మార్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారనియు, బంధుకంటె గుంటూరు పాఠశాలయందే విద్యార్థులు యెక్కువగలరనియు, హైస్కూలును త్వరలో సెకండుగ్రేడు కాలేజీగానయినను జేయ ప్రయత్నించవలయుననియు దానికి బాధ్యు, పట్టణాచార్యుల సేవకాక మండలవాసుల సహాయముననే బయలుదేరవలసియు దెప్పిరి. పంచవత్సరములలో నాటి సభ ముగిసెను.

నీటివనతి
ఇదివరలో ప్రభుత్వమువారు నీటివనతి నేర్పాటుజేయుట కై యన్వేషణకుగారు రు 4000 లు పురపాలక సంఘమును యడిగినటులను వారు దానిని మంజూరుజేసినటులను దెలియుంటిని.

ఆమె తమ పురపాలకసంఘమువారు ఏ. డబ్ల్యు. కాళివారికి యిచ్చియుండిరి. అన్వేషణకుగూడ జరుగుచున్నది. కృష్ణాకనాల్ గుండి నీటివనతి నేర్పాటుజేయుటకై యన్వేషణకుగారు యికా రు. 2990 లు యివ్వవలసినదిగా మరల ప్రభుత్వమువారు గోరిరి. మొన్న సోమవారం సాయంత్రము పురపాలక సంఘసభలో ఆమె తమగూడ మంజూరు చేయబడినది. పని మరుకుగాజరుగునని యాశించుచున్నారము.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డు
శ్రీయుత యతిరాజులు నాయుడుగా రిటీషుల నరసారావుజేట టెన్టుతాననిచెప్పి మద్రాసువెళ్లుట వారపుటికి వెళ్లిన సంగతి దెలిసికొని వైసుప్రసిడెంటుగారు వారికున్న సర్వాధికారముతో గుంటూరు తాలూకాబోర్డులో 2 నామినేషనుల ఆఖారీ వచ్చేటప్పటినుండియు అమలులోనికి వచ్చులాగున చేయుట నాయరుగారు వచ్చి వేరే తన నామినేషనుల మరల. తేయుట యిచ్చివ్రసాటకమునుగూర్చి మండలమంతయు అట్లు డుకినటుల యుడుకుచున్నది. మరల నాయుడుగారు 14-వ తేదీన కాసనసభకు పట్టాము పోవలసిచెప్పెను. పోయిన యుపాధ్యక్షుడువచ్చి మరల సేమిజేయునో యనుభీతిచే కాబోలు ఆండుకుగాను అవసరములేనిదే ఎన్నడో అప్పినిస్ట్రీషన్ రిపోర్టు తయారుజేసి అలసియున్నా రని గుమాస్తాలకు ఆఫీసుకు 14-వ తారీఖు సెలవనిచెప్పి నోటీసుపేసి నాయుడుగారువెళ్లుట ఎంత చక్కగానున్నదో మండలవాసులు గ్రహింతుడగాక.

నోటీసు
ఇందుచేత సకలజనులకు తెలియజేయడ మే మనగా నా రెండవ కొమారుడగు చందూలాల్ మైనరుగానున్నాడు. అతడు దుష్టసహవాసమువలన చెడుమార్గములో ప్రవర్తించుచున్నాడు. నాయొక్క సొత్తులు యావత్తున్నా నా స్వయాంజ్ఞితములే కాబట్టి వాటిలో వేరే యెవ్వరికి హక్కుగాని బాధ్యతగాని లేదు. కాబట్టి వైచెప్పిన చందూలాల్ కు అప్పిచ్చుచువిభజించునననామయముచేయువారలకు నేను గాని నాసొత్తులుగాని ఏమాత్రము జవాబుదారి కానేరదని ప్రచురించుచున్నాను.

మాణిక్ జి బేచర్ శర్మ,
ప్రాప్రైటర్, బొంబాయి ఆర్యభవన్ రెస్టరెంటు.
నెం. 5, గోవిందప్పనాయకకోవిడి, మద్రాస్.

నేటితో 12 దినములు వరకు మాత్రమే
సి. కన్నయ్య కంపెనీ వారి వలన
చెన్నపురి ఎస్టేట్ డు థియేటర్ లో
దశావతారము ప్రదర్శించబడును
తాళి నాటకములు:—ప్రతి మంగళవారము, గురువారము, శనివారములోనున్న రాత్రి 9 గంటలకు
నగటి నాటకములు:—ప్రతి సోమవారము, బుధవారము, శుక్రవారము, ఆదివారములోనున్న సాయంత్రము 5 గంటలకు
నాలుగు యుగములలోనున్న క్రీస్తున్నారాణుడు అవతరించిన పది అవతారములును నాలుగు సంవత్సరములుగా
జూలైజేల రూపాయలు ఖర్చుచేసి తయారు చేయబడి నాలుగు గంటలలో జరుపబడును.
టిక్కెట్ల ధరలు వివరము:—రు. 3, 2, 1, అణాలు 8.
సుప్రసిద్ధిచెందిన లాహోరు చిత్రకారుడు హుస్సేన్ బక్ష్ గారిచే వ్రాయబడిన కర్తవ్యము, సీనులు మొదలగునవి విక్రయించబడును. మహాభారతము, శ్రీకృష్ణలీల మొదలగునాటిలోని ప్రత్యేక సీనులు కూడ విక్రయించబడును. వీటిని కొనుటకు యిష్టము గలవారు మద్రాసు, ఎస్టేట్ డు నాటకశాలకు 3-1-1927 తేదీనుండి 13-1-1927 తేదీవరకు వచ్చి చూడవచ్చును.
2-1-1927 తేదీన ఈకంపెనీవారి యాజమాన్యముక్రింద ఎస్టేట్ డు నాటకశాలయందు శ్రీమతి సరస్వతి బాయిగారిచే “రామదాసు చరిత్ర” కాలక్షేపము చేయబడును.
C. CUNNIAH, Proprietor.

ఏల సందేహించెదరు ?
మీకు ఏనాడిలో నైనను, ఎంతవైజులో నైనను వెండి గిన్నెలు, టీ-కాఫీ సెట్లు, టూర్స్ మెంటు కప్పులు, బహుమానము నిచ్చుటకు తగిన పసిడిపతకములు, ఉంగరములు మొదలగునవి, ఇంకను యావత్తురకముల బంగారు వెండిగలు సిద్ధముగానున్నది. ముఖ్య గమనింపు:—సవరం బంగారమునకు, సీమవెండికి పూచీ నిచ్చెదము.
3
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,
గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,
“తంలివిలాసము:—ఉమ్మడియార్.”
నగలవర్తకులు, 25 వై నాబజారు వీధి, మద్రాసు.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

తాలూకాబోర్డు

డిసెంబరు 14:— ప్రస్తుతము రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డుకు రాజోలు, అమలాపురం, రాజమహేంద్రవరము తాలూకాలమీద అధికారము కలదు. ఈ తాలూకాబోర్డును తాలూకా బోర్డుచేర్చువన మూడుతాలూకాబోర్డులక్రింద విభజింపవలెనని చాలకాలమునుండి రాజోలు, అమలాపురం ప్రజలు కోరుచున్నారు. రాజమండ్రితాలూకాబోర్డు సభ్యుడగు సత్యదుర్జునులగారు (రాజోలునివాసి) రాజోలు బోర్డుమీటింగులో ఈతాలూకాబోర్డును మూడుబోర్డులక్రింద విభజింపవలెనని తీర్మాన ముపపాదించెదనని నోటిఫికేషన్లు తెలియచున్నది.

టిప్పర్

గతమాసమున సంతకములనుండియు రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీలో హెల్తుఆఫీసరుగాను ఎస్. రంగస్వామి, ఎం. ఎస్. ఎస్. గానీని కాకినాడకు జిల్లా హెల్తుఆఫీసరుగా బదలయించినసందర్భములో రాజమండ్రి మునిసిపలు కార్యాలయములోని గుమాస్తాలు (11-12-26) సాయంత్రము మ్యూజియములోటలో అల్పవారమున నొసంగిరి. రంగస్వామిగారు సరళస్వభావులు, సులభులు, ఆడంబరహితులు. మాపురపారి కుద్యమును బాగుచేయుటకు వీరు అనేకవిధముల శ్రమపడిరి.

కుమ్మరోగులకు ప్రత్యేకచికిత్స

డిసెంబరు 16:— రాజమహేంద్రవరపు పురపాలక సంఘమువారు చేయుచున్న మంచినీరులలో ముఖ్యమయిన కార్యము కుమ్మరోగులకు ప్రత్యేకచికిత్స. ఈనెల 16 వ తేదీయొద్దల మునిసిపలు ఆస్పత్రివద్ద ప్రతిగరువారము కుమ్మరోగులకు ఉచితముగా ప్రత్యేకచికిత్స చేయుటకు ఏర్పాటుచేసిరి.

తూర్పుగోదావరి జిల్లాబోర్డు సభ్యులకు ఒక మనవి

అయ్యా, అమలాపురము తాలూకా కచేరీ దక్షిణముగా పాడువడి నిరుపయోగమున నొకకొలను తామరచెరువను పేరున వ్యవహరింపబడుచు ఉన్నది. అది రమారమి 8 ఎకరముల వైశాల్యముగలదిగానున్నది. అందరి జలము నిరుపయోగమునకు చేరినది అంటువ్యాధులు వ్యాపింపజేయు అనారోగ్య ప్రదేశముగానున్నది. ఇది ప్రజల ఆరోగ్యమునకు చాలాభంగకరముగా నున్నది. దీన్నిగ్రహించి హెల్తుఆఫీసరుగారు పై విషయమునే ధ్రువపఱచుచు యిది కప్పవలసిన అవసరమును సూచించినారు.

ఈ స్థలము ఊరికి చాలా ప్రాముఖ్యముగ స్థలమనందున్నది. అన్ని కచేరీలకు చేరి ఉన్నది. కప్పించి యిండ్ల స్థలములుగా అమ్మి వైచిన బోర్డువారికి చాలా సామ్యురాలగుదు. కనీసము చ. X 1 కి రు 2-0-0 లు చూచుకొనినను బోర్డువారికి మూడు రు 77,000 లు రాగలదు. ఇది తప్పించుటకు ఎప్పిమేటు రు 26,000 లు వేసినట్లు తెలియుచున్నది. ఎంత ఎక్కువ చూచుకొనినను బోర్డువారికి రు 80,000 లు కంటే ఎక్కువ కాదు. ప్రస్తుతము అమలాపురము యూనియనుబోర్డు ప్రెసిడెంటువారికి యీవిషయమై రిఫరన్సునచ్చినపుడు వారు దానికి జవాబుగా దీనిని కప్పవలసిన యావశ్యకత సూచించుచు కప్పించి యిండ్లస్థలములుగా నమ్మివైచిన చాలా లాభకారిగా నుండునని బోర్డువారికి సూచించినారు.

కచేరీకి ఒక ఫర్లాంగులోనున్న నల్లవంతెన దరి 2,80 ఫర్లాంగులలో కాళిక కాలవ అనునొక మురికి కాలవగలదు. దాని ఒడ్డున మట్టి విస్తారము గలదు. అక్కడనుండి యీకప్పు స్థలమునకు సుమారు 4 ఫర్లాంగులకంటే ఎక్కువలేదు. రైలు, రైలు పట్టాలు వేసి డి. పి. డబ్బుగారు తమ పనులను సాగించుకొనునట్లు చిన్న బ్రుక్కులమీద మట్టితీసికొని వచ్చు యేర్పాటు చేసికొనవచ్చును. ఈ బ్రుక్కులు మున్నగునవి కాకినాడలో కోరమాండర్ కంటెనెవారివద్దదొరకగలవు.

పై విషయములు విమర్శించి ప్రజాశుభపాపకరముగు నీప్రతిపాదలు నంగీకరించి దానిని పూర్తి యిండ్ల స్థలములుగా విక్రయించి ప్రజాశుభున బాపి చరితార్థ లయ్యెదరుగాక యని కోరుచున్నాను.

కూచిమంచి లక్ష్మీ నరసింహారావు

ఆశీస్సులు

(12-12-26 తారీఖున ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులగు శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి ఎం. ఏ. గారి ఆధ్వర్యమున జరిగిన బహుళ నోటిసు కళాకాలా బహుమానప్రదానోత్సవ సందర్భమున శ్రీ కొడాలి వెంకట సుబ్బారావు, కామరాజుగడ్డ శివయోగానందరావుగార్లు చేరించినవిడి, చదునబడిన ఆశీస్సులు)

శ్రీలక్ష్మి దేవి; మహాత్మా నరేంద్రుల యశశ్రీ ఖండఖండంబులకు వాలయంబుగ నింది; ఆంధ్రజాతుకు స్వాభావికంలైన స్వేచ్ఛాలావణ్యము విస్తరించి జయదీక్షుక్ వృద్ధిగావించి; ఆకాలోభత్యములకు హరించి; జగదీశ కావున ఆంధ్రులకు.

హరిహరారులైన నంతరాయము లొడ్డు

సమలకాస్త్ర విజ్ఞానలక్ష్మి

“కత్తిపాటుకు తిరు గానము మే మ”ని

శ్రీమతే పాగడిన కార్యలక్ష్మి

ఖండాలతరములందు నిండి వర్ణి ప్ర

పూజ్య మైనట్టి వాణిజ్యలక్ష్మి

నిందుపంటలతోడ నుండి సమృద్ధిగా

భోగ్య మైనట్టి సాభాగ్యలక్ష్మి

మహితగుణలక్ష్మి నిశ్చలమున లైలక్ష్మి

తోడ రా ప్రకృతిని గూడి వేడుకలర

బాడుచును వేడుచును మేలమాడుకొనుచు

అడుచును ప్రాధువుపు శ్రీ ఆంధ్రలక్ష్మి

ప్రాయంగావుత సుతుల సంపూర్ణకృపను.

గంగాతరంగాల పొంగార్చువాణ్ణయ

ధారాధరంబు పోతన్న గారు

పలుకు కందని భావపరిణామములసృష్టి

కల్పించుబ్రహ్మ తిక్కన్న గారు

పూవులుయ్యెలలూగు పూచోండకాళ్ళతో

రంభను తాచు నూరన్న గారు

అటవెందులబోటి మాటలముక్తి

మార్గ మూడించు వేమన్న గారు

నిలిపి రాంధ్రసారస్వతనియతి అద్ది

రామలింగవిమర్శన రక్తిచేరి

విశ్వవిద్యాలయప్రాప్తి వెలసి తెల్లు

కులమువారికి స్వేచ్ఛ చేకూర్చుగాక.

ఖడ్గతిక్కన కాల కదలింపినంతనే

రిపువ్యములు దద్దరిల్లి పోయె

తాండ్రపాపయ పేరు తలచినమాత్రనే

పరులనుండెలు విచ్చి పగిలిపోయె

కాలచంద్రుడు కంటఁ బడినయంతనే వాటి

అభిమన్యునకు మచ్చ యతుకుకొనియె

కృష్ణరాయలు నిల్చి కేరైలినంతనే

* చంద్రవంకలు పాలి సన్నగిల్లె.

* తురకలు

వాటి మా ఆంధ్రకార్యంబు నేటిదాఁక

నిపురుగప్పినప్పటి నెగడుచుండె

విశ్వవిద్యాలయజ్ఞానవృద్ధి దాని

ప్రజ్వలిల్లంగఁజేయుతఁ బ్రతిదినంబు.

పారివచ్చినవాని పీఠశ్రీభరణి తేనె

కతినవాగ్ధరి తిక్కన్న తల్లి

కాకతీయులు పతాకసుగూర్చు మడికాంతి

కోదోంతరము నింపె దుద్రహంబు

లేనెవకలలోని తీపులరుచి జూపి

పారవశ్యము గూర్చి పడఁతి మొల్లి

ఎత్తున తెల్లగి ఎదిరించి రాజ్యాల

వాట్య మూడించెను నాగనంబు

మానరక్షణకు, అసికి ననుసృరించె

హన్యచారిత్ర బోధిల్లి మల్లమాంబ

నాటిమా ఆంధ్రవీరాంగల సుశక్తి

జ్ఞానరూపంబుతో వృద్ధిగాంచుగాక.

క్రొత్తస్వప్తికి వృద్ధిగూర్చిన ధీరుండు

వీరేశలింగంబు చెడఁబోయె

పూర్వానునికసంధి పాపఁగించి వెలసిన

రిరువలింబంబు ములుగుపడియె

ఆంధ్రజాతుంబు కాడిఁ జూపినకొమ్ము

రాజలక్ష్మిగారావు రాఁబోయె

వారీయవిద్యకు స్థాపనాచార్యుఁడౌ
హనుమంతభాస్కరుఁ డస్తమించె
వీరిసత్కృష్టి, ఫలియించి వెడఁచవచ్చె
ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మనెడిపేర
దాని కధికారి నేటియధ్యక్షుఁ డిరఁడు
తెల్లవర్ణ కీర్త్యమునకు సందీప్తిఁడె.

తూరుపువచ్చిమంబులను తోచు కళకలగ్రహించినావు
ద్యారమణీప్రసన్నతకు అర్హతజూపితి నీడకత్తి మా
కా రధికారపీఠము నొసంగిరి దాని భరించినావు మం
వేరవాదారినిక బడి చరించెదో! ఆంధ్రులపేరు నిల్వెదో!

పూర్ణులంతటివారని పొంగినంత
ఫలము రాబోదు వారిస్వభావములను
యత్నముల కార్యరూపమునందుఁ జెట్టి
ఆంధ్రపారువమును నిల్పుఁ దార్చులారో!
జాతివిద్యవభావము సమయంగాక
కులవివక్షలు పెక్కి రాకుండుంగాక
జ్ఞానకార్యస్వతంత్రవాంఛాప్రసక్తి
ఆంధ్రవిద్యార్థి గణముల కబ్బుగాక.

న్యాయాధిపతులు

నిజముగా తమకేజాలు న్యాయమని నమ్మిన పార్టీలు, సాధారణముగా కోర్టులకెక్కుటకు వెంటరు. మనచట్టములు మానవనిర్మితములై కాళ్ళతరములు కావుగనుక, దినదినము చిత్రవిచిత్రపు తీర్పులు బయలుదేరుట, హైకోర్టులో కూడ వివిధ రెండింటి పరస్పరవిరుద్ధమైన తీర్పులు అనుదినము కాలించుచుండుట, వారు తమతీర్పులను, పులురెంచీలచేత సమరింపించుకొనుట, సామాన్యముగా తటస్థియమగునది. ఇట్లుండగా, క్రింది కోర్టులు, రెండేసి, మూడేసి సంవత్సరములనుండి నిలవయున్న కేజాలను, యేవియో నొక పెక్కికల్ పాయింటుమీద కొట్టి చేయుచుండుట మిగల కోచనీయము. వీరు తీర్పు రెట్లుయిచ్చినను, అన్ని సారాంశములమీదను హైండింగులిచ్చినయెడల, హైకోర్టునుండి తిరిగి రిమాండుకాకుండ, పార్టీలు, “విస్సన్న చెప్పినది వేదమని” వ్యయప్రయాసలకు లోనైనను, హైకోర్టువారి అభిరుచితో తృప్తిపొందియుండగలరు. అట్లుగాక, యీక్రింది కోర్టులు కూడ తామే సర్వజ్ఞుల మనుకొని, ప్రిమినిసరీ పాయింటుమీద కేజాలను టుప్పనకొట్టిచేయుచు బలవంతముగా వారి మెడలు నులుముచుండినయెడల, ఒకవేళ హైకోర్టువారు తిరిగో నేకీధింప కేజాలను తక్కిన పాయింటుమీద రిమాండుచేసినయెడల, పార్టీల కెంతవత్తము కలుగుచుండును?

ఈబాధ ధర్మాదాయ దేవాదాయపు కేజాలలో మిక్కిలిగ కనుపించుచున్నది. ప్రజలు, ధర్మ సంస్థాపన కొరకు తమ స్వతంత్రవ్యయమును ఖర్చు పెట్టుకొని సామాన్యముగా ముందుకురారు. అనేక వ్యయప్రయాసలకు లోనై, రెండుమూడు సంవత్సరములు సాక్షులను సమృథులు చేసికొనుచు తుదకు యేడియో మిక్కిలి సంతోషాగ్నవమైన పెక్కికల్ పాయింటుమీద కేజాలు కొట్టిచేయబడినపుడు విచారము కలుగకమానదు. వృథాగా ఆపాయింటుమీదనే హైకోర్టుకు పోయి తిరిగి కేజాలను రిమాండుచేయుచు కొనుటకు ప్రయత్నించుట యెంతకష్టమో అలోచింపుడు. సాక్ష్యమును పూర్తిగ విచారించి అన్ని సారాంశములమీదను ఒకసారి హైండింగు లీయకపోవుటకు కారణము కొండకన్యాయాధికారుల కీరర మనోదార్థములు తగ్గిపోవుటయో లేక తమరు పూర్తిచేసిన కేజాలసంఖ్య అధికముగా కనుపరచుటగానో అయియుండవలెను. క్రిమినొన్సియవారును హైకోర్టులను అసంసరముగా రిమాండుకాకుండ అన్ని సారాంశములమీదను హైండింగులు సాక్ష్యముతీసికొని యిచ్చుచుండవలెనని యీక్రిందికోర్టులను యెంతగా మందలించినను కొందరు న్యాయాధికారులు గమనించుటలేదు. హైకోర్టులలో యిట్టితీర్పులు పుట్టుచున్నవి గనుక తాముకూడ నట్లుచేయవచ్చునని యీక్రింది న్యాయాధికారులకు కొంత మొండి ధైర్య మేర్పడుచున్నదిగాని తమ చర్యలన పార్టీలకు యెంత నష్టము కలుగుచున్నది వీరలోచించుచున్నట్లు కనుపడదు. తాముకూడ సర్వజ్ఞులమే యనుకొని విద్రవీగిండ ఆయా కోర్టులన్యాయవాదులు వీరిచర్యలను అప్పడప్పుడు ఖండించుచు హైకోర్టువారు కేజాలను రిమాండుచేసినపు డెల్లను వారాపరికలలో వానినిగిరించి న్యాయములు వ్రాసి యీక్రింది కోర్టువారి నడకవిషయమై హైవారికి తెలియజేయుచుండుట మిక్కిలి అవసరము.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు.

కృష్ణాజిల్లా విద్యాసంఘ విభజనము

1. కృష్ణాజిల్లా విద్యాసంఘమును రెండుజిల్లాలకును చేరు చేయుచున్నట్లు నిశ్చయించుకొని జిల్లావిద్యాసంఘము వారు ఇంచువిషయమై గుడివాడలో 16-8-26 తేదీన జరిగిన సెస్సెంట్ మిటింగులో తీర్మానించుచున్నారు.

2. కృష్ణాజిల్లాలోని రెండు జిల్లాబోర్డుల క్రింద ప్రత్యేక కేసువరకును, ఈజిల్లాలోని అన్ని తాలూకా బోర్డుల మెంబర్లును పూర్తిగా యొక్కుకొనబడువరకును లేక 1927 వ సంవత్సరము 15 తేదీ వరకును కృష్ణాజిల్లా విద్యాసంఘమును కృష్ణాజిల్లాకు చేరుగను పశ్చిమగోదావరిజిల్లాకు చేరుగను విడదీయకూడదని 16-8-26 తేదీన ఇంచువిషయమై జరిగిన సెస్సెంట్ మిటింగులో తీర్మానించుచున్నారు.

కాని 16-8-26 తేదీన గుడివాడలో జరిగిన సెస్సెంట్ మిటింగు తీర్మానము ప్రకారము శ్రీ గవర్నరు మెంటువారు నెం 2247/4-12-26 తేదీగల వుత్తరువులో యాదీనప నుడవారిచే నటుల కృష్ణాజిల్లాకు 28 మంది సభ్యులతోను, పశ్చిమగోదావరిజిల్లాకు 24 మందిసభ్యులతోను సంఘముల నేర్పాటుచేసితిమని నీ సదుపాయసభ్యులను ఆయా అభిసర్దు యాదీకలబరు 15 వ తేదీలోపుగవర్నరునుచేసింపుమనినీ 1927 జనవరి 11 వ తేదీనాటికి రెండుజిల్లాల కవున్నియిను ప్రారంభించవలెననినీ వున్నది.

కృష్ణాజిల్లా ఉద్యోగపు మెంబర్లు		
జిల్లాకలెక్టరు	...	1
జిల్లావిద్యాధికారి	...	1
జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు	...	1
లోకలుబోర్డులనుండి తదితరులనుండి ఎన్నుకొనబడువారు.		
జిల్లాకలెక్టరు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు అయినపుడు జిల్లాబోర్డువారు ఒక మెంబరును ఎన్నుకొన వచ్చును.	...	1
6 తాలూకాబోర్డులకు	...	12
2 మ్యునిసిపాలిటీలకు	...	2
చెర్చి మను	...	1
లోమను కేఫరిక్ మిషను	...	1
కనెడియన్ మిషను	...	1
ద్విపెక్టాను మిషను	...	1
సార్వేమను అర్మీమిషను	...	1
ఇండియన్ క్రిష్టియన్ మిషను	...	1
గవర్నరు మెంటువారిచే నియమింపబడువారు	...	1
గరల్సు రేజి సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టర్సు	...	1
అడవారి తరపున	...	1
మహమ్మదీయుల తరపున	...	1
హిందూకుల తరపున	...	1

మొత్తము 28

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ఉద్యోగపు మెంబర్లు.		
జిల్లాకలెక్టరు	...	1
జిల్లావిద్యాధికారి	...	1
జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు	...	1
లోకలుబోర్డులనుండి తదితరులనుండి ఎన్నుకొనబడువారు.		
జిల్లాకలెక్టరు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు అయినపుడు జిల్లాబోర్డువారు ఒక మెంబరును ఎన్నుకొన వచ్చును.	...	1
5 తాలూకా బోర్డులకు	...	10
2 మ్యునిసిపాలిటీలకు	...	2
చెర్చిమిషను	...	1
లోమను కేఫరిక్ మిషను	...	1
కనెడియన్ బాప్టిస్టుమిషను	...	1
వి. ఇ. యల్. ఎమ్. మిషను	...	1
గవర్నరు మెంటువారిచే నియమింపబడువారు	...	1
గరల్సు రేజి సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టర్సు	...	1
అడవారి తరపున	...	1
మహమ్మదీయుల తరపున	...	1
హిందూకుల తరపున	...	1

మొత్తము 24

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాకు డిప్యూటీ కమిషనరు అయినపుడు తదితరులనుండి ఎన్నుకొనబడువారు. ఇంతవరకును ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ హిందూ తరపున యేజిల్లాలోని ప్రతినిధుల స్థానములు యుండలేదు. అట్టి అవకాశమును కలుగజేయుట అవసరమనినీ.

రెండుసంఘములు కొన్ని చోట్ల స్థాపించబడిన వనినీ కొన్ని చోట్ల స్థాపించనై యున్నారనినీ, కొన్ని చోట్ల లేవనినీ పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాకు జిల్లాసంఘ మేర్పడిన దనినీ మనజిల్లా విద్యాధికారులు జిల్లావిద్యాసంఘపు ప్రెసిడెంటు గారికిని శ్రీ వైశ్యం గారికిని వ్రాసియున్నారు. కాని గవర్నరు మెంటువారిచే ఇంచువిషయమై తగుచర్య తీసికొనవలయు కానుపించు. గవర్నరు మెంటువారి నెం 175/5-2-24 తేదీగల ఆర్డరులో యానంపుములు తృప్తికరముగ పనిచేయుచున్నచో జిల్లా విద్యాసంఘములో ప్రతినిధులకు యితరమెంబర్లకులె (ట్రావిసింగు అలవెన్సు) నీయరాదనినీ వున్నది. కవున్నియిలోని ప్రాతినిధ్యము, ట్రావెలింగు అలవెన్సులు ఇతరులవలె యిప్పించుట భర్త్యుమని గవర్నరు మెంటువారికిని, మంత్రి పుంగవునికిని, జిల్లావిద్యాధికారులకును, జిల్లావిద్యాసంఘపు ప్రెసిడెంటుగారికిని తెలుపబలించుచున్నది.

కృష్ణాజిల్లాలోని ఎలిమెంటరీ స్కూళ్ళ సంఖ్య 1926 వ సంవత్సరం మార్చి ఆఖరుకు 3770. ఇందులో 8 మిషనుల క్రిందనున్న ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీస్కూళ్ళు 1268. నాన్ మిషన్ ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ స్కూళ్ళు 1266. 2268 స్కూళ్ళకును జిల్లాసంఘములో ఒక్కొక్కమిషను కొక్కక్క చొప్పున 8 మంది ప్రతినిధులు గలరు. వారీస్కూళ్ళతో సమానముగనున్న 1268 నాన్ మిషను ఎయిడెడ్ స్కూళ్ళకును చేరున కొక్కొక్కరైన ప్రతినిధి లేదు. టీచరుమానేజర్లు శ్రద్ధవహించి తగుప్రయత్నములు చేయుచుండుటచే దీనికి ముఖ్యకారణము. ఇట్టిసందర్భములో కృష్ణా పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలోని అన్ని రేంజీల టీచరు మానేజర్లు త్వరపడి తమ తమ రేంజీ సంఘము నుండి జిల్లాసంఘమునకు రిజిస్టరు ఫర్మల నిమిత్తము పంపవలసిన సామ్యము వెంటనే పంపుటయు, సంఘములు లేని రేంజీలలోను జిల్లాలోను సంఘముల నేర్పరచి జిల్లాసంఘమునకు సామ్య పంపుటలు నేర్పరచుటయు, ఆయా రేంజీలకరవున జిల్లావిద్యాసంఘమునకు పంపు సమర్థులగు ప్రతినిధుల నెన్నుకొని తగువారికి తెలుపుటయు చాలా అవసరమైయున్నది. ఇదివరకే కాలయాపన మైనది; ఇప్పుడీ తరుణమును పోగొట్టుకొనిన మరల రి సంవత్సరముల వరకును యిట్టిసమయము రానేరదు. త్వరపడి యీ నెలాఖరులో నైనను పై యేర్పాట్లను చేయుట అవసరమైయున్నది.

ప్రతిజిల్లాలోని ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ స్కూళ్ళ టీచరు మానేజరులను వైవిధ్యమననే జిల్లాసంఘములు యేర్పాటుచేసి సమర్థులగు తమ తమ ప్రతినిధులను జిల్లావిద్యాసంఘములోని కంటి లాభమును పొందగోరుచున్నాను.

కంటెన్ ఆర్డరు ప్రకారము ప్రతిజిల్లాసంఘమును రిజిస్టరు చేసిననేగాని వైకోరికలు పూర్తిగ నెరవేరబాలవని సమ్యకత.

ఈదర వెంకట్రావు, ప్రావిజనల్ కలెక్టర్.

15-12-26 పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా సంఘము, ఏలూరు.

అధిక (గంజాంజిల్లా)

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఖద్దరు అమ్మకము

డిసెంబరు 15: చలికాలము చేతును, ప్రజల యభిరుచ్యానుసారముగ పలువిధముల వస్త్రములు కాంగ్రెసు ఖద్దరు కమిటీవారు గ్రామములకు తెచ్చి సప్తయి చేయుచుండుటచేతను ఖద్దరు ధరలు నిరుటికంటె చాకగనుండుటచేతను, ఖద్దరమ్మకము మాప్రాంతములందు హెచ్చయ్యెను.

దీనరక్షకసమాజము

ఈ సమాజమువారు పట్టణమున చందాలను ప్రాసచేసి గ్రుడ్డి, కంటిమెదలగు వికలాంగులకు గత ఆదివారంనాడు శిరలనివారణార్థమై వస్త్రధారణముచేసిరి.

నరస్వతులవారి మతోపన్యాసములు

ఈ నెం 10, 11, 12, 13, 14 తేదీలందు నెల్లూరు కాపురములను, అనంతాద్వైతములలో న్యాయవాదపుత్రిని వదలిన మహామహిమను, సుప్రసిద్ధ హిందూ మతోపన్యాసకులను నగు బ్రహ్మశ్రీ రంగాచారి సరస్వతులవారు మాపురమంతిరమున రామాయణము, శ్రీ కృష్ణవతారతత్వము, భగవద్గీతవిషయములపై మనోరంజకముగ నుపన్యాసములిచ్చిరి.

ఆంధ్ర బాలికాపాఠశాలలో రెండుసభలు ప్ర్యేలకొనుగావించి హిందూమతమునందు వారికి జ్ఞానోదయమును కలుగజేసిరి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ డిసెంబరు 21-వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు.

పియాలు బా 1-కి రు	80 0 0	మొదలు 98 0 0 వరకు
బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,, వ	42 గలవి రు	18 0 0 14 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటో		16 0 0 17 0 0
డిబ్బి ,, డిటో		16 0 0 17 0 0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,,	9 10 0	10 0 0
శుభ్యలు ,,		22 0 0 25 0 0

2. ధాన్యము పవ్వలు.

కందులు బస్తా 1-కి రు 205		15 0 0 16 0 0
నెనగలు ,, డిటో		14 0 0 15 0 0
పెసలు ,, డిటో		13 8 0 14 0 0
మినుములు ,, డిటో		16 8 0 18 0 0
ఉలవలు ,, ర 165		9 0 0 9 12 0

3. నూనెపప్పులు.

నువ్వులనూనె బా 1-కి		158 0 0 156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి		14 0 0 25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా 1-కి,,		45 0 0 48 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,		40 0 0 42 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగబా 1-కి రు	107 మిషన్ నూనె	105 0 0
అముదము బా 1-కి		105 0 0 106 0 0

4. చిల్లరపప్పులు.

చాయపసుపు బా 1-కి		65 0 0 66 0 0
కూరపసుపు ,,		25 0 0
విరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	132 8 0	140 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	40,45	
కాళహస్తీపాయకట్టు ,,		50,55
బెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి		81 8 0 56 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి		81 0 0 85 0 0
చదరం ,,		81 0 0 88 0 0
రవుండు ,,		81 0 0 84 0 0

6. నూలు.

పుట్లూరు యేనుగ నెం 30 పెట్టె 1-కి		5 0 0
నూళ్ యేనుగ నెం 20		6 9 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటి		6 15 0
నెం 24 ,, లాకి		6 4 0
నెం 60 ,, కారం		9 6 0
నెం 80 జమ్మరు		7 8 0
నెం 40 ,,		9 14 0
నెం 44 ,,		5 1 0
నెం 14 1/2 పాండిచేరి		6 6 0
నెం 12 1/2 న్యూకాలన్		5 0 6
నెం 14 1/2 ,, న్యూకాలన్		6 6 0
నెం 10 1/2 కోయంబత్తూరు		5 8 0
నెం 12 1/2 ,,		5 9 0
నెం 14 1/2 ,,		6 8 0
నెం 12 1/2 మార్		5 4 0
నెం 16 1/2 ,,		5 0 0

7. దూది.

బోండానెట్టు బారువ 1-కి		రు 800 0 0
పల్నాడుదూది ,,		145 0 0

8. లోహములు.

వెండి 100 తులంకు		60 0 0 61 0 0
బంగారు, తులము 1-కి		21 4 0 21 8 0
సవరము 1-కి		18 9 6
ఇత్తిడి బా 1-కి		238 0 0 243 0 0
రాగి డిటో		258 0 0 280 0 0

వేల కు మందు వేల సిసా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈసి పళించును. చర్మమునకు పెండుకలకువని యుండక నెల్లూరుకలు పెరుగును. అమ్మకంజనం డిటో, బొంబాయి - మదరాసు,

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండవగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

1927 అమృతాంజనము డిపో వారి 1927

అందమైన రంగుల క్యాలెండర్లు

ప్రసిద్ధిచెందిన చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన మోహిని, మహాత్మాగాంధీ, త్రివల్లచిత్రములు గలవి.

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రు 1-4-0; 100-కి రు 9-12-0.

చిన్నపైజ లక్ష్మీ, మహాత్మాగాంధీ

క్యాలెండరు 1-కి 0-1-0; 12-కి రు 0-8-0, 100-కి రు 3-8-0.

ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

బొంబాయి - అమృతాంజనము డిపో - మదరాసు

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము

(The Telugu Encyclopaedia)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు, జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాదివిషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును.

ప్రతిసంపుటమును, ఆరు సంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100పుటలుండును. ఆరుసంచికలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటి సంచికను వి. పి. గా పంపి రూ. 0-8-0 వసూలుచేసికొని మిగత విధును క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ పంపుచుండుము.

ఆరుసంచికలు ఒక్కసంపుటముగ చేర్చి బైండు చేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0 ప్రస్తుతము మేలు (సగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగ నున్నవి.

ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 8-8-0. పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు

ఒక్కొక్క సంపుటమునకు అడ్వాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.

పోతుకోట్లు - ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము 7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర కంపెనీ 175, రెసిడెన్సిబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

మీ స్వదేశమునకు
మీరు చేయువలసిన పని యేమి?

గృహపరిశ్రమములకు తగిన ఆదరణ నొసగి

వాటికి తగిన ప్రోత్సాహ మొసగవలెను.

ది మద్రాసు వెన్ సిల్ ఫ్యాక్టరీ, పోస్టుబాక్సు నెం 26, మద్రాసు.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నా కరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మవశాగిక రు. 1
0264 డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

హిందూజన్మ రెన్సు (18-10-26)

బొంబాయి జీవభీమాకంపెనీ హిందూజీ; స్థాపితము 1908.
అన్నివిధములైనటువంటి జీవభీమాపాలనీయ ఇచ్చు
మండలికరగరి ఇండియాకంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు 3194

(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము,
(3) ఆటోమేటిక్ కాన్ఫిరేషన్, (4) భారతీయైన మర
కులు, (5) దయగల నిర్వాహకము, (6) తనదని నిరూపించిన
తక్షణమే సొమ్మును తెలియచేయు.

వివరముకు నీతిగుప్తవారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

K. PADMANABHAPAI, B. A.,

Secretary Madras Branch

Post Box No. 337 Mount Road Madras

వెలసరసము త్వరపడుదు గుణమధికము

చంద్రచూడపాకము భాతుపుష్టికారి,

భాతుసంబంధవ్యాధులకూ, శ్రీవ్యాధులకూ సంజీవిని. వెల
నేరు ౧ కి మూడురూపాయలు మాత్రము.

శ్రీభద్ర శాంకరీరసము:— హూర

జ్వరములకు రామబాణము. శిశురోగములకు సంజీవిని.
వెల ౫౦ మాత్రల డబ్బి ౧ కి రూపాయి ౧. మానవ పకలవిధ
వ్యాధులకూ శాస్త్రసమ్మతమున మందులు దొరుకును. త్వరలో
వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేదకలావిభాగము విద్యార్థి కె. శేషశాస్త్రి ఎ.వి.ఎస్.

ఆయుర్వేదకలా, శృంగేరి, మైసూరుజిల్లా.

1926 - 1927 సం॥రమునందు

చెన్న పురి పందెములు

గిండ్రి

వింటరు మీటింగు (5 దినములు)

మూడవదినము, శుక్ర వారము

24-12-1926

ప్రథమ పందెము

మధ్యాహ్నము 2-15 గంటలకి